Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

L 107

Leidimas
lietuvių kalba

Teisės aktai

64 metai

2021 m. kovo 26 d.

Turinys

I *Įstatymo galią turintys teisės aktai*

REGLAMENTAI

★ **2021 m. kovo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/522, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. laikotarpio Sąjungos veiksmų sveikatos srityje programa (programa „ES – sveikatos labui“) ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 282/2014** ([1]) 1

★ **2021 m. kovo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/523, kuriuo nustatoma programa „InvestEU“ ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2015/1017** 30

([1]) Tekstas svarbus EEE.

LT

Aktai, kurių pavadinimai spausdinami paprastu šriftu, yra susiję su kasdieniu žemės ūkio reikalų valdymu ir paprastai galioja ribotą laikotarpį.

Visų kitų aktų pavadinimai spausdinami ryškesniu šriftu ir prieš juos dedama žvaigždutė.

I

(Įstatymo galią turintys teisės aktai)

REGLAMENTAI

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2021/522

2021 m. kovo 24 d.

kuriuo nustatoma 2021–2027 m. laikotarpio Sąjungos veiksmų sveikatos srityje programa (programa „ES – sveikatos labui“) ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 282/2014

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 168 straipsnio 5 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ([1]),

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ([2]),

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros ([3]),

kadangi:

(1) pagal Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 3 straipsnio 1 dalį vienas iš Sąjungos tikslų yra skatinti savo tautų gerovę;

(2) pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 9 ir 168 straipsnius ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 35 straipsnį nustatant ir įgyvendinant visas Sąjungos politikos ir veiklos kryptis turi būti užtikrinama aukšto lygio žmonių sveikatos apsauga;

(3) SESV 168 straipsnyje nustatyta, kad Sąjunga turi papildyti ir remti nacionalinę sveikatos politiką, skatinti valstybių narių bendradarbiavimą ir jų programų tarpusavio koordinavimą, visapusiškai atsižvelgdama į valstybių narių atsakomybę už savo sveikatos politikos nustatymą ir už sveikatos paslaugų ir sveikatos priežiūros organizavimą, valdymą bei teikimą;

([1]) OL C 429, 2020 12 11, p. 251.
([2]) OL C 440, 2020 12 18, p. 131.
([3]) 2021 m. kovo 9 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2021 m. kovo 17 d. Tarybos sprendimas.

(4) siekiant įvykdyti SESV 168 straipsnyje nustatytus reikalavimus, visų pirma pagal ankstesnes Sąjungos veiksmų visuomenės sveikatos srityje programas buvo imtasi tęstinių veiksmų, būtent numatytų Europos Parlamento ir Tarybos sprendimais Nr. 1786/2002/EB ([4]) bei Nr. 1350/2007/EB ([5]) ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 282/2014 ([6]);

(5) 2020 m. kovo 11 d. Pasaulio sveikatos organizacija (PSO) paskelbė, kad naujo koronaviruso (COVID-19) protrūkis yra pasaulinė pandemija. Ta pandemija sukėlė beprecedentę sveikatos krizę visame pasaulyje, atnešusią sunkių socialinių ir ekonominių padarinių ir žmonių kančių, kurie, visų pirma, paveikė lėtinėmis ligomis sergančius žmones. Be to, sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojų, kurie per COVID-19 krizę yra nepaprastai svarbūs, sveikatai iškilusi didelė rizika;

(6) valstybės narės, būdamos atsakingos už savo sveikatos politiką, turėtų užtikrinti visuomenės sveikatos apsaugą, rodydamos Europos solidarumą, kaip raginama 2020 m. kovo 13 d. Komisijos komunikate „Suderintas ekonominis atsakas į COVID-19 protrūkį“. Tebesitęsiančios COVID-19 krizės metu įgyta patirtis rodo, kad reikia imtis tolesnių veiksmų Sąjungos lygmeniu siekiant remti valstybių narių bendradarbiavimą ir veiksmų koordinavimą. Tuo bendradarbiavimu turėtų būti pagerinta sunkių žmonių infekcijų ir ligų plitimo tarpvalstybiniu mastu parengtis, prevencija ir kontrolė, siekiant kovoti su kitomis didelėmis tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėmis sveikatai, apsaugoti ir gerinti visų Sąjungos gyventojų sveikatą ir gerovę. Pasirengimas yra labai svarbus didinant atsparumą būsimoms grėsmėms. Tame kontekste valstybėms narėms turėtų būti suteikta galimybė savanoriškai atlikti testavimą nepalankiausiomis sąlygomis, kad būtų pagerintas pasirengimas ir padidintas atsparumas;

(7) todėl tikslinga nustatyti naują ir sustiprintą 2021–2027 m. laikotarpio Sąjungos veiksmų sveikatos srityje programą, pavadinimu „ES – sveikatos labui“ (toliau – Programa). Atsižvelgiant į Sąjungos veiksmų tikslus ir Sąjungos kompetenciją visuomenės sveikatos srityje, Programoje daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama veiksmams, kurių ėmusis bendradarbiaujant ir veikiant kartu Sąjungos lygmeniu jie būtų naudingesni ir veiksmingesni, ir veiksmams, darantiems poveikį vidaus rinkai;

(8) Programa turėtų būti priemonė skatinti veiksmus tose srityse, kuriose esama Sąjungos pridėtinės vertės, kurią galima parodyti. Tokie veiksmai, be kita ko, turėtų apimti valstybių narių keitimosi geriausios praktikos pavyzdžiais stiprinimą, žinių mainų ar savitarpio mokymosi tinklų rėmimą, tarpvalstybinių grėsmių sveikatai klausimų sprendimą siekiant sumažinti tokių grėsmių riziką ir sušvelninti padarinius, tam tikrų su vidaus rinka susijusių klausimų sprendimą, kurių atžvilgiu Sąjunga gali rasti Sąjungos masto kokybiškų sprendimų, taip sudarydama sąlygas inovacijų sveikatos srityje galimybei ir didindama efektyvumą vengiant veiklos dubliavimo ir optimizuojant finansinių išteklių naudojimą. Programa taip pat turėtų būti remiami pajėgumo didinimo veiksmai, kuriais siekiama gerinti strateginį planavimą, galimybes gauti finansavimą iš įvairių šaltinių ir pajėgumą investuoti į Programos veiksmus ir juos įgyvendinti. Šiuo atžvilgiu pagal Programą turėtų būti teikiama pritaikyta pagalba konkrečioms valstybėms narėms arba valstybių narių grupėms, turinčioms didžiausius poreikius;

(9) šiame reglamente nustatomas Programos finansinis paketas, kuris Europos Parlamentui ir Tarybai metinės biudžeto priėmimo procedūros metu turi būti svarbiausia orientacinė suma, kaip tai suprantama 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo, taip pat dėl naujų nuosavų išteklių, įskaitant veiksmų gaires dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo, ([7]) 18 punkte. Šį finansinį paketą sudaro 500 000 000 EUR suma 2018 m. kainomis pagal 2020 m. gruodžio 22 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos bendrą deklaraciją dėl konkrečių programų sustiprinimo ir pagrindinių aktų pritaikymo ([8]);

([4]) 2002 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1786/2002/EB, patvirtinantis Bendrijos veiksmų visuomenės sveikatos srityje programą (2003–2008 m.) (OL L 271, 2002 10 9, p. 1).

([5]) 2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1350/2007/EB dėl antrosios Bendrijos veiksmų programos sveikatos srityje (2008–2013 m.) (OL L 301, 2007 11 20, p. 3).

([6]) 2014 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 282/2014, kuriuo nustatoma trečioji daugiametė Sąjungos veiksmų sveikatos srityje programa (2014–2020 m.) ir panaikinamas Sprendimas Nr. 1350/2007/EB (OL L 86, 2014 3 21, p. 1).

([7]) OL L 433 I, 2020 12 22, p. 28.

([8]) OL C 444 I, 2020 12 22, p. 1.

(10) siekiant, kad Programa būtų subalansuota ir kryptinga, šiame reglamente turėtų būti nustatytos bendro biudžeto mažiausios ir didžiausios galimos procentinės dalys, skirtos tam tikroms veiksmų sritims, siekiant nustatyti išteklių paskirstymo gaires, susijusias su Programos įgyvendinimu;

(11) atsižvelgiant į tai, kad tarpvalstybinės grėsmės sveikatai yra didelės, pagal Programą turėtų būti remiamos koordinuotos Sąjungos lygmens visuomenės sveikatos priemonės, skirtos įvairiems tokių grėsmių aspektams šalinti. Siekiant didinti Sąjungos pajėgumą pasirengti bet kokioms būsimoms sveikatos krizėms, į jas reaguoti ir jas valdyti, pagal Programą turėtų būti remiami veiksmai, kurių imamasi pasitelkiant Europos Parlamento ir Tarybos sprendime Nr. 1082/2013/ES ([9]) nustatytus mechanizmus ir struktūras ir kitus susijusius Sąjungos lygmeniu sukurtus mechanizmus ir struktūras, nurodytus Komisijos 2020 m. lapkričio 11 d. komunikate, pavadintame „Europos sveikatos sąjungos kūrimas: ES atsparumo tarpvalstybinėms grėsmėms sveikatai didinimas“, įskaitant veiksmus, kuriais siekiama stiprinti pasirengimo planavimą ir reagavimo pajėgumą nacionaliniu ir Sąjungos lygmeniu, sustiprinti Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro (toliau – ECDC) ir Europos vaistų agentūros (toliau – EMA) vaidmenį ir įsteigti parengties ir reagavimo į ekstremaliąsias sveikatos situacijas instituciją. Tokie veiksmai galėtų apimti reagavimo į sveikatos krizes pajėgumo didinimą, su skiepijimu ir imunizacija susijusias prevencines priemones, griežtesnes priežiūros programas, informacijos apie sveikatą teikimą ir keitimosi geriausios praktikos pavyzdžiais platformas. Atsižvelgiant į tai, pagal Programą turėtų būti skatinama užkirsti kelią Sąjungos masto ir tarpsektorinėms krizėms, joms pasirengti ir stebėti, turėtų būti skatinamas Sąjungos ir valstybių narių lygmenų subjektų valdymo pajėgumas ir reagavimo pajėgumas, įskaitant atsarginių priemonių planavimą ir pasirengimo veiklą, laikantis bendros sveikatos ir sveikatos aspektų integravimo į visų sričių politiką koncepcijų. Programa turėtų padėti sukurti integruotą kompleksinę pranešimo apie riziką sistemą, skirtą visiems sveikatos krizės etapams, būtent – prevencijos, pasirengimo ir reagavimo;

(12) siekiant didinti pajėgumus Sąjungoje užkirsti kelią ir pasirengti sveikatos krizėms, į jas reaguoti ir jas valdyti, pagal Programą turėtų būti remiami veiksmai, kurių imamasi pasitelkiant atitinkamais Sąjungos teisės aktais nustatytus mechanizmus ir struktūras. Ta parama galėtų apimti reagavimo į sveikatos krizes pajėgumo didinimą, įskaitant atsarginių priemonių planavimą ir pasirengimą, prevencines priemones, pavyzdžiui, susijusias su skiepijimu ir imunizacija, griežtesnes priežiūros programas ir geresnį koordinavimą bei bendradarbiavimą;

(13) visuomenės sveikatos krizės aplinkybėmis klinikiniai tyrimai ir sveikatos technologijų vertinimas (toliau – SVT) gali padėti greičiau parengti ir nustatyti efektyvias medicinines reagavimo priemones. Todėl pagal Programą turėtų būti galima teikti paramą, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos veiksmams tose srityse;

(14) siekiant apsaugoti pažeidžiamus asmenis, įskaitant asmenis, sergančius psichikos ligomis ir gyvenančius su užkrečiamosiomis arba neužkrečiamosiomis ir lėtinėmis ligomis arba labiausiai dėl jų kenčiančius, pagal Programą taip pat turėtų būti skatinama imtis veiksmų, kuriais būtų vykdoma prevencija, švelninamas sveikatos krizės šalutinis poveikis tokioms pažeidžiamoms grupėms priklausantiems asmenims ir veiksmų, kuriais gerinama psichinė sveikata;

(15) per COVID-19 krizę išryškėjo daug sunkumų, įskaitant Sąjungos priklausomybę nuo trečiųjų valstybių, užtikrinti žaliavų ir medžiagų, veikliųjų vaistinių medžiagų, vaistų, medicinos priemonių ir asmeninių apsaugos priemonių, kurių reikia Sąjungoje sveikatos krizių ir ypač pandemijų metu, tiekimą. Todėl pagal Programą turėtų būti remiami veiksmai, kuriais skatinama krizės atveju svarbių produktų gamyba, viešieji pirkimai ir valdymas pačioje Sąjungoje, kuriais siekiama mažinti stygiaus riziką, kartu užtikrinant, kad būtų papildytos kitos Sąjungos priemonės;

(16) siekiant kuo labiau sušvelninti didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių poveikį visuomenės sveikatai, pagal Programą remiamais veiksmais turėtų būti galima gerinti valstybių narių sveikatos sistemų sąveikumą bendradarbiaujant ir keičiantis geriausia praktika, bei taip pat padidinant bendrų veiksmų skaičių. Tie veiksmai turėtų užtikrinti valstybių narių gebėjimą reaguoti į ekstremalias sveikatai situacijas, kurios apima atsarginių priemonių planavimą, pasirengimo veiklą ir sveikatos priežiūros bei visuomenės sveikatos darbuotojų kvalifikacijos kėlimą, taip pat nacionalines strategijas atitinkančių mechanizmų, siekiant veiksmingai stebėti nuolatinį krizės laikotarpiu reikalingų prekių ir paslaugų tiekimą ar paskirstymą, sukūrimą;

([9]) 2013 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1082/2013/ES dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 2119/98/EB (OL L 293, 2013 11 5, p. 1).

(17) informacijos teikimas asmenims labai svarbus vykdant ligų prevenciją ir reaguojant į jas. Todėl Programa turėtų būti remiama plačiajai visuomenei arba konkrečioms asmenų ar specialistų grupėms skirta komunikacijos veikla, kuria siekiama skatinti ligų prevenciją ir sveiką gyvenseną, kovoti su klaidinga informacija ir dezinformacija, susijusia su ligų prevencija, priežastimis ir gydymu, spręsti nepasitikėjimo skiepais problemą ir remti pastangas, skatinančias altruistinį elgesį, pavyzdžiui, organų ir kraujo donorystę, taip papildant nacionalines kampanijas šiais klausimais;

(18) užtikrinant sinergiją su kitomis Sąjungos programomis, pavyzdžiui, Skaitmeninės Europos programa, nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu, kuriuo nustatoma Skaitmeninė Europos programa ir panaikinamas Sprendimas (ES) 2015/2240, bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“, nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu, kuriuo sukuriama bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“, nustatomos su ja susijusios dalyvavimo ir sklaidos taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1290/2013 ir (ES) Nr. 1291/2013, (toliau – programa „Europos horizontas“), Europos regioninės plėtros fondu, nustatytu Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu dėl Europos regioninės plėtros fondo (toliau – ERPF) ir dėl Sanglaudos fondo, „Europos socialiniu fondu +“ (toliau – ESF+), nustatytu Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu dėl „Europos socialinio fondo +“ (ESF+), programa „InvestEU“, nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/523 ([10]), ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone, nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/241 ([11]), pagal Programą galėtų būti remiami veiksmai, kuriais skatinama sveikatos paslaugų skaitmeninė transformacija ir didinamas tokių paslaugų sąveikumas, įskaitant Europos sveikatos duomenų erdvės plėtojimą;

(19) sveikata yra investicija, ir ši koncepcija turėtų būti Programos kertinis akmuo. Jeigu žmonės bus sveiki ir aktyvūs ilgesnį laiką ir, gerinant jų sveikatos raštingumą, jie galės aktyviai kontroliuoti savo sveikatą, tai turės teigiamą poveikį sveikatai, nelygybės ir netolygumų sveikatos priežiūros srityje mažinimui, galimybėms gauti lytinės ir reprodukcinės sveikatos priežiūros paslaugų, gyvenimo kokybei, darbuotojų sveikatai, darbo našumui, konkurencingumui ir įtraukumui, o našta nacionalinėms sveikatos priežiūros sistemoms ir nacionaliniams biudžetams bus mažesnė. Programa turėtų būti remiami veiksmai, kuriais siekiama mažinti nelygybę, susijusią su sveikatos priežiūros paslaugų teikimu, ypač kaimo ir atokiose vietovėse, norint užtikrinti įtraukų augimą. Komisija įsipareigojo padėti valstybėms narėms pasiekti 2015 m. rugsėjo 25 d. JT rezoliucijoje „Keiskime mūsų pasaulį. Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m.“ (toliau – JT darbotvarkė iki 2030 m.) nustatytus darnaus vystymosi tikslus, visų pirma 3-ąjį darnaus vystymosi tikslą užtikrinti gerą sveikatą ir skatinti visų žmonių ir visų amžiaus grupių gerovę. Todėl Programa turėtų prisidėti prie veiksmų siekiant tų tikslų;

(20) neužkrečiamąsias ligas dažnai nulemia genetinių, fiziologinių, aplinkos ir elgsenos veiksnių derinys. Neužkrečiamosios ligos, pavyzdžiui, širdies ir kraujagyslių ligos, vėžys, psichikos ligos, neurologiniai sutrikimai, lėtinės kvėpavimo sistemos ligos ir diabetas, Europos Sąjungoje yra vienos iš pagrindinių negalios, įvairių sveikatos problemų, išėjimo į pensiją dėl sveikatos ir ankstyvos mirties priežasčių ir sukelia rimtų socialinių ir ekonominių padarinių. Siekiant sumažinti neužkrečiamųjų ligų poveikį asmenims ir visuomenei Sąjungoje ir pasiekti 3-ąjį JT darbotvarkės iki 2030 m. darnaus vystymosi tikslų tikslą, visų pirma (tačiau ne tik) to tikslo 3.4 užduotį, t. y. iki 2030 m. trečdaliu sumažinti ankstyvą mirtingumą nuo neužkrečiamųjų ligų, labai svarbu užtikrinti integruotą atsaką, daugiausia dėmesio skiriant sveikatinimui ir ligų prevencijai visuose atitinkamuose sektoriuose;

(21) todėl pagal Programą turėtų būti remiamas sveikatinimas ir ligų prevencija ir gerinama psichikos sveikata visą asmens gyvenimą šalinant rizikos sveikatai veiksnius ir skatinant sveikatą lemiančius veiksnius, nes tai taip pat padėtų siekti 3-ojo JT darbotvarkės iki 2030 m. darnaus vystymosi tikslų tikslo. Programa taip pat turėtų padėti siekti tikslų, nustatytų 2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikate „Europos žaliasis kursas“ (toliau – Europos žaliasis kursas);

([10]) 2021 m. kovo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/523, kuriuo nustatoma programa „InvestEU“ ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2015/1017 (žr. šio Oficialiojo leidinio p. 30).

([11]) 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17).

(22) pagal Programą turėtų būti toliau remiami alkoholio daromos žalos mažinimo ir prevencijos veiksmai, ypatingai daug dėmesio skiriant jaunimo apsaugai;

(23) lėtinių ligų našta Sąjungoje yra didelė. Visuotinai pripažįstama, kad tuo atžvilgiu labai svarbu yra prevencija ir ankstyvas diagnozavimas. Programa turėtų būti remiami tų sričių veiksmai ir konkrečių Sąjungos ligų prevencijos ir valdymo gairių rengimas ir taip siekiama dirbant kartu sumažinti valstybių narių naštą, kad būtų užtikrintas geresnis ir veiksmingesnis lėtinių ligų valdymas. Demografiniai pokyčiai, visų pirma visuomenės senėjimas, kelia pavojų sveikatos priežiūros sistemų tvarumui. Ypatingą dėmesį būtina skirti su amžiumi susijusioms ligoms ir sutrikimams, pavyzdžiui, demencijai, taip pat su amžiumi susijusioms negalioms;

(24) vėžys yra antra pagrindinė mirties priežastis valstybėse narėse po širdies ir kraujagyslių ligų. Tai taip pat viena iš neužkrečiamųjų ligų, kurią nulemia bendri rizikos veiksniai ir kurios prevencija bei kontrolė būtų naudinga daugumai piliečių. Prasta mityba, fizinės veiklos stoka, nutukimas, tabako vartojimas ir žalingas alkoholio vartojimas yra rizikos veiksniai, sukeliantys ir kitas lėtines ligas, pvz., širdies ir kraujagyslių ligas, todėl ir vėžio prevencijos programos turėtų būti įgyvendinamos pagal integruotos lėtinių ligų prevencijos principą. Atitinkamos Europos kovos su vėžiu plano, išdėstyto 2021 m. vasario 3 d. Komisijos komunikate, priemonės turėtų būti remiamos pagal Programą ir programos „Europos horizontas“ kovos su vėžiu misiją, ir jos turėtų padėti skatinti integruotą požiūrį, apimantį prevenciją, patikras, ankstyvąją diagnostiką, stebėseną, gydymą ir priežiūrą, taip pat gerinti pacientų ir išgyvenusių asmenų gyvenimo kokybę;

(25) turėtų būti galimybių remti tyrimus, susijusius su lyties įtaka ligų požymiams, siekiant prisidėti prie šios srities žinių ir švietimo gerinimo, taip stiprinant prevenciją, diagnozavimą, stebėseną ir gydymą;

(26) Programa turėtų būti vykdoma užtikrinant sinergiją su kitomis Sąjungos politikos sritimis, programomis ir fondais, pavyzdžiui, Skaitmeninės Europos programa, programa „Europos horizontas“, rezervu „rescEU“ pagal Sąjungos civilinės saugos mechanizmą, nustatytą Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu (ES) 2019/420 ([12]), (toliau – „rescEU“ rezervas), Skubios paramos priemone, nustatyta Tarybos reglamentu (ES) 2016/369 ([13]), ESF+, kurio dalį sudaro Užimtumo ir socialinių inovacijų kryptis, taip pat sinergiją siekiant geriau apsaugoti milijonų Sąjungos darbuotojų sveikatą ir užtikrinti jų saugą, programa „InvestEU“, Bendrosios rinkos programa, nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu, kuriuo nustatoma vidaus rinkos, įmonių, įskaitant mažąsias ir vidutines įmones, konkurencingumo, augalų, gyvūnų, maisto ir pašarų srities bei Europos statistikos programa (Bendrosios rinkos programa) ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 99/2013, (ES) Nr. 1287/2013, (ES) Nr. 254/2014 ir (ES) Nr. 652/2014, ERPF, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone, „Erasmus+“, nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu, kuriuo nustatoma „Erasmus+“ – Sąjungos švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto programa, ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1288/2013, Europos solidarumo korpuso programa, nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu, kuriuo nustatoma Europos solidarumo korpuso programa ir panaikinami reglamentai (ES) 2018/1475 ir (ES) Nr. 375/2014,

ir Sąjungos išorės veiksmų priemonėmis, kaip antai Kaimynystės, vystymosi ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė, nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu, kuriuo nustatoma Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė - Europos vaidmuo pasaulyje, iš dalies keičiamas ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 466/2014/ES ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1601 ir Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 480/2009, ir Pasirengimo narystei paramos priemonė III, nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu, kuriuo nustatoma Pasirengimo narystei paramos priemonė III, ir tokiu būdu, kuriuo būtų užtikrinamas papildomumas su tomis sritimis, programomis ir fondais. Tam tikrais atvejais turėtų būti nustatytos bendros taisyklės, kad būtų užtikrintas Sąjungos politikos, programų ir

([12]) 2019 m. kovo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2019/420, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 1313/2013/ES dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo (OL L 77I, 2019 3 20, p. 1).

([13]) 2016 m. kovo 15 d. Tarybos reglamentas (ES) 2016/369 dėl skubios paramos teikimo Sąjungoje (OL L 70, 2016 3 16, p. 1).

fondų derėjimas bei papildomumas, kartu užtikrinant, kad būtų paisoma tų politikos priemonių ypatumų, ir siekiant suderinti tų politikos priemonių, programų ir fondų strateginius reikalavimus, pavyzdžiui, reikiamas sąlygas pagal ERPF ir ESF+. Komisija ir valstybės narės, rengdamos metines darbo programas, turėtų užtikrinti, kad būtų tinkamai atsižvelgiama į tokią sinergiją ir papildomumą, kaip numatyta šiame reglamente;

(27) Komisija turėtų konsultuotis su valstybėmis narėmis „ES – sveikatos labui“ iniciatyvinėje grupėje, kuri turi būti įsteigta šiuo reglamentu, dėl prioritetų ir strateginių Programos gairių, kad užtikrintų Programos ir kitų Sąjungos politikos krypčių, priemonių ir veiksmų derėjimą ir papildomumą, taip pat dėl Programos įgyvendinimo;

(28) Programa turėtų būti prisidedama kuriant pagrindinių krizės atveju svarbių produktų rezervą ir užtikrinant sinergiją ir papildomumą su „rescEU“ rezervu, skubia parama, nustatyta pagal Reglamentą (ES) 2016/369, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone ir kitomis Sąjungos politikos priemonėmis, programomis ir fondais, prireikus Sąjungos lygmeniu papildant nacionalinius atsargų kaupimo veiksmus;

(29) didėjant sveikatos priežiūros paslaugų paklausai, valstybių narių sveikatos priežiūros sistemoms tampa problemiška įsigyti vaistų ir juos įpirkti. Siekiant užtikrinti geresnę visuomenės sveikatos apsaugą, pacientų saugą ir įgalinimą Sąjungoje, labai svarbu, kad pacientai ir sveikatos sistemos galėtų gauti tvarių, veiksmingų, lygiaverčių, prieinamų ir kokybiškų vaistų, be kita ko, tarpvalstybiniu mastu, ir kad jie galėtų tais vaistais visapusiškai naudotis, remdamiesi skaidria, nuoseklia ir į pacientą orientuota medicinine informacija;

(30) atsižvelgiant, be kita ko, į didėjančią sveikatos priežiūros paslaugų paklausą, pagal Programą turėtų būti remiama Sąjungos vaistų ir medicinos priemonių stygiaus stebėjimo, duomenų apie stygių teikimo ir pranešimo sistemos plėtra, kad būtų išvengta vidaus rinkos susiskaidymo ir užtikrinamas didesnis tų vaistų ir medicinos priemonių prieinamumas ir įperkamumas, sykiu mažinant jų tiekimo grandinių priklausomybę nuo trečiųjų valstybių. Todėl Programa turėtų būti skatinama vaistų ir medicinos priemonių gamyba Sąjungoje. Visų pirma, siekiant spręsti nepatenkintų medicininių poreikių problemą, pagal Programą turėtų būti remiami klinikiniai tyrimai ir realiomis sąlygomis gaunamų duomenų rinkimas, kad būtų kuriami veiksmingi vaistai, išduodami jų leidimai, jie vertinami ir suteikiamos galimybės jų gauti, įskaitant generinius ir biologiškai panašius vaistus, medicinos priemones ir gydymą, atitinkamai turėtų būti skatinami moksliniai tyrimai ir naujų vaistų kūrimas, ypatingą dėmesį skiriant antimikrobinėms medžiagoms ir vakcinoms, siekiant kovoti su įgytu atsparumu antimikrobinėms medžiagoms ir ligomis, kurių galima išvengti skiepijant, turėtų būti propaguojamos paskatos didinti antimikrobinių medžiagų gamybos pajėgumą, plėsti individualiems poreikiams pritaikytą gydymą ir skiepijimą ir turėtų būti skatinama skaitmeninė sveikatos priežiūros produktų ir platformų, kuriose stebima ir renkama informacija apie vaistus, transformacija. Programa taip pat turėtų pagerinti sprendimų dėl vaistų priėmimą, nes bus suteikiama galimybė gauti realiomis sąlygomis vykdomos sveikatos priežiūros duomenų ir juos analizuoti. Programa taip pat turėtų padėti užtikrinti geriausią mokslinių tyrimų rezultatų panaudojimą ir sudaryti palankesnes sąlygas įsisavinti, plėtoti ir diegti sveikatos srities inovacijas sveikatos priežiūros sistemose ir klinikinėje praktikoje;

(31) kadangi optimaliai tiekiant ir naudojant vaistus ir ypač antimikrobines medžiagas naudos gauna tiek asmenys, tiek sveikatos sistemos, pagal Programą turėtų būti skatinama juos naudoti apdairiai ir veiksmingai, laikantis bendros sveikatos koncepcijos ir Bendros sveikatos koncepcija grindžiamo Europos kovos su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms veiksmų plano, kuris išdėstytas 2017 m. birželio 29 d. Komisijos komunikate, ir „Europos Sąjungos strateginio požiūrio į vaistus aplinkoje“, kuris išdėstytas 2019 m. kovo 11 d. Komisijos komunikate. Pagal Programą taip pat turėtų būti skatinama imtis priemonių, kuriomis būtų gerinamas rizikos aplinkai, susijusios su vaistų gamyba, naudojimu ir šalinimu, vertinimas ir tinkamas valdymas;

(32) Sąjungos sveikatos srities teisės aktai daro tiesioginį poveikį visuomenės sveikatai, asmenų gyvenimui, sveikatos sistemų veiksmingumui bei atsparumui ir tinkamam vidaus rinkos veikimui. Sveikatos apsaugai Sąjungoje užtikrinti itin svarbi vaistų ir technologijų, įskaitant vaistus, medicinos priemones ir medžiagas, gautas iš žmogaus, reglamentavimo sistema, taip pat tabako teisės aktų, pacientų teisių į tarpvalstybinę sveikatos priežiūrą ir didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai reglamentavimo sistema. Todėl pagal Programą turėtų būti remiamas Sąjungos sveikatos teisės aktų rengimas, įgyvendinimas ir vykdymo užtikrinimas ir, bendradarbiaujant su

atitinkamomis institucijomis, pvz., EMA ir ECDC, turėtų būti generuojami kokybiški, palyginami ir patikimi duomenys, įskaitant realiomis sąlygomis vykdomos sveikatos priežiūros duomenis, kuriais būtų grindžiamas politikos formavimas ir stebėsena, nustatomi tikslai ir kuriamos pažangos vertinimo priemonės;

(33) Europos referencijos centrų tinklai (toliau – ERCT), įsteigti pagal Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvą 2011/24/ES ([14]), yra virtualūs tinklai, apimantys sveikatos priežiūros paslaugų teikėjus visoje Europoje. Jais siekiama paskatinti diskusijas apie sudėtingas arba retąsias ligas ir sutrikimus, kuriems reikia labai specializuoto gydymo, sutelktų žinių ir išteklių. Kadangi ERCT gali sudaryti daugiau galimybių nustatyti diagnozę ir teikti kokybiškas sveikatos priežiūros paslaugas retosiomis ligomis sergantiems pacientams ir gali veikti kaip medicinos mokymo, mokslinių tyrimų ir informacijos sklaidos centrai, Programa turėtų padėti didinti tinklaveikos mastą ERCT ir kituose tarpvalstybiniuose tinkluose;

(34) ERCT ir tarpvalstybinis bendradarbiavimas teikiant sveikatos priežiūros paslaugas pacientams, judantiems iš vienos valstybės narės į kitą, yra pavyzdinės sritys, kuriose integruotas valstybių narių darbas turi didelės pridėtinės vertės ir suteikia didelių galimybių padidinti sveikatos sistemų veiksmingumą, taigi ir pagerinti visuomenės sveikatą apskritai. Bendradarbiavimas, kiek tai susiję su SVT, irgi turi pridėtinės vertės valstybėms narėms. Todėl pagal Programą turėtų būti remiama veikla, kuria sudaromos sąlygos integruotam, tvariam ir koordinuotam darbui, nes tai taip pat padeda skatinti įgyvendinti geriausią praktiką, kuria siekiama turimus išteklius kuo veiksmingiau paskirstyti atitinkamiems gyventojams ir teritorijoms, kad jų poveikis būtų kuo didesnis;

(35) šiai Programai taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 ([15]) (toliau – Finansinis reglamentas). Finansiniame reglamente nustatytos Sąjungos biudžeto vykdymo taisyklės, įskaitant taisykles, susijusias su dotacijomis, apdovanojimais, viešaisiais pirkimais, netiesioginiu valdymu, finansinėmis priemonėmis, biudžeto garantijomis, finansine parama ir apmokėjimu išorės ekspertams;

(36) taikant šį reglamentą finansavimo būdai ir įgyvendinimo metodai turėtų būti pasirenkami pagal tai, ar jais galima pasiekti konkrečius atitinkamų veiksmų tikslus ir užtikrinti rezultatus, atsižvelgiant visų pirma į kontrolės sąnaudas, administracinę naštą ir numatomą reikalavimų nesilaikymo riziką. Pasirenkant turėtų būti apsvarstyta galimybė naudoti fiksuotąsias sumas, fiksuotųjų normų finansavimą ir vieneto įkainius, taip pat su išlaidomis nesusijusį finansavimą, kaip nurodyta Finansinio reglamento 125 straipsnio 1 dalyje. Paramos gavėjams taikomi techninės ir finansinės atskaitomybės reikalavimai turėtų būti tokie, kad užtikrintų, kad laikomasi taikytinų finansinių nuostatų ir kuo labiau mažinama administracinė našta;

(37) siekiant optimizuoti investicijų, kurios visiškai arba iš dalies finansuojamos iš Sąjungos biudžeto, pridėtinę vertę, ypač turėtų būti siekiama Programos ir kitų Sąjungos programų, įskaitant programas, kurioms taikomas pasidalijamasis valdymas, sinergijos. Siekiant kuo labiau padidinti šią sinergiją ir išvengti dubliavimosi, turėtų būti numatyti atitinkami mechanizmai, įskaitant sudėtinį finansavimą pagal Programos ar kitos Sąjungos programos veiksmą, kol toks sudėtinis finansavimas neviršija visų tinkamų finansuoti veiksmo išlaidų. Tuo tikslu šiame reglamente turėtų būti nustatytos atitinkamos taisyklės, visų pirma dėl galimybės deklaruoti tas pačias sąnaudas ar išlaidas proporcingai pagal Programą ir kitą Sąjungos programą, siekiant užtikrinti, kad būtų išsami ir skaidri atskaitomybė;

(38) atsižvelgiant į specifinį Programos tikslų ir veiksmų pobūdį, atitinkamos valstybių narių kompetentingos institucijos kai kuriais atvejais galės geriausiai įgyvendinti su Programa susijusius veiksmus. Todėl tos valstybių narių paskirtos institucijos turėtų būti laikomos paramos gavėjais pagal Finansinio reglamento 195 straipsnį ir dotacijos toms

([14]) 2011 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/24/ES dėl pacientų teisių į tarpvalstybines sveikatos priežiūros paslaugas įgyvendinimo (OL L 88, 2011 4 4, p. 45).

([15]) 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018 7 30, p. 1).

institucijoms turėtų būti skiriamos neskelbiant kvietimų teikti pasiūlymus. Investicijos pagal Programą turėtų būti įgyvendinamos glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis;

(39) pagal Finansinio reglamento 193 straipsnio 2 dalį dotacija gali būti skirta jau pradėtam veiksmui, jeigu pareiškėjas gali įrodyti, jog veiksmą buvo būtina pradėti įgyvendinti prieš pasirašant susitarimą dėl dotacijos. Tačiau išlaidos, patirtos prieš pateikiant dotacijos paraišką, nėra tinkamos finansuoti išlaidos, išskyrus tinkamai pagrįstus išimtinius atvejus. Siekiant išvengti bet kokio Sąjungos paramos sutrikdymo, kuris galėtų pakenkti Sąjungos interesams, finansavimo sprendime turėtų būti įmanoma ribotą laikotarpį 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos vykdymo pradžioje ir tik tinkamai pagrįstais atvejais nustatyti, kad veikla ir išlaidos tinkamos finansuoti nuo 2021 finansinių metų pradžios, net jei ta veikla buvo vykdoma ir tos išlaidos patirtos prieš pateikiant dotacijos paraišką;

(40) ERCT tvirtina ERCT valstybių narių taryba, laikydamasi Komisijos įgyvendinimo sprendime 2014/287/ES nustatytos patvirtinimo procedūros ([16]). Todėl ERCT turėtų būti laikomi paramos gavėjais pagal Finansinio reglamento 195 straipsnį ir dotacijos ERCT turėtų būti skiriamos neskelbiant kvietimų teikti pasiūlymus. Tiesioginės dotacijos taip pat turėtų būti skiriamos kitiems subjektams, paskirtiems pagal Sąjungos taisykles, pavyzdžiui, etaloninėms laboratorijoms ir centrams, kompetencijos centrams ir tarptautiniams tinklams;

(41) atsižvelgiant į bendrai sutartas solidarumo vertybes, susijusias su teisinga ir visuotine kokybiškų sveikatos priežiūros paslaugų aprėptimi, kurios sudaro šios srities Sąjungos politikos pagrindą, ir į tai, kad Sąjungai tenka pagrindinis vaidmuo spartinant pažangą, koordinuojant pasaulinių sveikatos problemų sprendimą ir bendradarbiaujant šiais klausimais, kaip nurodyta 2010 m. gegužės 10 d. Tarybos išvadose dėl ES vaidmens sprendžiant visuotinės sveikatos uždavinius, ir kaip išsakyta JT darbotvarkės iki 2030 m. darnaus vystymosi tiksluose, pagal Programą turėtų būti sustiprinta Sąjungos parama tarptautinėms ir pasaulinėms sveikatos srities iniciatyvoms, ypač PSO iniciatyvoms, kuriomis siekiama gerinti sveikatą, mažinant sveikatos netolygumus ir didinant apsaugą nuo pasaulinių grėsmių sveikatai;

(42) siekiant kuo labiau padidinti veiksmų Sąjungos ir tarptautiniu lygiu rezultatyvumą bei veiksmingumą, įgyvendinant Programą turėtų būti plėtojamas bendradarbiavimas su atitinkamomis tarptautinėmis organizacijomis, pavyzdžiui, Jungtinėmis Tautomis ir Pasaulio banku, Europos Taryba ir Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (EBPO). Siekiant padidinti poveikį, taip pat reikėtų siekti sąveikos su nacionalinėmis valstybių narių organizacijomis, dirbančiomis visuotinės sveikatos srityje. Pagal Tarybos sprendimą 2013/755/ES ([17]) užjūrio šalyse bei teritorijose (UŠT) įsisteigę asmenys ir subjektai turėtų atitikti reikalavimus gauti finansavimą pagal Programą, atsižvelgiant į Programos taisykles ir tikslus bei galimas priemones, taikomas valstybei narei, su kuria atitinkama užjūrio šalis ar teritorija yra susijusi;

(43) Programos įgyvendinimas turėtų būti remiamas vykdant plataus masto informavimo veiklą, siekiant užtikrinti, kad pilietinės visuomenės nuomonei ir poreikiams būtų tinkamai atstovaujama ir į juos būtų atsižvelgiama. Šiuo tikslu Komisija kartą per metus turėtų prašyti atitinkamų suinteresuotųjų subjektų, be kita ko, pilietinės visuomenės bei pacientų asociacijų atstovų, mokslininkų ir sveikatos priežiūros specialistų organizacijų, grįžtamosios informacijos apie Programos prioritetus ir strategines gaires, taip pat apie poreikius, kurie turėtų būti įtraukti į Programą. Kiekvienais metais prieš baigdama rengti darbo programas, Komisija taip pat turėtų informuoti Europos Parlamentą apie parengiamojo darbo eigą ir informavimo veiklos, susijusios su suinteresuotaisiais subjektais, rezultatus;

([16]) 2014 m. kovo 10 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas 2014/287/ES, kuriuo nustatomi Europos referencijos centrų tinklų ir jų narių steigimo bei vertinimo kriterijai ir lengvesnių sąlygų keistis informacija bei praktinėmis žiniomis apie tokių tinklų steigimą ir vertinimą sudarymo kriterijai (OL L 147, 2014 5 17, p. 79).

([17]) 2013 m. lapkričio 25 d. Tarybos sprendimas 2013/755/ES dėl užjūrio šalių bei teritorijų ir Europos Sąjungos asociacijos (Užjūrio asociacijos sprendimas) (OL L 344, 2013 12 19, p. 1).

(44) trečiosios valstybės, kurios yra Europos ekonominės erdvės (EEE) narės, gali dalyvauti Sąjungos programose bendradarbiaudamos pagal Europos ekonominės erdvės susitarimą ([18]), kuriame numatyta, kad tokios programos įgyvendinamos pagal tą susitarimą priimtu sprendimu. Į šį reglamentą turėtų būti įtraukta konkreti nuostata, pagal kurią reikalaujama, kad trečiosios valstybės, kurios dalyvauja Programoje, suteiktų būtinas teises ir prieigą, reikalingas atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui, Europos kovos su sukčiavimu tarnybai (OLAF) ir Audito Rūmams, kad jie galėtų visapusiškai veikti pagal savo atitinkamą kompetenciją;

(45) reikėtų glaudžiau bendradarbiauti su trečiosiomis valstybėmis keičiantis žiniomis ir geriausia praktika siekiant geresnio sveikatos sistemų pasirengimo ir reagavimo pajėgumo;

(46) pagal Finansinį reglamentą, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 ([19]), Tarybos reglamentus (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 ([20]), (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 ([21]) ir (ES) 2017/1939 ([22]) Sąjungos finansiniai interesai turi būti apsaugoti proporcingomis priemonėmis, įskaitant priemones, susijusias su pažeidimų, įskaitant sukčiavimą, prevencija, nustatymu, ištaisymu ir tyrimu, prarastų, neteisingai išmokėtų ar neteisingai panaudotų lėšų susigrąžinimu ir, kai tinkama, administracinių nuobaudų skyrimu. Visų pirma, vadovaujantis reglamentais (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 ir (ES, Euratomas) Nr. 883/2013, OLAF turi įgaliojimus atlikti administracinius tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, siekdama nustatyti, ar nebūta Sąjungos finansiniams interesams kenkiančių sukčiavimo, korupcijos ar kitos neteisėtos veiklos atvejų. Pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 Europos prokuratūra turi įgaliojimus tirti Sąjungos finansiniams interesams kenkiančias nusikalstamas veikas, kaip numatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2017/1371 ([23]), ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už jas;

(47) pagal Finansinį reglamentą bet kuris asmuo arba subjektas, gaunantis Sąjungos lėšas, turi visapusiškai bendradarbiauti Sąjungos finansinių interesų apsaugos klausimu, suteikti būtinas teises ir prieigą Komisijai, OLAF, Audito Rūmams ir, kiek tai susiję su tvirtesniame bendradarbiavime pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 dalyvaujančiomis valstybėmis narėmis, Europos prokuratūrai, ir užtikrinti, kad visos trečiosios šalys, dalyvaujančios įgyvendinant Sąjungos lėšas, suteiktų lygiavertes teises;

(48) šiam reglamentui taikomos Europos Parlamento ir Tarybos pagal SESV 322 straipsnį priimtos horizontaliosios finansinės taisyklės. Tomis Finansiniame reglamente nustatytomis taisyklėmis visų pirma reglamentuojama biudžeto nustatymo ir įgyvendinimo dotacijomis, viešaisiais pirkimais, apdovanojimais, netiesioginiu vykdymu, finansinėmis priemonėmis, biudžeto garantijomis, finansine pagalba ir išorės ekspertų išlaidų atlyginimu procedūra ir numatoma finansų pareigūnų atsakomybės kontrolė. Pagal SESV 322 straipsnį priimtose taisyklėse taip pat numatyta bendra Sąjungos biudžeto apsaugos sąlygų sistema;

(49) atsižvelgiant į tai, kaip svarbu kovoti su klimato kaita, vadovaujantis Sąjungos įsipareigojimu įgyvendinti Paryžiaus susitarimą, priimtą pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją, ir pasiekti JT darbotvarkės iki 2030 m. darnaus vystymosi tikslus, Programa turėtų padėti integruoti klimato srities veiksmus į Sąjungos politiką ir prisidėti prie siekio bent 30 % Sąjungos biudžeto ir Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonės, nustatytos Tarybos reglamentu (ES) 2020/2094 ([24]), išlaidų bendros sumos skirti klimato srities tikslams įgyvendinti.

([18]) OL L 1, 1994 1 3, p. 3.

([19]) 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1).

([20]) 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, 1995 12 23, p. 1).

([21]) 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996 11 15, p. 2).

([22]) 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje (OL L 283, 2017 10 31, p. 1).

([23]) 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 198, 2017 7 28, p. 29).

([24]) 2020 m. gruodžio 14 d. Tarybos reglamentas (ES) 2020/2094, kuriuo nustatoma Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonė atsigavimui po COVID-19 krizės paremti (OL L 433 I, 2020 12 22, p. 23).

Programos lėšomis turėtų būti remiama veikla, kurią vykdant visapusiškai laikomasi Sąjungos klimato ir aplinkos apsaugos standartų bei prioritetų ir Europos žaliajame kurse nustatyto žalos nedarymo principo. Rengiant ir įgyvendinant Programą turėtų būti nustatyti atitinkami veiksmai, kurie bus dar kartą vertinami atliekant tarpinį vertinimą;

(50) remiantis SESV 8 straipsniu, visuose savo veiksmuose Sąjunga siekia pašalinti moterų ir vyrų nelygybės apraiškas ir propaguoti jų lygybę. Visais Programos vertinimo, rengimo, įgyvendinimo ir stebėsenos etapais turėtų būti atsižvelgiama lyčių lygybę, taip pat į teises ir lygias galimybes visiems bei tų tikslų integravimą ir jie visais tais etapais turėtų būti skatinami;

(51) Programos politikos tikslų taip pat gali būti siekiama pasitelkiant „InvestEU“ fondo, numatyto programa „InvestEU“, finansines priemones ir biudžeto garantijas. Finansinė parama turėtų būti naudojama proporcingai sprendžiant rinkos nepakankamumo ir neoptimalios investavimo aplinkos problemas. Programos lėšomis remiami veiksmai neturėtų dubliuotis su privačiuoju finansavimu ar jo išstumti arba iškraipyti konkurencijos vidaus rinkoje. Iš esmės veiksmai turėtų turėti Sąjungos pridėtinės vertės;

(52) Programa turėtų būti įgyvendinama taip, kad būtų paisoma valstybių narių atsakomybės už savo sveikatos politikos nustatymą ir už sveikatos paslaugų bei sveikatos priežiūros organizavimą bei teikimą. Turėtų būti užtikrintas aktyvus valstybių narių dalyvavimas valdant ir įgyvendinant Programą;

(53) atsižvelgiant į tarpvalstybinių grėsmių sveikatai pobūdį ir galimą mastą, valstybės narės vienos negali deramai pasiekti tikslų apsaugoti Sąjungos gyventojus nuo tokių grėsmių ir pagerinti sveikatos krizių prevenciją ir pasirengimą krizėms. Pagal ES sutarties 5 straipsnyje nustatytą subsidiarumo principą taip pat gali būti imamasi Sąjungos lygmens veiksmų paremti valstybių narių pastangas siekiant aukšto lygio visuomenės sveikatos apsaugos, gerinti vaistų, medicinos priemonių ir sveikatos krizės atveju svarbių produktų ir paslaugų pasiekiamumą, tvarumą, priimtinumą, prieinamumą, saugumą ir įperkamumą Sąjungoje, remti inovacijas, remti integruotą bei koordinuotą valstybių narių darbą ir geriausios praktikos įgyvendinimą, taip pat visoje Sąjungoje mažinti nelygybę ir netolygumus sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo srityje tokiu būdu, kad būtų padidintas našumas ir pridėtinė vertė, kurios nebūtų įmanoma sukurti nacionalinio lygmens veiksmais, tuo pačiu paisant valstybių narių kompetencijos ir atsakomybės Programos veiksmų srityse. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;

(54) kad būtų galima atlikti reikiamus patikslinimus, būtinus Programos tikslams pasiekti, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, susijusius su šio reglamento II priede nustatytų rodiklių peržiūra, keitimu ir papildomų rodiklių įtraukimu. Ypač svarbu, kad Komisija, atlikdama parengiamąjį darbą, tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros ([25]) nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus turi gauti tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams turi būti sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;

(55) valstybės narės ir dalyvaujančios valstybės paskyrė nacionalinius ryšių punktus, kad jie padėtų Komisijai propaguoti trečiąją Sąjungos veiksmų sveikatos srityje programą (2014–2020 m.), nustatytą Reglamentu (ES) Nr. 282/2014, ir, kai tinkama, skleisti jos rezultatus ir turimą informaciją apie jos poveikį valstybėse narėse ir dalyvaujančiose valstybėse. Atsižvelgiant į tokios veiklos svarbą, tikslinga remti tokią veiklą pagal Programą, siekiant tęsti tą veiklą tęsti;

([25]) OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

(56) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos metinės darbo programos pagal šio reglamento kriterijus, patvirtinami tam tikri tinkami finansuoti veiksmai ir nustatomos taisyklės dėl Programos veiksmams įgyvendinti būtinų techninių ir administracinių priemonių ir dėl vienodų duomenų, reikalingų Programos įgyvendinimui stebėti, rinkimo šablonų. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamasi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011 ([26]). Tiems įgyvendinimo aktams priimti turėtų būti taikoma nagrinėjimo procedūra, atsižvelgiant į tai, kad jie susiję su didelį poveikį turinčia Programa;

(57) Programos vertė ir poveikis turėtų būti reguliariai ir atidžiai stebimi ir vertinami. Atliekant vertinimą daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama Programos tikslams ir atsižvelgiama į tai, kad Programos tikslams pasiekti gali prireikti laikotarpio, kuris yra ilgesnis nei Programos trukmė. Tuo tikslu turėtų būti parengta tarpinė vertinimo ataskaita, taip pat vertinimo ataskaita Programos pabaigoje, kad būtų galima įvertinti, kaip įgyvendinami Programos prioritetai;

(58) kadangi trečioji Sąjungos veiksmų sveikatos srityje programa (2014–2020 m.), baigė galioti, Reglamentu (ES) Nr. 282/2014 tapo nebeaktualus ir turėtų būti panaikintas;

(59) siekiant užtikrinti paramos sveikatos srityje tęstinumą ir sudaryti sąlygas įgyvendinimą pradėti nuo 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos pradžios, šis reglamentas turėtų įsigalioti skubos tvarka ir turėtų būti taikomas atgaline data nuo 2021 m. sausio 1 d.,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu nustatoma programa „ES – sveikatos labui“ (toliau – Programa) 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos laikotarpiu. Programos trukmė suderinta su daugiametės finansinės programos trukme.

Šiame reglamente taip pat nustatomi programos tikslai, 2021–2027 m. biudžetas, Sąjungos finansavimo formos ir tokio finansavimo teikimo taisyklės.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

1) asocijuotoji valstybė – trečioji valstybė, kuri yra susitarimo su Sąjunga, pagal kurį jai leidžiama dalyvauti Programoje, laikantis 6 straipsnio, šalis;

2) derinimo operacijos – Sąjungos biudžeto lėšomis remiami veiksmai, įskaitant veiksmus, atliekamus derinimo priemonėmis pagal Finansinio reglamento 2 straipsnio 6 punktą, kuriais negrąžintinos paramos formos ir (arba) Sąjungos biudžeto finansinės priemonės derinamos su plėtros ar kitų viešųjų finansų įstaigų, taip pat komercinių finansų įstaigų ir komercinių investuotojų teikiamos grąžintinos paramos formomis;

([26]) 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

3) sveikatos krizė – dėl žmogaus, gyvūnų, augalų, maisto, biologinės, cheminės aplinkos arba nežinomos kilmės grėsmės visuomenės sveikatai, dėl kurios institucijos turi imtis skubių veiksmų, kilusi krizė arba rimtas incidentas;

4) krizės atveju svarbūs produktai – ligos ir jos padarinių prevencijai, diagnostikai arba gydymui ar ligų bei infekcijų stebėsenai ir epidemiologinei priežiūrai per sveikatos krizę reikalingi produktai, priemonės ir medžiagos, įskaitant šiuos (ir kitus šiame punkte neišvardytus) produktus: vaistus, pvz., vakcinas, ir jų tarpines medžiagas, veikliąsias vaistines medžiagas ir žaliavas, taip pat medicinos priemones, ligoninių ir medicinos įrangą, pvz., plaučių ventiliacijos aparatus, apsauginius drabužius bei priemones, diagnostikos medžiagas bei priemones, asmenines apsaugos priemones, dezinfekavimo priemones ir jų tarpinius produktus bei jų gamybai būtinas žaliavas;

5) bendros sveikatos koncepcija – daugiasektorinė koncepcija, pagal kurią pripažįstama, kad žmonių sveikata yra susijusi su gyvūnų sveikata ir su aplinka ir kad imantis kovos su grėsmėmis sveikatai veiksmų būtina atsižvelgti į tuos tris aspektus;

6) Europos referencijos centrų tinklai (ERCT) – Direktyvos 2011/24/ES 12 straipsnyje nurodyti tinklai;

7) teisės subjektas – fizinis ar juridinis asmuo, įsteigtas ir tokiu pripažįstamas pagal nacionalinę teisę, Sąjungos teisę arba tarptautinę teisę, turintis juridinio asmens statusą ir galintis veikdamas savo vardu naudotis teisėmis ir turėti pareigų, arba juridinio asmens statuso neturintis subjektas, kaip nurodyta Finansinio reglamento 197 straipsnio 2 dalies c punkte;

8) trečioji valstybė – valstybė, kuri nėra Europos Sąjungos valstybė narė;

9) didelė tarpvalstybinio pobūdžio grėsmė sveikatai – biologinės, cheminės, susijusios su aplinka ar nežinomos kilmės keliantis pavojų gyvybei ar kitais atžvilgiais didelis pavojus sveikatai, kuris plinta per valstybių narių nacionalines sienas arba kurio atveju yra didelė tokio plitimo rizika ir dėl kurio gali būti būtina koordinuoti veiksmus Sąjungos lygiu, siekiant užtikrinti aukštą žmonių sveikatos apsaugos lygį;

10) sveikatos aspektų integravimas į visų sričių politiką – nepriklausomai nuo sektoriaus taikomas požiūris į viešosios politikos plėtojimą, įgyvendinimą ir peržiūrą, pagal kurį atsižvelgiama į sprendimų poveikį sveikatai, siekiama užtikrinti sinergiją ir išvengti žalingo politikos poveikio sveikatai, kad gerėtų gyventojų sveikata ir didėtų lygybė sveikatos priežiūros srityje;

11) sveikatą lemiantys veiksniai – įvairūs veiksniai, darantys įtaką asmens sveikatos būklei, pvz., elgsenos, biologiniai, socialiniai, ekonominiai ir aplinkos veiksniai;

12) skubi parama – poreikiais grindžiamos skubios reagavimo priemonės, kuriomis papildomos nukentėjusių valstybių narių reagavimo priemonės ir kuriomis siekiama išsaugoti gyvybę, užkirsti kelią žmonių kančioms, jas palengvinti ir išsaugoti žmonių orumą, kai to prireikia kilus didelei tarpvalstybinio pobūdžio grėsmei sveikatai.

3 straipsnis

Bendrieji tikslai

Programa turi Sąjungos pridėtinę vertę ir papildo valstybių narių politikos priemones, siekiant gerinti žmonių sveikatą visoje Sąjungoje ir užtikrinti aukšto lygio žmonių sveikatos apsaugą visose Sąjungos politikos ir veiklos srityse. Ja siekiama šių bendrųjų tikslų, kai taikytina, vadovaujantis bendros sveikatos koncepcija:

a) gerinti ir puoselėti sveikatą Sąjungoje, kad būtų sumažinta užkrečiamųjų ir neužkrečiamųjų ligų našta, remiant sveikatinimą ir ligų prevenciją, mažinant sveikatos netolygumus, skatinant sveiką gyvenseną ir gerinant galimybes naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis;

b) apsaugoti Sąjungos gyventojus nuo didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai ir gerinti sveikatos sistemų reagavimą ir valstybių narių veiklos koordinavimą, siekiant įveikti tarpvalstybinio pobūdžio grėsmes sveikatai;

c) gerinti vaistų ir medicinos priemonių, taip pat krizės atveju svarbių produktų prieinamumą, pasiekiamumą ir įperkamumą Sąjungoje ir remti su tokiais produktais susijusias inovacijas;

d) stiprinti sveikatos priežiūros sistemas didinant jų atsparumą ir išteklių naudojimo efektyvumą, visų pirma:

i) remti integruotą ir koordinuotą valstybių narių darbą;

ii) skatinti geriausios praktikos įgyvendinimą ir skatinti keitimąsi duomenimis;

iii) stiprinti sveikatos priežiūros darbuotojų žmogiškuosius išteklius;

iv) spręsti demografinių pokyčių keliamus iššūkius ir

v) daryti pažangą skaitmeninės transformacijos srityje;

4 straipsnis

Konkretūs tikslai

3 straipsnyje nurodytų bendrųjų tikslų siekiama įgyvendinant toliau išvardytus konkrečius tikslus, užtikrinant aukšto lygio sveikatos apsaugos aspekto integravimą į visas Sąjungos politikos priemones ir veiksmus, kai taikytina, vadovaujantis bendros sveikatos koncepcija:

a) užtikrinant sinergiją su kitais atitinkamais Sąjungos veiksmais, remti ligų prevencijos, sveikatinimo ir su sveikatą lemiančiais veiksniais susijusius veiksmus, be kita ko, mažinant žalą sveikatai dėl neteisėto narkotikų vartojimo ir priklausomybės, remti veiksmus, kuriais siekiama mažinti sveikatos netolygumus, gerinti sveikatos raštingumą, gerinti pacientų teises ir pacientų saugą, priežiūros kokybę ir tarpvalstybinę sveikatos priežiūrą, taip pat veiksmus, kuriais siekiama gerinti užkrečiamųjų ir neužkrečiamųjų ligų, visų pirma vėžio ir vaikų vėžio, stebėjimą, diagnostiką ir gydymą, taip pat remti veiksmus, kuriais siekiama gerinti psichikos sveikatą, ypatingą dėmesį skiriant naujiems sveikatos priežiūros modeliams ir ilgalaikės priežiūros iššūkiams, siekiant sustiprinti sveikatos sistemų atsparumą Sąjungoje;

b) stiprinti Sąjungos didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai prevencijos, pasirengimo joms ir greito reagavimo į jas pajėgumą pagal atitinkamus Sąjungos teisės aktus ir gerinant sveikatos krizių valdymą, visų pirma koordinuojant, teikiant ir dislokuojant skubios sveikatos priežiūros pajėgumus, skatinant rinkti duomenis, keistis informacija, vykdyti stebėseną, savanoriško nacionalinių sveikatos priežiūros sistemų testavimo nepalankiomis sąlygomis koordinavimą ir plėtoti kokybiškos sveikatos priežiūros standartus nacionaliniu lygmeniu;

c) remti veiksmus, kuriais siekiama didinti vaistų ir medicinos priemonių, krizės atveju svarbių produktų prieinamumą, pasiekiamumą ir įperkamumą, skatinant tvarias gamybos ir tiekimo grandines bei inovacijas Sąjungoje, sykiu remiant apdairų ir veiksmingą vaistų, visų pirma antimikrobinių medžiagų, vartojimą, ir remti mažiau aplinkai kenksmingų vaistų plėtrą, taip pat aplinką tausojančią vaistų ir medicinos priemonių gamybą ir šalinimą;

d) remti veiksmus, kuriais papildomi nacionaliniai pagrindinių krizės atveju svarbių produktų atsargų kaupimo veiksmai, jei reikia, Sąjungos lygmeniu, užtikrinant sinergiją su kitomis Sąjungos priemonėmis, programomis ir fondais, nedarant poveikio valstybių narių kompetencijai ir glaudžiai bendradarbiaujant su atitinkamomis Sąjungos įstaigomis;

e) sukurti medicinos, sveikatos priežiūros ir pagalbinio personalo rezervo, kurį valstybės narės savanoriškai skiria ir kurį galima mobilizuoti sveikatos krizės atveju, struktūrą ir mokymo išteklius, užtikrinant sinergiją su kitomis Sąjungos priemonėmis, programomis ir fondais, nedarant poveikio valstybių narių kompetencijai ir glaudžiai bendradarbiaujant su ECDC;

f) gerinti sveikatos duomenų naudojimą ir pakartotinį naudojimą sveikatos priežiūros paslaugų teikimo ir mokslinių tyrimų bei inovacijų tikslais, skatinti skaitmeninių priemonių ir paslaugų įsisavinimą, taip pat sveikatos priežiūros sistemų skaitmeninę transformaciją, be kita ko, remiant Europos sveikatos duomenų erdvės kūrimą;

g) gerinti galimybes gauti kokybiškas, į pacientą orientuotas, rezultatais grindžiamas sveikatos priežiūros ir susijusias priežiūros paslaugas, siekiant užtikrinti visuotinę sveikatos priežiūros aprėptį;

h) remti Sąjungos sveikatos teisės aktų rengimą, įgyvendinimą, jų vykdymo užtikrinimą ir prireikus jų peržiūrą, taip pat remti patikrintų, patikimų ir palyginamų kokybiškų duomenų teikimą įrodymais grindžiamo sprendimų priėmimo ir stebėsenos tikslais ir skatinti atlikti kitų atitinkamų Sąjungos politikos priemonių poveikio sveikatai vertinimus;

i) remti integruotą valstybių narių tarpusavio ir visų pirma jų sveikatos sistemų veiklą, įskaitant didelio poveikio prevencijos praktikos įgyvendinimą, remti su SVT vertinimu susijusį darbą ir stiprinti bei plėsti tinklaveiką per ERCT ir kitus tarpvalstybinius tinklus, be kita ko, susijusį su kitomis ligomis, o ne vien tik retosiomis ligomis, siekiant padidinti pacientų aprėptį ir pagerinti atsaką į mažai paplitusias ligas ir sudėtingas užkrečiamąsias bei neužkrečiamąsias ligas;

j) remti pasaulinius įsipareigojimus ir sveikatos srities iniciatyvas stiprinant Sąjungos paramą tarptautinių organizacijų, visų pirma PSO, veiksmams ir skatinant bendradarbiavimą su trečiosiomis valstybėmis.

5 straipsnis

Biudžetas

1. 2021–2027 m. laikotarpiu Programos veiklos įgyvendinimo finansinis paketas yra 2 446 000 000 EUR einamosiomis kainomis.

2. Atsižvelgiant į Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2020/2093 ([27]) 5 straipsnyje numatytą su konkrečia programa susijusį tikslinimą, šio straipsnio 1 dalyje nurodyta suma padidinama papildomu 2 900 000 000 EUR asignavimu 2018 m. kainomis, kaip nurodyta to reglamento II priede.

3. 1 ir 2 dalyse nurodytos sumos taip pat gali būti panaudotos teikiant Programai įgyvendinti skirtą techninę ir administracinę pagalbą, pavyzdžiui, vykdant parengiamąją, stebėsenos, kontrolės, audito ir vertinimo veiklą, įskaitant institucines informacinių technologijų sistemas.

4. 1 ir 2 dalyse nurodytos sumos paskirstomos laikantis šių reikalavimų:

a) mažiausiai 20 % visų sumų lėšų rezervuojama sveikatinimo ir ligų prevencijos veiksmams, nurodytiems 4 straipsnio a punkte;

b) ne daugiau kaip 12,5 % visų sumų lėšų rezervuojama Sąjungos lygmens aprūpinimo, kuriuo papildomi nacionaliniai krizės atveju svarbių produktų atsargų kaupimo veiksmai, priemonėms, kaip nurodyta 4 straipsnio d punkte;

c) ne daugiau kaip 12,5 % visų sumų lėšų rezervuojama pasaulinių įsipareigojimų ir sveikatos iniciatyvų paramai, kaip nurodyta 4 straipsnio j punkte;

d) ne daugiau kaip 8 % visų sumų lėšų rezervuojama administracinėms išlaidoms, padengti, kaip nurodyta 3 dalyje.

5. Su šio reglamento 9 straipsnio 1 dalies c punkte nurodyta veikla susiję asignavimai sudaro asignuotąsias pajamas, kaip apibrėžta Finansinio reglamento 21 straipsnio 3 dalies a punkte ir 5 dalyje.

6. Biudžetiniai įsipareigojimai, apimantys daugiau kaip vienerius finansinius metus, gali būti suskaidyti į kelerius metus mokamas metines dalis.

7. Remiantis Finansinio reglamento 193 straipsnio 2 dalies antros pastraipos a punktu, ribotą laikotarpį tinkamai pagrįstais atvejais, nurodytais finansavimo sprendime, pagal šį reglamentą remiama veikla ir susijusios išlaidos gali būti laikomos tinkamomis finansuoti nuo 2021 m. sausio 1 d., net jei ta veikla buvo įgyvendinta ir tos išlaidos patirtos prieš pateikiant paraišką dotacijai gauti.

8. Prireikus asignavimai gali būti įtraukti į biudžetą po 2027 m. gruodžio 31 d. ir skirti 3 dalyje nurodytoms išlaidoms padengti, kad būtų galima valdyti iki 2027 m. gruodžio 31 d. nebaigtus vykdyti veiksmus.

([27]) 2020 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa (OL L 433 I, 2020 12 22, p. 11).

6 straipsnis

Su Programa asocijuotosios trečiosios valstybės

1. Programoje gali dalyvauti šios trečiosios valstybės:

a) Europos laisvosios prekybos asociacijos narės, kurios yra Europos ekonominės erdvės narės, Europos ekonominės erdvės susitarime nustatytomis sąlygomis;

b) stojančiosios valstybės, valstybės kandidatės ir potencialios kandidatės pagal tų valstybių dalyvavimo Sąjungos programose bendruosius principus ir sąlygas, nustatytus atitinkamuose bendruosiuose susitarimuose ir Asociacijos tarybos sprendimuose arba panašiuose susitarimuose, ir Sąjungos bei tų valstybių susitarimuose nustatytomis konkrečiomis sąlygomis;

c) Europos kaimynystės politikos valstybės pagal tų valstybių dalyvavimo Sąjungos programose bendruosius principus ir sąlygas, nustatytus atitinkamuose bendruosiuose susitarimuose ir Asociacijos tarybos sprendimuose arba panašiuose susitarimuose, ir Sąjungos bei tų valstybių susitarimuose nustatytomis konkrečiomis sąlygomis;

d) kitos trečiosios valstybės konkrečiame susitarime dėl trečiosios valstybės dalyvavimo Sąjungos programoje nustatytomis sąlygomis, jei susitarime:

   i) užtikrinama tinkama trečiosios valstybės, dalyvaujančios Sąjungos programose, įmokų ir naudos pusiausvyra;

   ii) nustatytos dalyvavimo Sąjungos programoje sąlygos, įskaitant finansinių įnašų į atskiras programas ir jų administracinių išlaidų apskaičiavimą;

   iii) trečiajai valstybei nesuteikiama sprendimo priėmimo galių, susijusių su Sąjungos programa;

   iv) užtikrinamos Sąjungos teisės užtikrinti patikimą finansų valdymą ir apsaugoti savo finansinius interesus.

2. Pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 5 dalį 1 dalies d punkto ii papunktyje nurodyti įnašai sudaro asignuotąsias pajamas.

II SKYRIUS

FINANSAVIMAS

7 straipsnis

Sąjungos finansavimo įgyvendinimas ir jo formos

1. Programa įgyvendinama taikant tiesioginį valdymą pagal Finansinį reglamentą arba netiesioginį valdymą kartu su to reglamento 62 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytomis įstaigomis.

2. Pagal Programą gali būti teikiamas bet kurios Finansiniame reglamente nustatytos formos finansavimas, visų pirma dotacijų, apdovanojimų ir viešųjų pirkimų forma.

3. Įnašai į savidraudos mechanizmą gali apimti riziką, susijusią su gavėjų mokėtinų lėšų susigrąžinimu, ir gali būti laikomi pakankama garantija pagal Finansinį reglamentą. Komisija nustato konkrečias mechanizmo veikimo taisykles.

4. Komisijai įgyvendinant skubios paramos operacijas per nevyriausybinę organizaciją finansinių ir veiklos pajėgumų kriterijai laikomi įvykdytais, jei ta organizacija ir Komisija yra sudariusios galiojantį partnerystės pagrindų susitarimą pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1257/96 ([28]).

8 straipsnis

Dotacijos

1. Programos dotacijos skiriamos ir valdomos pagal Finansinio reglamento VIII antraštinę dalį.

2. Dotacijos gali būti naudojamos kartu su Europos investicijų banko, nacionalinių skatinamojo finansavimo bankų ar kitų plėtros arba viešųjų finansų įstaigų skiriamu finansavimu, taip pat kartu su privačiojo sektoriaus finansų įstaigų ir viešojo ar privačiojo sektoriaus investuotojų, įskaitant viešojo sektoriaus tarpusavio ir viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes, skiriamu finansavimu.

3. Sąjungos mokamos dotacijos neviršija 60 % tinkamų finansuoti išlaidų, susijusių su veiksmu, kuriuo siekiama Programos tikslo, arba nevyriausybinės įstaigos veikla. Ypač didelės naudos atvejais Sąjungos įnašas gali siekti iki 80 % tinkamų finansuoti išlaidų. Aiškią Sąjungos pridėtinę vertę turinčių veiksmų atveju laikoma, kad gaunama ypač didelė nauda, *inter alia*, kai:

a) bent 30 % siūlomam veiksmui skirtų biudžeto lėšų skiriama valstybėms narėms, kurių vienam gyventojui tenkančios BNP yra mažesnės nei 90 % Sąjungos vidurkio, arba

b) vykdant veiksmą dalyvauja įstaigos iš mažiausiai 14 dalyvaujančių valstybių narių, tarp kurių yra bent keturios valstybės narės, kuriose vienam gyventojui tenkančios BNP yra mažesnės nei 90 % Sąjungos vidurkio.

4. 13 straipsnio 6 ir 7 dalyse nurodytų tiesioginių dotacijų atvejais tokios dotacijos gali siekti iki 100 % tinkamų finansuoti išlaidų.

9 straipsnis

Viešieji pirkimai ekstremaliųjų sveikatos situacijų atvejais

1. Jei pagal Sprendimo Nr. 1082/2013/ES 9 straipsnį pranešta apie didelės tarpvalstybinio pobūdžio grėsmės sveikatai atsiradimą ar vystymąsi arba pagal to sprendimo 12 straipsnį pripažinta ekstremali visuomenės sveikatai situacija, pagal šį reglamentą gali būti vykdomi bet kurios iš šių formų viešieji pirkimai:

a) bendri su valstybėmis narėmis viešieji pirkimai, nurodyti Finansinio reglamento 165 straipsnio 2 dalyje, per kuriuos valstybės narės gali įsigyti, nuomotis ar išsipirktinai išsinuomoti visus bendrai įgytus išteklius;

b) valstybių narių vardu Komisijos vykdomi viešieji pirkimai, grindžiami Komisijos ir valstybių narių susitarimu;

c) Komisijos, atliekančios didmenininko vaidmenį, vykdomi viešieji pirkimai, per kuriuos atsargos ir paslaugos, įskaitant nuomą, perkamos, kaupiamos, perparduodamos arba dovanojamos valstybių narių arba Komisijos atrinktų organizacijų partnerių naudai.

2. 1 dalies b punkte nurodytos viešųjų pirkimų procedūros atveju su ta procedūra susijusias sutartis sudaro bet kuris iš šių subjektų:

a) Komisija, kai paslaugos arba prekės turi būti teikiamos arba pristatomos valstybėms narėms arba Komisijos atrinktoms organizacijoms partnerėms, arba

b) dalyvaujančios valstybės narės, kai jos tiesiogiai įsigyja, nuomojasi ar išsipirktinai išsinuomoja joms Komisijos viešaisiais pirkimais nupirktus išteklius.

([28]) 1996 m. birželio 20 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1257/96 dėl humanitarinės pagalbos (OL L 163, 1996 7 2, p. 1).

3. 1 dalies b ir c punktuose nurodytų viešųjų pirkimų procedūrų atvejais Komisija laikosi Finansiniame reglamente nustatytų taisyklių, taikomų Komisijos viešiesiems pirkimams.

10 straipsnis

Derinimo operacijos

Derinimo operacijos pagal Programą vykdomos laikantis Reglamento (ES) 2021/523 ir Finansinio reglamento X antraštinės dalies.

11 straipsnis

Sudėtinis finansavimas

1. Veiksmams, kuriems skirtas įnašas pagal Programą, taip pat gali būti skirtas bet kurios kitos Sąjungos programos įnašas, įskaitant pasidalijamojo valdymo principu valdomas lėšas, jei tais įnašais nedengiamos tos pačios išlaidos.

2. Tokiems pagal atitinkamas Sąjungos programas skirtiems atitinkamiems įnašams taikomos tų programų taisyklės.

3. Sudėtinis finansavimas turi neviršyti bendros veiksmo tinkamų finansuoti išlaidų sumos. Skirtingų Sąjungos programų parama gali būti apskaičiuojama proporcingai, remiantis dokumentu, kuriuo nustatomos paramos sąlygos.

III SKYRIUS

VEIKSMAI

12 straipsnis

Tinkami finansuoti veiksmai

Tinkami finansuoti yra tik tie veiksmai, kuriais įgyvendinami 3 ir 4 straipsniuose išvardyti tikslai, visų pirma I priede nurodyti veiksmai.

13 straipsnis

Reikalavimus atitinkantys teisės subjektai

1. Kad atitiktų finansavimo reikalavimus, teisės subjektui, be Finansinio reglamento 197 straipsnyje nustatytų kriterijų, papildomai taikomi šie kriterijai:

a) jis turi būti įsisteigęs:

   i) valstybėje narėje arba su ja susijusioje užjūrio šalyje ar teritorijoje;

   ii) su Programa asocijuotojoje trečiojoje valstybėje arba

   iii) metinėje darbo programoje, parengtoje pagal 17 straipsnį, (toliau – metinė darbo programa) nurodytoje trečiojoje valstybėje, taikant 2 ir 3 dalyse nurodytas sąlygas, arba

b) jis gali būti bet koks teisės subjektas, įsteigtas pagal Sąjungos teisę, arba bet kuri tarptautinė organizacija.

2. Trečiojoje valstybėje, kuri nėra su Programa asocijuotoji valstybė, įsisteigę teisės subjektai išimties tvarka gali būti laikomi atitinkančiais dalyvavimo Programoje reikalavimus, jei jų dalyvavimo reikia tam tikro veiksmo tikslams pasiekti. To reikalingumo įvertinimas turi būti tinkamai atspindėtas sprendime dėl finansavimo.

3. Trečiojoje valstybėje, kuri nėra su Programa asocijuotoji valstybė, įsisteigę teisės subjektai padengia savo dalyvavimo išlaidas.

4. Fiziniai asmenys laikomi neatitinkančiais dotacijų pagal Programą reikalavimų.

5. Pagal Programą tiesioginės dotacijos veiksmams finansuoti gali būti skiriamos neskelbiant kvietimo teikti pasiūlymus, jei tokios dotacijos tinkamai pagrindžiamos ir jei tie veiksmai turi Sąjungos pridėtinę vertę, aiškiai numatytą metinėse darbo programose, ir yra bendrai finansuojami kompetentingų institucijų, atsakingų už sveikatą valstybėse narėse ar trečiosiose valstybėse, kurios yra su Programa asocijuotosios valstybės, atitinkamų tarptautinės sveikatos organizacijų arba viešojo sektoriaus įstaigų ar nevyriausybinių įstaigų, kurios yra tų kompetentingų institucijų įgaliotos, nepriklausomai nuo to, ar tos įstaigos veikia pavieniui ar tinklo principu.

6. Pagal Programą tiesioginės dotacijos neskelbiant kvietimo teikti pasiūlymus skiriamos ERCT. Tiesioginės dotacijos taip pat gali būti skiriamos kitiems tarptautiniams tinklams, sukurtiems pagal Sąjungos teisę.

7. Pagal Programą tiesioginės dotacijos neskelbiant kvietimo teikti pasiūlymus gali būti skiriamos PSO veiksmams finansuoti, kai finansinė parama būtina norint įgyvendinti vieną ar daugiau konkrečių Programos tikslų ir to įgyvendinimo veiksmai turi Sąjungos pridėtinę vertę, aiškiai numatytą metinėse darbo programose.

8. Pagal Programą tiesioginės dotacijos neskelbiant kvietimo teikti pasiūlymus gali būti skiriamos nevyriausybinių įstaigų veiklai finansuoti, kai finansinė parama būtina norint įgyvendinti vieną ar daugiau konkrečių Programos tikslų ir kai esama Sąjungos pridėtinės vertės, aiškiai numatytos metinėse darbo programose, jei tos įstaigos atitinka visus šiuos kriterijus:

a) jos yra pelno nesiekiančios ir nepriklausomos nuo pramonės, komercinių, verslo ar kitų konfliktinių interesų;

b) jos dirba visuomenės sveikatos srityje, siekia bent vieno iš Programos konkrečių tikslų ir atlieka efektyvų vaidmenį Sąjungos lygmeniu;

c) jos veikia Sąjungos lygmeniu bent pusėje valstybių narių, turėdamos subalansuotą geografinę aprėptį Sąjungos mastu.

Komisija turi tinkamai atspindėti atitikties tiems kriterijams analizę sprendime dėl finansavimo.

14 straipsnis

Tinkamos finansuoti išlaidos

1. Laikantis Finansinio reglamento 186 straipsnio ir to reglamento 193 straipsnio 2 dalies a punkto, yra tinkamos finansuoti prieš pateikiant dotacijos paraišką patirtos išlaidos, susijusios su šiais veiksmais:

a) šio reglamento 3 straipsnio b punkte nurodyto tikslo įgyvendinimu arba

b) kitų tikslų nei tie, kurie yra nurodyti šios dalies a punkte, įgyvendinimu tinkamai pagrįstais išimtiniais atvejais, jei tos išlaidos yra tiesiogiai susijusios su remiamų veiksmų ir veiklos įgyvendinimu.

2. 1 dalies a punkte nurodytos tinkamos finansuoti išlaidos, susijusios su priemonėmis, kuriomis siekiama spręsti įtariamo ligos pasireiškimo, dėl kurio galėtų kilti tarpvalstybinio pobūdžio grėsmė sveikatai, problemą, yra tinkamos finansuoti nuo pranešimo Komisijai apie įtariamą ligos pasireiškimą dienos, jei tos ligos pasireiškimas arba atvejis vėliau patvirtinamas.

3. Išskirtiniais atvejais per didelės tarpvalstybinio pobūdžio grėsmės sveikatai sukeltą sveikatos krizę, kaip apibrėžta Sprendimo Nr. 1082/2013/ES 3 straipsnio g punkte, neasocijuotosiose valstybėse įsteigtų subjektų patirtos išlaidos gali būti laikomos tinkamomis finansuoti, jeigu tos išlaidos tinkamai pagrįstos dėl kovos su grėsmės plitimu, siekiant apsaugoti Sąjungos žmonių sveikatą.

IV SKYRIUS

VALDYMAS

15 straipsnis

Bendros politikos įgyvendinimas

1. Įsteigiama programos „ES – sveikatos labui“ iniciatyvinė grupė.

2. „ES – sveikatos labui“ iniciatyvinės grupės nariai yra Komisija ir valstybės narės. Kiekviena valstybė narė paskiria po vieną narį ir po vieną pakaitinį narį į „ES – sveikatos labui“ iniciatyvinę grupę. Komisija teikia „ES – sveikatos labui“ iniciatyvinės grupės sekretoriato paslaugas.

3. Komisija konsultuojasi su „ES – sveikatos labui“ iniciatyvine grupe:

a) dėl Komisijos parengiamojo darbo, susijusio su metinėmis darbo programomis;

b) kasmet, likus ne mažiau kaip 6 mėnesiams iki metinės darbo programos projekto pateikimo komitetui, nurodytam 23 straipsnio 1 dalyje, dienos, dėl metinės darbo programos prioritetų ir strateginių gairių.

4. „ES – sveikatos labui“ iniciatyvinė grupė:

a) deda pastangas užtikrinti valstybių narių sveikatos politikos, Programos ir kitų Sąjungos politikos krypčių, priemonių ir veiksmų, įskaitant Sąjungos agentūroms aktualius veiksmus ir priemones, derėjimą ir papildomumą;

b) stebi Programos įgyvendinimą ir siūlo reikiamus pakeitimus, remdamasi vertinimais;

c) priima savo darbo tvarkos taisykles, į kurias įtraukia nuostatas, užtikrinančias, kad grupė susitiktų bent tris kartus per metus (kai tinkama, fiziškai), taip sudarant sąlygas valstybėms narėms reguliariai ir skaidriai keistis nuomonėmis.

16 straipsnis

Konsultacijos su suinteresuotaisiais subjektais ir Europos Parlamento informavimas

1. Komisija konsultuojasi su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant pilietinės visuomenės ir pacientų organizacijų atstovus, siekdama sužinoti jų nuomonę apie:

a) metinių darbo programų prioritetus ir strategines gaires;

b) poreikius, kuriuos reikėtų tenkinti pagal metinę darbo programą ir pagal ją pasiekiamais rezultatais.

2. 1 dalies tikslais Komisija bent kartą per metus per šešis mėnesius iki darbo programos projekto pateikimo 23 straipsnio 1 dalyje nurodytam komitetui dienos surengia konsultacijas suinteresuotaisiais subjektais ir juos informuoja.

3. Komisija gali bet kuriuo metu paprašyti atitinkamų decentralizuotų agentūrų ir nepriklausomų sveikatos srities ekspertų nuomonės programos įgyvendinimui svarbiais techniniais ar moksliniais klausimais.

4. Kiekvienais metais prieš paskutinį „ES – sveikatos labui“ iniciatyvinės grupės posėdį Komisija pateikia Europos Parlamentui „ES – sveikatos labui“ iniciatyvinės grupės posėdžių ir konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais, kaip nurodyta 1 ir 2 dalyse, išvadas.

17 straipsnis

Programos įgyvendinimas

1. Komisija įgyvendina Programą, sudarydama metines darbo programas pagal Finansinį reglamentą.

2. Komisija įgyvendinimo aktais priima:

a) metines darbo programas, kuriose visų pirma nustato:

i) veiksmus, kurių reikia imtis, įskaitant orientacinį finansinių išteklių paskirstymą;

ii) bendrą derinimo operacijoms rezervuotą sumą;

iii) tinkamus finansuoti veiksmus 7 straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytais atvejais;

iv) teisės subjektų, nurodytų 13 straipsnio 1 dalies b punkte, tinkamus finansuoti veiksmus;

v) tinkamus finansuoti veiksmus, kuriuos vykdys teisės subjektai iš trečiosios valstybės, kuri nėra su Programa asocijuotoji valstybė, bet yra nurodyta metinėje darbo programoje, laikantis 13 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytų sąlygų;

b) sprendimus, kuriais patvirtina veiksmus, susijusius su 20 000 000 EUR ar daugiau išlaidų;

c) taisykles, kuriomis nustatomi:

i) Programos veiksmams įgyvendinti reikalingi techniniai ir administraciniai susitarimai;

ii) vienodi duomenų, reikalingų Programos įgyvendinimui stebėti, rinkimo šablonai.

3. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 23 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

18 straipsnis

Duomenų apsauga

Valdydamos ir įgyvendindamos Programą, Komisija ir valstybės narės užtikrina, kad būtų laikomasi visų atitinkamų teisinių nuostatų dėl asmens duomenų apsaugos ir, jei tinkama, būtų įdiegti tokių duomenų konfidencialumo ir saugumo užtikrinimo mechanizmai.

V SKYRIUS

STEBĖSENA, VERTINIMAS IR KONTROLĖ

19 straipsnis

Stebėsena ir ataskaitų teikimas

1. Rodikliai, skirti kuriais grindžiama Programos veiklos pažangos, padarytos siekiant 3 ir 4 straipsniuose išvardytų bendrųjų ir konkrečių tikslų, ataskaitai pateikti, išdėstyti II priede.

2. Komisijai pagal 25 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas II priedas dėl rodiklių, kai tai laikoma būtina.

3. Ataskaitų teikimo už veiklos rezultatus sistema užtikrinama, kad programos veiklos įgyvendinimo ir rezultatų stebėsenos duomenys būtų renkami ekonomiškai, efektyviai ir laiku. Tuo tikslu Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi proporcingi ataskaitų teikimo reikalavimai Sąjungos lėšų gavėjams ir, jei tinkama, valstybėms narėms.

20 straipsnis

Vertinimas

1. Finansinio reglamento 34 straipsnio 3 dalyje numatytus vertinimus Komisija atlieka pakankamai iš anksto, kad jų rezultatus būtų galima panaudoti sprendimų priėmimo procese.

2. Komisija ne vėliau kaip 2024 m. gruodžio 31 d. pateikia tarpinį Programos vertinimą. Remiantis tarpiniu vertinimu, atitinkamai koreguojamas Programos įgyvendinimas.

3. Pasibaigus Programai ir ne vėliau kaip praėjus ketveriems metams po 1 straipsnyje nurodyto laikotarpio pabaigos Komisija pateikia galutinį vertinimą.

4. Tarpinių ir galutinių vertinimų išvadas ir savo pastabas Komisija paskelbia ir pateikia Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui.

21 straipsnis

Auditai

Asmenų ar subjektų, įskaitant asmenis ir subjektus, kurie nėra Sąjungos institucijų ar įstaigų įgalioti, atliktais Sąjungos įnašų naudojimo auditais grindžiamas bendras užtikrinimas, nurodytas Finansinio reglamento 127 straipsnyje.

22 straipsnis

Sąjungos finansinių interesų apsauga

Jei programos veikloje pagal tarptautinį susitarimą priimto sprendimo arba kitos teisinės priemonės pagrindu dalyvauja trečioji valstybė, trečioji valstybė suteikia būtinas teises ir prieigą, reikalingas atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui, OLAF ir Audito Rūmams, kad jie galėtų visapusiškai veikti pagal savo atitinkamą kompetenciją. OLAF atveju tokios teisės apima teisę atlikti tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, kaip numatyta Reglamente (ES, Euratomas) Nr. 883/2013.

23 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda programos „ES – sveikatos labui“ komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip tai suprantama Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

Jei komitetas nuomonės nepateikia, Komisija įgyvendinimo akto projekto nepriima ir taikoma Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa.

24 straipsnis

Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos kryptimis, priemonėmis ir veiksmais ir papildomumas

Komisija ir valstybės narės užtikrina bendrą Programos ir kitų Sąjungos politikos krypčių, priemonių ir veiksmų, įskaitant Sąjungos agentūroms aktualius veiksmus ir priemones, derėjimą, sinergiją ir papildomumą, be kita ko, bendradarbiaudamos „ES – sveikatos labui“ iniciatyvinėje grupėje.

25 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis.

2. 19 straipsnio 2 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami septynerių metų laikotarpiui nuo 2021 m. kovo 26 d.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 19 straipsnio 2 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime nustatytais principais.

5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

6. Pagal 19 straipsnio 2 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

VI SKYRIUS

PEREINAMOJO LAIKOTARPIO IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

26 straipsnis

Informavimas, komunikacija ir viešinimas

1. Sąjungos lėšų gavėjai nurodo tų lėšų kilmę ir užtikrina Sąjungos finansavimo matomumą (visų pirma viešindami veiksmus ir jų rezultatus), teikdami nuoseklią, veiksmingą ir proporcingą tikslinę informaciją įvairiai auditorijai, įskaitant žiniasklaidą ir visuomenę.

2. Komisija vykdo informavimo ir komunikacijos veiksmus, susijusius su Programa, su remiantis Programa vykdytais veiksmais ir su gautais rezultatais.

3. Programai skirtais finansiniais ištekliais taip pat prisidedama prie institucinės informavimo apie Sąjungos politinius prioritetus tiek, kiek tie prioritetai yra susiję su 3 ir 4 straipsniuose nurodytais tikslais.

27 straipsnis

Panaikinimas

Nedarant poveikio šio reglamento 28 straipsniui, Reglamentas (ES) Nr. 282/2014 panaikinamas nuo 2021 m. sausio 1 d.

28 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Šiuo reglamentu nedaroma poveikio pagal Reglamentą (ES) Nr. 282/2014 pradėtų veiksmų tęsimui ar jų pakeitimui, ir tas reglamentas toliau taikomas tiems veiksmams tol, kol jie užbaigiami.

2. Programos finansinio paketo lėšomis taip pat gali būti dengiamos techninės ir administracinės pagalbos išlaidos, būtinos siekiant užtikrinti perėjimą nuo priemonių, patvirtintų pagal Reglamentą (ES) Nr. 282/2014, prie Programos.

29 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

Jis taikomas nuo 2021 m. sausio 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2021 m. kovo 24 d.

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkas	*Pirmininkė*
D. M. SASSOLI	A.P. ZACARIAS

I PRIEDAS

GALIMŲ TINKAMŲ FINANSUOTI VEIKSMŲ, NUMATYTŲ 12 STRAIPSNYJE, SĄRAŠAS

1. Veiksmai, kuriais siekiama 4 straipsnio a punkte nustatyto tikslo:

a) parama programų, kuriomis remiamos valstybės narės, kūrimui ir įgyvendinimui ir parama valstybių narių veiksmams, kuriais siekiama gerinti sveikatinimą ir ligų prevenciją;

b) parama apklausų, tyrimų, palyginamų duomenų ir statistikos rinkimo, kai tikslinga įskaitant pagal lytį ir amžių suskirstytus duomenis, metodikų, klasifikacijų, mikromodeliavimo, bandomųjų projektų, rodiklių, žinių sklaidos ir lyginamųjų tyrimų įgyvendinimui ir tolesnei plėtrai;

c) parama valstybių narių veiksmams, kuriais siekiama sukurti sveiką ir saugią miesto, darbo ir mokyklos aplinką, sudaryti sąlygas rinktis sveiką gyvenseną, skatinti sveiką mitybą ir reguliarią fizinę veiklą, atsižvelgiant į pažeidžiamoms grupėms priklausančių žmonių poreikius visuose gyvenimo etapuose, siekiant skatinti gerą sveikatą visą gyvenimą;

d) parama valstybėms narėms, siekiant užtikrinti veiksmingą atsaką į užkrečiamąsias ligas ir vykdant tokių ligų prevenciją, priežiūrą, diagnostiką ir gydymą;

e) parama valstybių narių veiksmams sveikatinimo ir ligų prevencijos srityje visą asmens gyvenimą, mažinant rizikos sveikatai veiksnius, tokius kaip nutukimas, nesveika mityba ir fizinės veiklos stoka;

f) parama veiksmams, kuriais siekiama gerinti psichinę sveikatą;

g) parama veiksmams, siekiant papildyti valstybių narių priemones, kuriomis mažinama neteisėto narkotikų vartojimo ir priklausomybės daroma žala sveikatai, įskaitant informavimo ir prevencijos priemones;

h) parama siekiant įgyvendinti politikos priemones ir veiksmus, kuriais mažinama sveikatos netolygumai ir nelygybė sveikatos srityje, susiję su sveikatos priežiūra;

i) parama veiksmams, siekiant didinti sveikatos raštingumą;

j) parama Europos kovos su vėžiu kodekso rekomendacijų propagavimui bei įgyvendinimui ir parama to kodekso dabartinio leidimo peržiūrai;

k) veiksmai, kuriais siekiama remti vėžio registrų įgyvendinimą visose valstybėse narėse;

l) tolesnis dalyvaujančių valstybių narių atitinkamų nacionalinių įstaigų bendradarbiavimas, siekiant remti virtualaus Europos kompetencijos tinklo kūrimą, kad būtų sustiprinti visų rūšių vėžio, įskaitant vaikų vėžį, moksliniai tyrimai ir tolesnis klinikinių duomenų rinkimas bei keitimasis jais, taip pat mokslinių tyrimų rezultatų pritaikymas kasdienei vėžiu sergančių pacientų priežiūrai ir gydymui;

m) parama veiksmams, kuriais siekiama gerinti onkologinės priežiūros kokybę, įskaitant, kiek tai susiję su prevencija, patikromis, ankstyvąja diagnostika, stebėsena ir gydymu, pagalbine ir palaikomąja slauga, taikant integruotą ir į pacientą orientuotą požiūrį, ir parama kokybės užtikrinimo sistemų, skirtų vėžio centrams ar kitiems centrams, kuriuose gydomi vėžiu sergantys pacientai, įskaitant centrus, kuriuose gydomi vaikų vėžiu sergantys pacientai, diegimui;

n) parama kuriant vėžio centrams ir centrams, kuriuose gydomi vėžiu sergantys pacientai, skirtas kokybės užtikrinimo sistemas;

o) parama mechanizmams, skirtiems tarpspecialybiniams pajėgumams stiprinti ir tęstiniam švietimui, ypač onkologijos paslaugų srityje;

p) veiksmai, kuriais remiama vėžį įveikusių asmenų ir juos prižiūrinčių asmenų gyvenimo kokybė, įskaitant psichologinę pagalbą, skausmo kontrolę ir sveikatos aspektus, susijusius su profesine reintegracija;

q) bendradarbiavimo pacientų teisių, pacientų saugos ir priežiūros kokybės klausimais stiprinimas;

r) parama veiksmams, susijusiems su epidemiologine priežiūra, kuriais prisidedama prie veiksnių, kurie daro įtaką asmenų sveikatai arba ją lemia, vertinimo;

s) parama, užtikrinant sinergiją su kitomis programomis, veiksmams, kuriais siekiama gerinti geografinį sveikatos priežiūros darbuotojų pasiskirstymą ir veiksmus, skirtus išvengti didelio medicinos darbuotojų trūkumo kai kuriose vietose, nedarant poveikio valstybių narių kompetencijai;

t) parama gairių, skirtų užkrečiamųjų ir neužkrečiamųjų ligų prevencijai ir valdymui, ir gerosios patirties mainų priemonių ir tinklų šioje srityje kūrimui;

u) parama valstybių narių veiksmams, kuriais siekiama mažinti sveikatą lemiančius veiksnius, be kita ko, mažinti alkoholio daromą žalą ir tabako vartojimą;

v) parama priemonėms ir platformoms, siekiant surinkti realiomis sąlygomis gaunamus duomenis apie vakcinų saugumą, veiksmingumą ir poveikį, kai jos panaudojamos;

w) parama iniciatyvoms, kuriomis siekiama didinti skiepijimo aprėptį valstybėse narėse;

x) komunikacijos veikla, skirta visuomenei ir suinteresuotiesiems subjektams, siekiant propaguoti Sąjungos veiksmus šiame priede nurodytose srityse;

y) visuomenei ir tikslinėms grupėms skirtos informuotumo didinimo kampanijos ir komunikacijos veikla, kuriomis siekiama užkirsti kelią nepasitikėjimui vakcinomis, klaidingai informacijai ir dezinformacijai, susijusiai su ligų prevencija, priežastimis ir gydymu, papildant nacionalines kampanijas ir komunikacijos veiklą šiais klausimais;

z) į visuomenę nukreipta komunikacijos apie rizikas sveikatai ir sveikatą lemiančius veiksnius veikla;

za) parama veiksmams, kuriais siekiama sumažinti su sveikatos priežiūra susijusių infekcijų riziką.

2. Veiksmai, kuriais siekiama 4 straipsnio b punkte nustatyto tikslo:

a) ypatingos svarbos sveikatos infrastruktūros stiprinimas, kad būtų galima įveikti sveikatos krizes, remiant protrūkių priežiūros, prognozavimo, prevencijos ir valdymo priemonių diegimą;

b) parama veiksmams, kuriais siekiama skatinti Sąjungos masto sveikatos krizių prevenciją bei pasirengimą ir valdymo pajėgumą ir reagavimo pajėgumą Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis, įskaitant savanoriškus testavimus nepalankiausiomis sąlygomis, atsarginių priemonių planavimą ir pasirengimo veiklą, remiant kokybiškos sveikatos standartų plėtrą nacionaliniu lygmeniu, veiksmingo parengties ir reagavimo koordinavimo mechanizmus ir tų veiksmų koordinavimą Sąjungos lygmeniu;

c) parama veiksmams, siekiant sukurti integruotą kompleksinę informavimo apie riziką sistemą, apimančią visus sveikatos krizės etapus, būtent prevenciją, pasirengimą, reagavimą ir atsigavimą;

d) parama prevenciniams veiksmams, kuriais pažeidžiamos grupės apsaugomos nuo grėsmių sveikatai, ir veiksmams, kuriais reagavimas į sveikatos krizes ir jų valdymas pritaikomi prie tų pažeidžiamų grupių poreikių, pvz., veiksmais, kuriais užtikrinamos pagrindinės priežiūros paslaugos pacientams, sergantiems lėtinėmis ar retomis ligomis;

e) parama veiksmams, kuriais siekiama šalinti šalutinius sveikatos krizės padarinius sveikatai, visų pirma pasekmes psichikos sveikatai, vėžiu sergantiems pacientams, lėtinėmis ligomis sergantiems pacientams ir kitiems pažeidžiamiems asmenims, įskaitant priklausomybę turinčius asmenis, ŽIV / AIDS sergančius asmenis, hepatitu ar tuberkulioze sergančius asmenis;

f) parama, užtikrinant sinergiją su kitomis programomis, medicinos ir visuomenės sveikatos priežiūros darbuotojų mokymo ir edukacinėms kvalifikacijos kėlimo programoms ir laikinųjų darbuotojų mainų programoms, visų pirma siekiant gerinti jų skaitmeninius įgūdžius;

g) parama Sąjungos etaloninių laboratorijų, Sąjungos etaloninių centrų bei kompetencijos centrų steigimui ir veiklos koordinavimui;

h) valstybių narių pasirengimo ir reagavimo priemonių, pavyzdžiui, susijusių su sveikatos krizių valdymu, atsparumu antimikrobinėms medžiagoms ir skiepijimu, auditas;

i) į visuomenę nukreipta komunikacija rizikos valdymo ir pasirengimo sveikatos krizėms srityje;

j) parama didesnei nacionalinių sistemų veiklos rezultatų konvergencijai rengiant sveikatos rodiklius, atliekant analizę ir skleidžiant žinias, taip pat organizuojant savanorišką nacionalinių sveikatos priežiūros sistemų testavimą nepalankiausiomis sąlygomis;

k) parama tyrimų, rizikos vertinimo ir rizikos valdymo veiklai, susijusiai su gyvūnų sveikatos, aplinkos veiksnių ir žmonių ligų tarpusavio ryšiu, be kita ko, per sveikatos krizes.

3. Veiksmai, kuriais siekiama 4 straipsnio c punkte nustatyto tikslo:

a) parama veiksmams, kuriais siekiama Sąjungoje stiprinti laboratorijų pajėgumus ir sveikatos produktų ir krizės atveju svarbių nišinių produktų gamybą, mokslinius tyrimus, plėtrą ir jų diegimą;

b) parama veiksmams ir sąveikioms IT priemonėms, siekiant pastebėti vaistų ir medicinos priemonių stygių, jo išvengti, jį valdyti, teikti apie jį duomenis ir apie jį pranešti, sykiu prisidedant prie vaistų ir medicinos priemonių prieinamumo;

c) parama, užtikrinant sinergiją su kitomis programomis, klinikiniams tyrimams, siekiant paspartinti inovatyvių, saugių ir veiksmingų vaistų ir vakcinų kūrimą, leidimų platinti rinkoje suteikimą ir prieigą prie jų;

d) parama veiksmams, kuriais skatinama kurti inovatyvius vaistus ir vakcinas, kad būtų galima spręsti didėjančias sveikatos priežiūros problemas ir patenkinti pacientų poreikius, taip pat kurti mažiau komerciniu požiūriu pelningus produktus, pvz., antimikrobines medžiagas;

e) parama veiksmams, kuriais siekiama gerinti aplinką tausojančius vaistų ir medicinos priemonių gamybą bei šalinimą, ir veiksmams, kuriais siekiama remti mažiau aplinkai kenksmingų vaistų plėtrą;

f) parama veiksmams, kuriais skatinamas apdairus ir efektyvus vaistų, ypač antimikrobinių medžiagų, naudojimas;

g) parama veiksmams, kuriais siekiama skatinti didinti pagrindinių veikliųjų vaistinių medžiagų ir vaistų gamybą Sąjungoje, be kita ko, įvairinant veikliųjų vaistinių medžiagų ir generinių vaistų gamybą tiekimo grandinėje Sąjungoje, kad būtų sumažinta valstybių narių priklausomybė nuo tam tikrų trečiųjų valstybių;

h) parama veiksmams, kuriais siekiama skatinti vaistų ir medicinos priemonių prieinamumą, pasiekiamumą ir įperkamumą;

i) parama veiksmams, kuriais siekiama skatinti inovacijas, susijusias su nepatentuotų vaistų paskirties keitimu, performulavimu ir derinimu, užtikrinant sinergiją su kitomis programomis;

j) veiksmai, kuriais stiprinamas vaistų rizikos aplinkai vertinimas;

k) parama tarpsektorinio koordinavimo, laikantis bendros sveikatos koncepcijos, mechanizmo sukūrimui ir veikimui.

4. Veiksmai, kuriais siekiama 4 straipsnio d punkte nustatyto tikslo:

a) informacijos apie nacionalinę pagrindinių krizės atveju svarbių produktų atsargų kaupimo veiklą stebėsena, siekiant nustatyti galimus papildomų atsargų kaupimo Sąjungos lygmeniu poreikius;

b) nuoseklaus pagrindinių krizės atveju svarbių produktų atsargų kaupimo valdymo Sąjungos lygmeniu užtikrinimas, papildant kitas Sąjungos priemones, programas ir fondus ir glaudžiai koordinuojant veiklą su atitinkamomis Sąjungos įstaigomis;

c) parama veiksmams, susijusiems su pagrindinių krizės atveju svarbių produktų viešuoju pirkimu ir tiekimu, kuriais prisidedama prie tų produktų prieinamumo, papildant valstybių narių atsargų kaupimo veiksmus.

5. Veiksmai, kuriais siekiama 4 straipsnio e punkte nustatyto tikslo:

parama veiksmams, susijusiems su parengiamuoju darbu medicinos, sveikatos priežiūros ir pagalbinio personalo rezervo, kuris galėtų būti mobilizuotas sveikatos krizės atveju, telkimo ir mokymo Sąjungos lygmeniu srityje, glaudžiai bendradarbiaujant su ECDC, užtikrinant sinergiją su kitomis Sąjungos priemonėmis ir visapusiškai paisant valstybių narių kompetencijų; palankesnių sąlygų esamiems nacionaliniams medicinos, sveikatos priežiūros ir pagalbinio personalo rezervams keistis geriausios praktikos pavyzdžiais sudarymas.

6. Veiksmai, kuriais siekiama 4 straipsnio f punkte nustatyto tikslo:

a) parama Sąjungos sistemai ir atitinkamoms sąveikioms skaitmeninėms bendradarbiavimo tarp valstybių narių ir bendradarbiavimo tinkluose priemonėms, įskaitant tas, kurių reikia SVT bendradarbiavimui;

b) parama brandžios, saugios ir sąveikios skaitmeninių paslaugų infrastruktūros diegimui, eksploatavimui ir priežiūrai ir duomenų kokybės užtikrinimo procesams, skirtiems duomenų mainams, prieigai prie duomenų, jų naudojimui ir pakartotiniam naudojimui; parama tarpvalstybinei tinklaveikai, be kita ko, naudojant elektroninius medicinos dokumentus, registrus ir kitas duomenų bazes ir užtikrinant jų sąveikumą; atitinkamų valdymo struktūrų ir sąveikių sveikatos informacinių sistemų kūrimas;

c) parama skaitmeninei sveikatos priežiūros ir sveikatos sistemų transformacijai, be kita ko, atliekant lyginamąją analizę ir stiprinant pajėgumus, skirtai inovatyvių priemonių ir technologijų, tokių kaip dirbtinis intelektas, įsisavinimui ir parama sveikatos priežiūros specialistų skaitmeninių įgūdžių gerinimui;

d) parama siekiant optimaliai naudoti nuotolinės medicinos ir nuotolines sveikatos paslaugas, be kita ko, pasitelkiant atokioms vietovėms skirtą palydovinį ryšį, skatinant skaitmeninėmis technologijomis grindžiamas organizacines inovacijas sveikatos priežiūros įstaigose ir propaguojant skaitmenines priemones, kuriomis remiamas piliečių įgalinimas ir į pacientą orientuota sveikatos priežiūra;

e) parama duomenų bazių ir skaitmeninių priemonių kūrimui, naudojimui ir priežiūrai, taip pat siekiant užtikrinti jų sąveikumą, be kita ko, apimant jau vykdomus projektus, kai tinkama, su kitomis stebėjimo technologijomis, pavyzdžiui, kosmoso technologijomis ir dirbtiniu intelektu;

f) parama piliečių prieigos prie savo sveikatos duomenų ir jų kontrolės gerinimui;

g) parama diegiant skaitmenines priemones ir infrastruktūrą ir užtikrinant jų sąveikumą valstybėse narėse ir tarp jų, taip pat su Sąjungos institucijomis ir įstaigomis;

h) parama parengiamiesiems veiksmams ir projektams, susijusiems su Europos sveikatos duomenų erdve;

i) veiksmai, kuriais remiami e. sveikata, pvz., perėjimas prie nuotolinės medicinos, ir vaistų skyrimas namuose;

j) parama sąveikių Europos elektroninių sveikatos registrų sukūrimui laikantis Europos keitimosi elektroniniais sveikatos įrašais formato nuostatų, siekiant plėsti e. sveikatos sistemos naudojimą ir pagerinti sveikatos priežiūros sistemų tvarumą ir atsparumą.

7. Veiksmai, kuriais siekiama 4 straipsnio g punkte nustatyto tikslo:

a) veiksmai, kuriais skatinama neįgaliųjų prieiga prie sveikatos paslaugų ir susijusių priemonių bei priežiūros;

b) parama pirminės sveikatos priežiūros stiprinimui ir sveikatos priežiūros integracijos, kad būtų užtikrinta visuotinė sveikatos sistemos aprėptis ir vienodos galimybės naudotis kokybiškomis sveikatos priežiūros paslaugomis, stiprinimui;

c) parama valstybių narių veiksmams, kuriais siekiama skatinti lytinės ir reprodukcinės sveikatos priežiūros prieinamumą, ir parama integruotiems tarpsektoriniams prevencijos, diagnostikos, gydymo ir priežiūros metodams.

8. Veiksmai, kuriais siekiama 4 straipsnio h punkte nustatyto tikslo:

a) parama sveikatos srities duomenų ir žinių infrastruktūrai kurti ir eksploatuoti;

b) parama Sąjungos sveikatos teisės aktų ir veiksmų įgyvendinimui, vykdymo užtikrinimui bei stebėsenai ir techninės paramos teisiniams reikalavimams įgyvendinti teikimas;

c) parama tyrimams ir analizei, kitų Sąjungos politikos veiksmų poveikio sveikatai vertinimui ir mokslinių rekomendacijų, siekiant remti įrodymais grindžiamą politikos formavimą, teikimui;

d) parama ekspertų grupėms ir komisijoms, teikiančioms konsultacijas, duomenis ir informaciją sveikatos politikos formavimui ir įgyvendinimui pagrįsti, įskaitant tolesnius sveikatos politikos įgyvendinimo vertinimus;

e) parama nacionaliniams kontaktiniams centrams ir ryšių punktams, kai jie teikia gaires, informaciją ir pagalbą, susijusią su Sąjungos sveikatos teisės aktų ir Programos skatinimu ir įgyvendinimu;

f) audito ir vertinimo veikla pagal Sąjungos teisės aktus, kai tikslinga;

g) parama įgyvendinant ir toliau plėtojant Sąjungos tabako kontrolės politiką ir teisės aktus;

h) parama nacionalinėms sistemoms, kiek tai susiję su teisės aktų dėl medžiagų, gautų iš žmogaus, įgyvendinimu, ir kiek tai susiję su tokių medžiagų tvaraus ir saugaus tiekimo skatinimu vykdant tinklaveiką;

i) parama valstybėms narėms, kad jos stiprintų savo sveikatos priežiūros sistemų administracinį pajėgumą bendradarbiaudamos ir keisdamosi geriausia patirtimi;

j) parama žinių perdavimo veiksmams ir Sąjungos lygmens bendradarbiavimui, siekiant padėti vykdyti nacionalinius reformų procesus, kuriais siekiama didesnio sveikatos sistemų veiksmingumo, prieinamumo, tvarumo ir atsparumo, užtikrinant sąsają su turimu Sąjungos finansavimu;

k) parama pajėgumo stiprinimui investuojant į sveikatos sistemos reformas ir jas įgyvendinant, įskaitant strateginį planavimą ir galimybę gauti finansavimą iš kelių šaltinių.

9. Veiksmai, kuriais siekiama 4 straipsnio i punkte nustatyto tikslo:

a) parama gerosios praktikos ir inovacinių sprendimų, turinčių nustatytą pridėtinę vertę Sąjungos lygmeniu, perdavimui, pritaikymui ir plėtrai valstybėse narėse, visų pirma numatant konkrečioms valstybėms narėms ar valstybių narių grupėms, kurių poreikiai didžiausi, pritaikytą pagalbą, finansuojant konkrečius projektus, įskaitant porinius projektus, ekspertų konsultacijas ir tarpusavio paramą;

b) parama tarpvalstybiniam bendradarbiavimui ir partnerystėms, be kita ko, pasienio regionuose, siekiant perduoti ir plėtoti inovatyvius sprendimus;

c) tarpsektorinio bendradarbiavimo ir koordinavimo stiprinimas;

d) parama ERCT veikimui ir naujų tarpvalstybinių tinklų kūrimui ir veikimui, kaip numatyta pagal Sąjungos sveikatos teisės aktus, ir parama valstybių narių veiksmams, kuriais siekiama koordinuoti tokių tinklų ir nacionalinių sveikatos sistemų veiklą;

e) parama tolesniam ERCT įgyvendinimui valstybėse narėse ir jų stiprinimo skatinimas, *inter alia*, nuolat analizuojant, stebint, vertinant ir tobulinant;

f) parama naujų ERCT kūrimui, siekiant apimti retas sudėtingas ir mažai paplitusias ligas, kai tikslinga, ir parama ERCT tarpusavio bendradarbiavimui siekiant tenkinti daugiasisteminius poreikius, kylančius dėl mažai paplitusių ligų ir retų ligų, ir sudaryti palankesnes sąlygas kryžminei įvairių specialybių ir disciplinų tinklaveikai;

g) parama valstybėms narėms tobulinant ir toliau plėtojant bei įgyvendinant ERCT registrus;

h) konsultacijos su suinteresuotaisiais subjektais.

10. Veiksmai, kuriais siekiama 4 straipsnio j punkte nustatyto tikslo:

a) parama veiksmams, kuriais prisidedama prie PSO, kaip vadovaujančios ir koordinuojančios sveikatos srities institucijos Jungtinėse Tautose, pateikiamos programos tikslų;

b) parama Sąjungos institucijų, Sąjungos agentūrų ir tarptautinių organizacijų bei tinklų bendradarbiavimui ir parama Sąjungos indėliui į pasaulines iniciatyvas;

c) parama bendradarbiavimui su trečiosiomis valstybėmis, kiek tai susiję su sritimis, kurias apima Programa;

d) parama veiksmams, kuriais siekiama skatinti tarptautinio vaistų ir medicinos priemonių reglamentavimo konvergenciją.

II PRIEDAS

PROGRAMOS VERTINIMO RODIKLIAI

Programos rodikliai:

1. Sąjungos ir valstybių narių pasirengimo didelėms tarpvalstybinio pobūdžio grėsmėms sveikatai ir reagavimo į jas planavimas
2. Prieiga prie centralizuotai autorizuotų vaistų, pavyzdžiui, tam tikrų esamų ir naujų retųjų vaistų, sudėtinių pažangiosios terapijos vaistų, vaistų, skirtų naudoti pediatrijos tikslais, ar vakcinų, skirtų netenkinamiems poreikiams, leidimų skaičius
3. Veiksmų, kuriais prisidedama prie mirtingumo, kurio galima išvengti, mažinimo neužkrečiamųjų ligų ir rizikos veiksnių srityje, skaičius
4. Geriausios patirties pavyzdžius sveikatinimo, ligų prevencijos ir sveikatos priežiūros nelygybės klausimo sprendimo srityse įgyvendinančių valstybių narių skaičius
5. Europos sveikatos duomenų erdvės veikloje dalyvaujančių valstybių narių skaičius
6. Valstybių narių, kuriose pasirengimo ir reagavimo planavimas pagerėjo, skaičius
7. Skiepijimo nuo ligų, kurių galima išvengti skiepijant, pavyzdžiui, tymų, gripo, ŽPV ir COVID-19, aprėptis pagal amžių
8. ES laboratorijų pajėgumo indeksas („EULabCap“)
9. Pagal amžių standartizuoto grynojo sergančiųjų vaikų vėžiu penkerių metų išgyvenamumo rodiklis pagal vėžio tipą, amžių, lytį ir valstybę narę (tiek, kiek žinoma)
10. Krūties, gimdos kaklelio ir kolorektalinio vėžio patikros programų aprėptis pagal vėžio tipą, tikslinę gyventojų grupę ir valstybę narę
11. Vėžio registrų apimamų gyventojų procentinė dalis ir valstybių narių, teikiančių informaciją apie gimdos kaklelio, krūties, kolorektalinio ir vaikų vėžio stadiją diagnozavimo metu, skaičius
12. Veiksmų, kuriais siekiama įveikti pagrindinių lėtinių ligų plitimą, skaičius kiekvienoje valstybėje narėje pagal ligą, lytį ir amžių
13. Veiksmų, kuriais siekiama mažinti tabako vartojimo paplitimą tam tikrose amžiaus grupėse, skaičius, jei įmanoma, diferencijuojant pagal lytį
14. Veiksmų, kuriais siekiama mažinti žalingo alkoholio vartojimo paplitimą, skaičius, jei įmanoma, diferencijuojant pagal lytį ir amžių
15. Vaistų stygiaus atvejų valstybėse narėse, apie kuriuos pranešta per bendrą kontaktinių punktų tinklą, skaičius
16. Veiksmų, kuriais siekiama didinti pasaulinių tiekimo grandinių saugumą bei tęstinumą ir spręsti priklausomybės nuo importo iš trečiųjų valstybių, reikalingo pagrindinėms veikliosioms vaistinėms medžiagoms ir vaistams Sąjungoje gaminti, problemą, skaičius
17. Sąjungoje ir trečiosiose valstybėse atliktų auditų, siekiant užtikrinti gerąją gamybos praktiką ir gerąją klinikinę praktiką, skaičius (Sąjungos kontrolė)
18. Antimikrobinių medžiagų vartojimas pagal sisteminę paskirtį, kaip nurodyta Anatominėje terapinėje cheminėje klasifikacijoje (J01 grupė), kiekvienoje valstybėje narėje
19. Sveikatos priežiūros įstaigų skyrių, dalyvaujančių ERCT veikloje, ir pacientų, kurių ligos diagnozė nustatyta ir kurie gydyti ERCT priklausančiose įstaigose, skaičius
20. Atliktų bendrų SVT vertinimų ataskaitų skaičius
21. Sąjungos politikos priemonių poveikio sveikatai vertinimų skaičius
22. Veiksmų, kuriais siekiama kovoti su užkrečiamosiomis ligomis, skaičius
23. Veiksmų, kuriais siekiama mažinti aplinkos rizikos sveikatai veiksnius, skaičius

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2021/523

2021 m. kovo 24 d.

kuriuo nustatoma programa „InvestEU“ ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2015/1017

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 173 straipsnį ir į 175 straipsnio trečią pastraipą,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ([1]),

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros ([2]),

kadangi:

(1) COVID-19 pandemija yra didžiulis sukrėtimas pasaulio ir Sąjungos ekonomikai ir ji turi didelį socialinį ir ekonominį poveikį visose valstybėse narėse ir regionuose. Dėl būtinų koronaviruso plitimo stabdymo priemonių ekonominė veikla Sąjungoje labai sumažėjo. Numatoma, kad Sąjungos BVP sumažėjimas 2020 m. sieks maždaug 7,4 % – daug daugiau nei per 2009 m. finansų krizę. Investicinė veikla reikšmingai sumažėjo. Silpnąsias vietas, pvz., pernelyg didelę strateginių pramonės šakų priklausomybę nuo nediversifikuotų išorės tiekimo šaltinių ir ypatingos svarbos infrastruktūros trūkumą reikia taisyti, visų pirma reikia padėti mažosioms ir vidutinėms įmonėms (toliau – MVĮ), įskaitant labai mažas įmones, pvz., įvairinant ir stiprinant strategines vertės grandines, kad Sąjunga galėtų tinkamiau reaguoti į ekstremaliąsias situacijas, taip pat kad padidėtų visos ekonomikos atsparumas ir sykiu, laikantis jos taisyklių, būtų išlaikomas atvirumas konkurencijai ir prekybai. Net ir prieš pandemiją, nors investicijų ir BVP santykis Sąjungoje pamažu gerėjo, jis vis dar buvo mažesnis už tą, kurio būtų galima tikėtis per tvirtą atsigavimą, ir nepakankamas, kad kompensuotų po 2009 m. krizės ne vienus metus trukusį investicijų deficitą. Dar svarbiau tai, kad dabartiniai investicijų lygiai ir prognozės neaprėpia visų struktūrinių investicijų, Sąjungai reikalingų, kad būtų vėl užkurtas ir išlaikytas ilgalaikis augimas atsižvelgiant į technologinius pokyčius ir pasaulinę konkurenciją, be kita ko, inovacijų, įgūdžių, infrastruktūros, MVĮ srityse, ir į būtinybę spręsti tokius esminius visuomenės uždavinius kaip tvarumas ir visuomenės senėjimas. Todėl, siekiant įgyvendinti Sąjungos politikos tikslus ir remti greitą, tvarų, įtraukų, ilgalaikį ir tinkamai vykdomą ekonomikos atgaivinimą, būtina teikti paramą, kuri padėtų spręsti rinkos nepakankamumo ir neoptimalios investavimo aplinkos problemas ir mažinti investicijų deficitą tiksliniuose sektoriuose;

(2) atliktuose vertinimuose pabrėžiama, kad dėl finansinių priemonių, taikytų pagal 2014–2020 m. daugiametę finansinę programą, įvairovės neišvengta tam tikro jų taikymo srities dubliavimosi. Dėl tos įvairovės taip pat kilo painiavos tarpininkams ir galutiniams gavėjams, nes jie susidūrė su skirtingomis atitikties reikalavimams ir ataskaitų teikimo taisyklėmis. Dėl to, kad nėra suderintų taisyklių, nebuvo galimybių derinti kelis Sąjungos fondus, nors toks derinimas būtų buvęs naudingas įgyvendinant tokius paramos projektus, kuriems reikalingas įvairių rūšių finansavimas. Todėl, remiantis pagal Investicijų planą Europai įsteigto Europos strateginių investicijų fondo (toliau – ESIF) patirtimi, turėtų būti įsteigtas vienas bendras fondas – „InvestEU“ fondas, – kuris teiktų veiksmingesnę paramą integruodamas ir supaprastindamas pagal bendrą biudžeto garantijų sistemą siūlomą finansavimą, taip sustiprinant Sąjungos paramos poveikį ir kartu sumažinant Sąjungos biudžeto sąnaudas;

([1]) OL C 364, 2020 10 28, p. 139.
([2]) 2021 m. kovo 9 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2021 m. kovo 17 d. Tarybos sprendimas.

(3) per pastaruosius metus Sąjunga priėmė plataus užmojo strategijų, kuriomis siekiama baigti kurti vidaus rinką ir skatinti tvarų integracinį augimą bei darbo vietų kūrimą. Tokios strategijos apima 2010 m. kovo 3 d. Europos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategiją „Europa 2020“, 2015 m. rugsėjo 30 d. Kapitalo rinkų sąjungos kūrimo veiksmų planą, 2015 m. gruodžio 2 d. iniciatyvą „Uždaro ciklo kūrimas. ES žiedinės ekonomikos veiksmų planas“, 2016 m. liepos 20 d. komunikatą „Europos mažataršio judumo strategija“, 2016 m. spalio 26 d. Europos kosmoso strategiją, 2016 m. lapkričio 30 d. dokumentų rinkinį „Švari energija visiems europiečiams“, 2016 m. lapkričio 30 d. Europos gynybos veiksmų planą, 2017 m. birželio 7 d. komunikatą „Pradeda veikti Europos gynybos fondas“, 2017 m. gruodžio 13 d. Tarpinstitucinę deklaraciją dėl Europos socialinių teisių ramsčio, 2018 m. gegužės 22 d. Naująją Europos kultūros darbotvarkę, 2019 m. gruodžio 11 d. Europos žaliąjį kursą, 2020 m. sausio 14 d. Europos žaliojo kurso investicijų planą, 2020 m. sausio 14 d. iniciatyvą „Tvirta socialinė Europa teisingai pertvarkai užtikrinti“, 2020 m. vasario 19 d. strategiją „Europos skaitmeninės ateities formavimas“, „Europos duomenų strategiją“ ir baltąją knygą „Dirbtinis intelektas. Europos požiūris į kompetenciją ir pasitikėjimą“, 2020 m. kovo 10 d. Naująją Europos pramonės strategiją ir 2020 m. kovo 10 d. Tvarios ir skaitmeninės Europos MVĮ strategiją. „InvestEU“ fondas turėtų padėti išnaudoti ir sustiprinti tų viena kitą papildančių strategijų sinergiją, teikdamas paramą investicijoms ir galimybes gauti finansavimą. Be to, Sąjunga priėmė Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2020/852 ([3]);

(4) Sąjungos lygmeniu Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras yra pagrindas, kuriuo remiantis nustatomi nacionalinių reformų prioritetai ir stebimas jų įgyvendinimas. Valstybės narės, prireikus bendradarbiaudamos su vietos ir regionų valdžios institucijomis, parengia nacionalines daugiametes investicijų strategijas tiems reformų prioritetams įgyvendinti. Tos strategijos turėtų būti pristatomos kartu su metinėmis nacionalinėmis reformų programomis kaip prioritetinių investicinių projektų, kurie bus remiami nacionalinėmis, Sąjungos arba abejomis lėšomis, apibrėžimo ir koordinavimo priemonė. Tos strategijos taip pat turėtų padėti nuosekliai naudotis Sąjungos finansavimu ir maksimaliai padidinti finansinės paramos, kuri bus gaunama iš Europos struktūrinių ir investicijų fondų, taip pat pagal Europos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę, nustatytą Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/241 ([4]) ir programą „InvestEU“, pridėtinę vertę;

(5) „InvestEU“ fondas turėtų prisidėti prie Sąjungos konkurencingumo ir socialinės bei ekonominės konvergencijos bei sanglaudos didinimo, be kita ko, inovacijų ir skaitmeninimo srityse, prie išteklių naudojimo efektyvumo didinimo pagal žiedinės ekonomikos principus, prie Sąjungos ekonomikos augimo tvarumo ir įtraukumo, taip pat Sąjungos kapitalo rinkų socialinio atsparumo ir integruotumo, be kita ko, taikant tokius sprendimus, kuriais siekiama mažinti tokių rinkų susiskaidymą ir diversifikuoti Sąjungos įmonėms skiriamo finansavimo šaltinius. Tuo tikslu iš „InvestEU“ fondo turėtų būti remiami techniškai ir ekonomiškai perspektyvūs projektai, nustatant skolos naudojimo, rizikos pasidalijimo ir nuosavo bei kvazinuosavo kapitalo priemonių, pagrįstų atitinkamai Sąjungos biudžeto garantija ir įgyvendinančiųjų partnerių finansiniais įnašais, sistemą. „InvestEU“ fondas turėtų būti orientuotas į paklausą ir sykiu jo veikla turėtų būti siekiama užtikrinti strateginę ilgalaikę naudą pagrindinėse Sąjungos politikos srityse, kurios kitu atveju nebūtų finansuojamos ar būtų finansuojamos nepakankamai, taip prisidedant prie Sąjungos politikos tikslų įgyvendinimo. Parama iš „InvestEU“ fondo turėtų apimti įvairiausius sektorius ir regionus, tačiau reikėtų vengti per didelės sektorinės ar geografinės koncentracijos, taip pat turėtų būti palengvinta prieiga prie projektų, kuriuose dalyvauja partneriai iš įvairių Sąjungos regionų, įskaitant projektus, skatinančius tinklų, branduolių ir skaitmeninių inovacijų centrų plėtrą, finansavimo;

(6) kultūra ir kūryba yra svarbūs ir greitai augantys Sąjungos sektoriai, galintys atlikti svarbų vaidmenį užtikrinant tvarų ekonomikos gaivinimą, kuriuose iš intelektinės nuosavybės ir individualaus kūrybiškumo kuriama ekonominė ir kultūrinė vertė. Tačiau per COVID-19 krizę įvesti socialinių ryšių apribojimai turėjo didelį neigiamą ekonominį poveikį tiems sektoriams. Be to, nematerialus tų sektorių turto pobūdis riboja tų sektorių MVĮ ir organizacijų galimybes gauti privatų finansavimą, kuris yra būtinas norint investuoti, plėsti veiklą ir konkuruoti tarptautiniu lygmeniu. Įgyvendinant programą „InvestEU“ turėtų būti ir toliau palengvinamos tuose sektoriuose veikiančių MVĮ

([3]) 2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/2088 (OL L 198, 2020 6 22, p. 13).

([4]) 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17).

ir organizacijų galimybės gauti finansavimą. Kultūros ir kūrybos, garso ir vaizdo bei žiniasklaidos sektoriai skaitmeniniame amžiuje yra labai svarbūs žodžio laisvei ir kultūrinei įvairovei bei demokratinės ir darnios visuomenės kūrimui ir yra neatsiejama mūsų suverenumo ir autonomijos dalis. Nuo investicijų į tuos sektorius priklauso jų konkurencingumas ir jų ilgalaikis pajėgumas aukštos kokybės turinį kurti ir skleisti plačiai auditorijai tarpvalstybiniu mastu;

(7) siekiant skatinti tvarius ir įtraukius augimą, investicijas ir užimtumą ir taip prisidėti prie gerovės didinimo, teisingesnio pajamų paskirstymo ir didesnės ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos Sąjungoje, „InvestEU“ fondas turėtų remti investicijas į materialųjį ir nematerialųjį turtą, įskaitant kultūros paveldą; „InvestEU“ fondo finansuojami projektai turėtų atitikti Sąjungos aplinkos ir socialinius standartus, įskaitant darbuotojų teisių standartus. Per „InvestEU“ fondą taikomos intervencinės priemonės turėtų papildyti Sąjungos paramą, teikiamą dotacijomis;

(8) Sąjunga patvirtino tikslus, nustatytus Jungtinių Tautų darnaus vystymosi darbotvarkėje iki 2030 m. (toliau – Darbotvarkė iki 2030 m.), jos darnaus vystymosi tiksluose ir Paryžiaus susitarime, priimtame pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją ([5]) (toliau – Paryžiaus susitarimas), taip pat Sendajaus nelaimių rizikos mažinimo programoje (2015–2030 m.). Norint pasiekti tuos tikslus, taip pat tikslus, kurie nustatyti Sąjungos aplinkos politikoje, reikia smarkiai suintensyvinti veiksmus darnaus vystymosi srityje. Todėl „InvestEU“ fondo struktūroje turėtų aiškiai atsispindėti tvaraus vystymosi principai;

(9) programa „InvestEU“ turėtų padėti kurti Sąjungoje tvarią finansų sistemą, kuri remtų privačiojo kapitalo perorientavimą į tvarias investicijas, atsižvelgiant į 2018 m. kovo 8 d. Komisijos komunikate „Tvaraus augimo finansavimo veiksmų planas“ ir 2020 m. sausio 14 d. Komisijos komunikate dėl Europos žaliojo kurso investicijų plano nustatytus tikslus;

(10) atsižvelgiant į kovos su klimato kaita, vykdomos laikantis Sąjungos įsipareigojimų įgyvendinti Paryžiaus susitarimą ir įsipareigojimo siekti Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų, taip pat ES poveikio klimatui neutralumo iki 2050 m. tikslo ir Sąjungos naujų 2030 m. klimato tikslų, svarbą, veiksmais pagal šį reglamentą turėtų būti prisidedama siekiant tikslo, kad 30 % visų DFP išlaidų būtų skiriama klimato politikos tikslų integravimui, ir siekti, kad 7,5 % biudžeto išlaidų atspindėtų biologinės įvairovės srities išlaidas 2024 m., ir 10 % 2026 ir 2027 m., kartu atsižvelgiant į persidengiančius klimato ir biologinės įvairovės tikslus. Tikimasi, kad pagal programą „InvestEU“ įgyvendinamais veiksmais ne mažiau kaip 30 % bendro programos „InvestEU“ finansinio paketo bus skirta klimato tikslams įgyvendinti;

(11) „InvestEU“ fondo įnašas siekiant klimato tikslo bus stebimas naudojantis ES klimato stebėjimo sistema, kurią Komisija parengs bendradarbiaudama su potencialiais įgyvendinančiaisiais partneriais, tinkamai naudodama Reglamente (ES) 2020/852 nustatytus kriterijus, skirtus įvertinti, ar ekonominė veikla yra tvari aplinkos atžvilgiu. Programa „InvestEU“ taip pat turėtų būti padedama įgyvendinti kitus darnaus vystymosi tikslų aspektus;

(12) Pasaulio ekonomikos forumo paskelbtame 2018 m. pranešime dėl visuotinių grėsmių nurodyta, kad penkios iš dešimties didžiausių grėsmių pasaulio ekonomikai yra susijusios su aplinka. Šios grėsmės – oro, dirvožemio, vidaus vandenų ir vandenynų tarša, ekstremalios oro sąlygos, biologinės įvairovės nykimas ir nesėkmės mėginant sušvelninti klimato kaitą ir prie jos prisitaikyti. Aplinkos apsaugos principai įtvirtinti Sutartyse ir daugelyje Sąjungos politikos sričių. Todėl į operacijas, susijusias su „InvestEU“ fondu, turėtų būti skatinama sistemingai integruoti aplinkos apsaugos tikslus. Aplinkos apsaugos, taip pat su ja susijusios rizikos prevencijos ir valdymo aspektai turėtų būti integruojami į investicijų rengimo ir įgyvendinimo procesus. Sąjunga taip pat turėtų stebėti savo išlaidas, susijusias su biologine įvairove ir oro taršos kontrole, kad galėtų įvykdyti ataskaitų teikimo prievoles pagal

([5]) OL L 282, 2016 10 19, p. 4.

Biologinės įvairovės konvenciją ([6]) ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2016/2284 ([7]). Todėl aplinkos tvarumo tikslams skirtos investicijos turėtų būti stebimos naudojant bendras metodikas, atitinkančias pagal kitas Sąjungos programas parengtas metodikas, taikomas klimato, biologinės įvairovės ir oro taršos valdymo srityse, kad būtų galima įvertinti individualų ir bendrą investicijų poveikį pagrindiniams gamtinio kapitalo komponentams, būtent orui, vandeniui, žemei ir biologinei įvairovei;

(13) investicinius projektus, kuriems teikiama didelė Sąjungos parama, visų pirma infrastruktūros srityje, turėtų patikrinti įgyvendinantysis partneris, kad nustatytų, ar jie daro poveikį aplinkai ar klimatui arba socialinį poveikį. Tokį poveikį turintiems investiciniams projektams turėtų būti taikomas tvarumo patikrinimas pagal gaires, kurias turėtų parengti Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su galimais įgyvendinančiaisiais partneriais pagal programą „InvestEU“. Rengiant tas gaires turėtų būti tinkamai naudojami Reglamente (ES) 2020/852 nustatyti kriterijai, skirti įvertinti, ar ekonominė veikla yra tvari aplinkos atžvilgiu, įskaitant reikšmingos žalos nedarymo principą, ir atitinka būtinąsias socialines apsaugos priemones ir kitoms Sąjungos programoms parengtas gaires. Vadovaujantis proporcingumo principu į tokias gaires turėtų būti įtrauktos tinkamos nuostatos, padedančios vengti bereikalingos administracinės naštos, o projektams, kurie nesiekia tam tikros gairėse nustatytos apimties, neturėtų būti taikomas tvarumo patikrinimas. Tais atvejais, kai įgyvendinantysis partneris nusprendžia, kad tvarumo patikrinimo atlikti nereikia, jis turi tai pagrįsti „InvestEU“ fondo tikslais įsteigtam Investicijų komitetui (toliau – Investicijų komitetas). Su klimato tikslų siekimu nesuderinamos operacijos turėtų būti laikomos neatitinkančiomis pagal šį reglamentą teikiamos paramos reikalavimų;

(14) žemi investicijų į infrastruktūrą lygio rodikliai Sąjungoje, vyravę per finansų krizę ir dabar per COVID-19 krizę, pakenkė Sąjungos galimybėms skatinti tvarų augimą, jos pastangoms siekiant poveikio klimatui neutralumo, jos konkurencingumui ir konvergencijai bei darbo vietų kūrimui. Tai taip pat kelia disbalanso įsitvirtinimo riziką ir skirtumų bei nelygybės valstybėse narėse ir tarp jų konsolidavimo riziką, darančią poveikį ilgalaikiam vystymuisi Sąjungos, nacionaliniu ar regioniniu lygmeniu. Didelės investicijos į Sąjungos infrastruktūrą, ypač susijusios su jungtimis, energijos vartojimo efektyvumu ir Europos bendros transporto erdvės sukūrimu, yra ypač svarbios siekiant įgyvendinti Sąjungos tvarumo tikslus, įskaitant su darnaus vystymosi tikslais susijusius Sąjungos įsipareigojimus, ir 2030 m. energetikos ir klimato tikslus. Taigi „InvestEU“ fondo parama turėtų būti skiriama investicijoms į transportą, energetiką, įskaitant energijos vartojimo efektyvumą ir atsinaujinančiuosius bei kitus saugius ir tvarius mažataršius energijos išteklius, aplinkos infrastruktūrą, su klimato politikos veiksmais susijusią infrastruktūrą, jūrų infrastruktūrą ir skaitmeninę infrastruktūrą, įskaitant spartaus ir itin spartaus plačiajuosčio ryšio infrastruktūrą Sąjungoje, siekiant paspartinti Sąjungos ekonomikos skaitmeninimą. Vykdant programą „InvestEU“ pirmenybę reikėtų teikti sritims, kuriose investuojama nepakankamai ir kuriose reikia papildomų investicijų. Siekiant kuo labiau padidinti Sąjungos finansavimo paramos poveikį ir pridėtinę vertę, tikslinga skatinti supaprastintą investavimo procesą, kuris užtikrintų projektų bazės matomumą ir kuo labiau padidintų sinergiją su atitinkamomis Sąjungos programomis tokiose srityse kaip transportas, energetika ir skaitmeninimas.

Atsižvelgiant į grėsmes saugai ir saugumui, investiciniai projektai, kuriems teikiama Sąjungos parama, turėtų apimti infrastruktūros atsparumo didinimo priemones, įskaitant jos techninę priežiūrą ir saugą, ir jais turėtų būti atsižvelgiama į piliečių apsaugos viešosiose erdvėse principus. Tai turėtų papildyti kitų Sąjungos fondų, kurie teikia paramą investicijų į viešąsias erdves, transportą, energetiką ir kitus ypatingos svarbos infrastruktūros objektus saugumo komponentams, pvz., Europos regioninės plėtros fondo, pastangas;

([6]) OL L 309, 1993 12 13, p. 3.

([7]) 2016 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/2284 dėl tam tikrų valstybėse narėse į atmosferą išmetamų teršalų kiekio mažinimo, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/35/EB ir panaikinama Direktyva 2001/81/EB (OL L 344, 2016 12 17, p. 1).

(15) atitinkamais atvejais programa „InvestEU“ turėtų padėti siekti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/2001 ([8]) ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1999 ([9]) tikslų, taip pat atkreipti dėmesį į energijos vartojimo efektyvumo aspektą priimant sprendimus dėl investicijų;

(16) reali daugiarūšio transporto sistema – tai galimybė sukurti veiksmingą ir aplinką tausojantį transporto tinklą, kuriame būtų optimaliai išnaudojamos visų transporto priemonių galimybės ir kuriama jų tarpusavio sinergija. Programa „InvestEU“ turėtų būti remiamos investicijos į daugiarūšio transporto mazgus, kurie turi didelį ekonominį potencialą ir yra naudingi verslui, tačiau kelia didelę riziką privatiems investuotojams. programa „InvestEU“ taip pat turėtų prisidėti prie intelektinių transporto sistemų (ITS) kūrimo ir diegimo. Programa „InvestEU“ turėtų padėti didinti pastangas kurti ir taikyti transporto priemonių saugumo ir kelių infrastruktūros gerinimo technologijas;

(17) programa „InvestEU“ turėtų padėti vykdyti ES jūrų ir vandenynų politiką plėtojant projektus ir plečiant įmones mėlynosios ekonomikos srityje ir kuriant tvarios mėlynosios ekonomikos finansavimo principus. Tai galėtų apimti intervencines priemones jūrų verslininkystės ir pramonės, novatoriškos ir konkurencingos jūrų pramonės, taip pat atsinaujinančiosios jūrų energijos ir žiedinės ekonomikos srityse;

(18) nors prieš COVID-19 krizę bendras investicijų lygis Sąjungoje didėjo, investicijos į rizikingesnę veiklą, pvz., mokslinius tyrimus ir inovacijas, vis dar buvo nepakankamos ir manoma, kad šiuo metu dėl krizės jų lygis visai nukrito. Moksliniams tyrimams ir inovacijoms priskiriamas svarbus vaidmuo įveikiant krizę, stiprinant Sąjungos atsparumą, kad ji galėtų spręsti būsimus uždavinius, ir kuriant Sąjungos politikai įgyvendinti ir tikslams pasiekti būtinas technologijas. „InvestEU“ fondas turėtų padėti siekti bendro tikslo bent 3 % Sąjungos BVP investuoti į mokslinius tyrimus ir inovacijas. Kad šis tikslas būtų pasiektas, valstybės narės ir privatusis sektorius turi prisidėti sustiprintais investiciniais veiksmais mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir inovacijų srityse, kad išvengtų nepakankamo investavimo į mokslinius tyrimus ir inovacijas, kas kenkia Sąjungos pramonės ir ekonomikos konkurencingumui bei jos piliečių gyvenimo kokybei. „InvestEU“ fondas turėtų teikti tinkamus finansinius produktus, kurie apimtų įvairius inovacijų ciklo etapus ir būtų skirti įvairiems suinteresuotiesiems subjektams, visų pirma siekiant sudaryti sąlygas plėtoti ir diegti komercinio lygmens sprendimus Sąjungoje, kad tokie sprendimai taptų konkurencingi pasaulio rinkose ir pasaulio mastu būtų propaguojama Sąjungos kompetencija tvarių technologijų srityje, užtikrinant sinergiją su programa „Europos horizontas“, kuri bus nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu, kuriuo nustatoma bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“, nustatomos su ja susijusios dalyvavimo ir sklaidos taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1290/2013 ir (ES) Nr. 1291/2013 (toliau – Programos „Europos horizontas“ reglamentas), įskaitant Europos inovacijų tarybą. Tvirtas šios tikslinės paramos teikimo pagrindas turėtų būti patirtis, įgyta įgyvendinant finansines priemones pagal programą „Horizontas 2020“, pvz., ES finansavimo novatoriams iniciatyvą „InnovFin“, kuriomis siekiama palengvinti ir paspartinti galimybes gauti finansavimą novatoriškoms įmonėms;

(19) turizmas, įskaitant apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų sektorių, yra Sąjungos ekonomikai itin svarbi sritis, ir ji patiria ypač didelį susitraukimą dėl COVID-19 pandemijos. Tas susitraukimas yra ypač žalingas MVĮ ir šeimos verslo įmonėms ir sukėlė didelio masto nedarbą. Programa „InvestEU“ turėtų būti prisidedama prie atkūrimo, ilgalaikio sektoriaus ir jo vertės grandinių konkurencingumo ir tvarumo stiprinimo remiant operacijas, skatinančias tvarų, novatorišką ir skaitmeninį turizmą, įskaitant novatoriškas sektoriaus poveikio klimatui ir aplinkai mažinimo priemones;

([8]) 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (OL L 328, 2018 12 21, p. 82).

([9]) 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (OL L 328, 2018 12 21, p. 1).

(20) reikia skubiai dėti daugiau pastangų, kad būtų investuojama į skaitmeninę transformaciją ir skatinamas jos įgyvendinimas, taip pat siekti, kad ji būtų naudinga visiems Sąjungos piliečiams ir įmonėms. Bendrosios skaitmeninės rinkos strategijai skirta tvirta politikos sistema dabar turėtų būti derinama su panašaus užmojo investicijomis, be kita ko, į dirbtinį intelektą, kaip numatyta Skaitmeninės Europos programoje, kuri bus nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu, kuriuo nustatoma Skaitmeninės Europos programa ir panaikinamas Sprendimas (ES) 2015/2240;

(21) Daugiau kaip 99 % įmonių Sąjungoje yra MVĮ, jų ekonominė vertė didelė ir ypač svarbi. Tačiau šios įmonės susiduria su sunkumais gauti finansavimą, nes yra laikomos didelės rizikos subjektais ir neturi pakankamų užtikrinimo priemonių. Iššūkių kyla ir dėl būtinybės MVĮ ir socialinės ekonomikos įmonėms išlikti konkurencingomis – įsitraukti į skaitmeninimo, tarptautinimo, persitvarkymo pagal žiedinės ekonomikos logiką bei inovacijų veiklą ir tobulinti savo darbo jėgos įgūdžius. MVĮ ypač rimtai nukentėjo dėl COVID-19 krizės. Be to, palyginti su didesnėmis įmonėmis, MVĮ ir socialinės ekonomikos įmonėms prieinamų finansavimo šaltinių spektras yra labiau ribotas, nes jos paprastai neleidžia obligacijų ir turi tik ribotas galimybes dalyvauti akcijų biržoje ir pritraukti stambių institucinių investuotojų. MVĮ ir socialinės ekonomikos įmonėse taip pat vis dažniau priimami novatoriški sprendimai, kaip verslo įsigijimas ar darbuotojų dalyvavimas versle. Gauti finansavimą dar sunkiau toms MVĮ, kurių veikla orientuota į nematerialųjį turtą. Sąjungoje MVĮ yra itin priklausomos nuo bankų ir skolos finansavimo, teikiamo banko sąskaitos kreditavimo, banko paskolų ar išperkamosios nuomos forma. Siekiant sustiprinti MVĮ gebėjimus finansuoti savo įsisteigimą, augimą, inovacijas bei darnų vystymąsi, užtikrinti savo konkurencingumą ir galimybes atlaikyti ekonominius sukrėtimus, kad ekonomika ir finansų sistema taptų atsparesnės ekonomikos nuosmukiams, taip pat išlaikyti jų galimybes kurti darbo vietas ir visuomenės gerovę, būtina remti su minėtais sunkumais susiduriančias MVĮ, palengvinant jų galimybes gauti finansavimą ir suteikiant įvairesnių finansavimo šaltinių. Šis reglamentas taip pat papildo iniciatyvas, kurių jau imtasi kuriant kapitalo rinkų sąjungą.

Todėl „InvestEU“ fondas turėtų remtis sėkmingo Sąjungos programų, pvz., Įmonių konkurencingumo ir mažųjų bei vidutinių įmonių programos (COSME), įgyvendinimo pavyzdžiais, teikti paramą skaitmeninėms pradedančiosioms įmonėms ir novatoriškoms MVĮ, kad jos galėtų geriau konkuruoti ir plėstis, suteikti apyvartinio kapitalo ir investicijų per visą įmonės gyvavimo ciklą, taip pat suteikti finansavimą išperkamosios nuomos sandoriams ir galimybę sutelkti dėmesį į konkrečius, geriau orientuotus finansinius produktus. Jis taip pat turėtų kuo labiau padidinti viešųjų ir (arba) privačių fondų, pvz., MVĮ skirto pradinio viešo akcijų platinimo fondo, pajėgumą, kad MVĮ būtų galima remti nukreipiant daugiau privataus ir viešojo kapitalo;

(22) kaip nustatyta 2017 m. balandžio 26 d. diskusijoms skirtame Komisijos dokumente dėl socialinio Europos aspekto, Komunikate dėl Europos socialinių teisių ramsčio, Sąjungos sistemoje dėl JT neįgaliųjų teisių konvencijos ir 2020 m. sausio 14 d. komunikate „Tvirta socialinė Europa teisingai pertvarkai užtikrinti“, įtraukesnės ir sąžiningesnės Sąjungos kūrimas – vienas svarbiausių Sąjungos prioritetų sprendžiant nelygybės problemą ir skatinant socialinės įtraukties politiką Europoje. Galimybių nelygybė visų pirma pažeidžia teises į išsilavinimą, mokymą, kultūrą, užimtumą, sveikatos priežiūros ir socialines paslaugas. Investicijos į socialinę, su įgūdžių tobulinimu ir žmogiškuoju kapitalu susijusią ekonomiką, taip pat į pastangas pažeidžiamas gyventojų grupes integruoti į visuomenę gali padidinti ekonomines galimybes, ypač jei jos koordinuojamos Sąjungos lygmeniu. COVID-19 krizė atskleidė didelį investicijų į socialinę infrastruktūrą poreikį. „InvestEU“ fondas turėtų būti naudojamas investicijoms į švietimą ir mokymą, įskaitant darbuotojų perkvalifikavimą ir kvalifikacijos kėlimą, remti, *inter alia*, regionuose, kurie priklauso nuo daug anglies dioksido išskiriančios ekonomikos ir kuriuose pasijus struktūrinio perėjimo prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos pasekmės. Šiuo fondu turėtų būti naudojamasi remiant projektus, kurie daro teigiamą socialinį poveikį ir gerina socialinę įtrauktį padėdami visuose regionuose didinti užimtumą, visų pirma nekvalifikuotų darbuotojų ir ilgalaikių bedarbių, taip pat gerinti padėtį tokiose srityse kaip lyčių lygybė, lygios galimybės, nediskriminavimas, prieinamumas, kartų solidarumas, sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų sektorius, aprūpinimas socialiniu būstu, benamystė, skaitmeninė įtrauktis, bendruomenių vystymasis, jaunimo vaidmuo ir vieta visuomenėje ir pažeidžiamos grupės, įskaitant trečiųjų valstybių piliečius. Pagal programą „InvestEU“ taip pat turėtų būti remiama Europos kultūra ir socialinį tikslą turintis kūrybiškumas;

(23) COVID-19 krizė padarė itin didelį poveikį moterims tiek socialiniu, tiek ekonominiu požiūriu. Atsižvelgiant į tai, programa „InvestEU“ turėtų padėti įgyvendinti Sąjungos moterų ir vyrų lygybės politiką, *inter alia*, mažinant jų skaitmeninį atotrūkį ir padedant skatinti moterų kūrybiškumą ir verslumo potencialą;

(24) siekiant įveikti neigiamą esminių transformacijų, kurias per ateinantį dešimtmetį patirs Sąjungos visuomenės ir darbo rinka, poveikį, reikalingos investicijos į žmogiškąjį kapitalą, socialinę infrastruktūrą, mikrofinansavimą, etiškų ir socialinių įmonių finansavimą ir naujus socialinės ekonomikos verslo modelius, įskaitant socialinio poveikio investicijas ir socialinio poveikio sutarčių sudarymą. Programa „InvestEU“ turėtų stiprinti besiformuojančią socialinės rinkos ekosistemą, siekiant didinti finansavimo pasiūlą ir galimybes jį gauti labai mažoms ir socialinėms įmonėms bei socialinio solidarumo įstaigoms, kad būtų patenkinti poreikiai tų subjektų, kuriems to labiausiai reikia. Investavimo į Europos socialinę infrastruktūrą klausimų aukšto lygio darbo grupės 2018 m. sausio mėn. ataskaitoje „Investicijų į Europos socialinę infrastruktūrą skatinimas“, nustatyta, kad 2018–2030 m. laikotarpiu bendras investicijų į socialinę infrastruktūrą ir paslaugas, įskaitant švietimą, mokymą, sveikatos priežiūrą ir būstą, deficitas sudarys ne mažiau kaip 1,5 trln. EUR. Tai signalizuoja, kad reikalinga parama, taip pat ir Sąjungos lygmeniu. Todėl, siekiant remti socialinės rinkos vertės grandinės plėtojimą ir Sąjungos atsparumo didinimą, turėtų būti pasitelkiama kolektyvinė viešojo, komercinio ir filantropinio kapitalo galia, taip pat fondų ir alternatyvaus finansavimo teikėjų, pvz., etiškų, socialinių ir tvarių subjektų, parama;

(25) COVID-19 pandemijos sukeltos ekonominės krizės sąlygomis išteklių paskirstymas rinkoje nėra iki galo veiksmingas, o numanoma rizika labai kenkia privačių investicijų srautui. Tokiomis aplinkybėmis svarbi „InvestEU“ fondo funkcija – mažinti projektų riziką siekiant pritraukti privačių lėšų – yra ypač vertinga, *inter alia*, siekiant šalinti asimetriško atsigavimo riziką. Pagal programą „InvestEU“ turėtų būti galima atsigavimo etape teikti be galo reikalingą paramą įmonėms, be kita ko, teikiant kapitalo paramą MVĮ, kurios nukentėjo nuo COVID-19 krizės ir 2019 m. pabaigoje dar nebuvo patiriančios sunkumų vertinant pagal valstybės pagalbos nuostatas, ir kartu užtikrinti, kad investuotojai didelį dėmesį skirtų Sąjungos vidutinės trukmės ir ilgalaikiams politikos prioritetams, pvz., Europos žaliajam kursui, Europos žaliojo kurso investicijų planui, Europos skaitmeninės ateities kūrimo strategijai, Naujai Europos pramonės strategijai ir iniciatyvai „Tvirta socialinė Europa teisingai pertvarkai užtikrinti“, atsižvelgiant į principą „nedaryti reikšmingos žalos“; Dėl to turėtų smarkiai padidėti Europos investicijų banko grupės, nacionalinių skatinamojo finansavimo bankų ir kitų įgyvendinančiųjų partnerių rizikos prisiėmimo pajėgumai, padedantys remti ekonomikos atgaivinimą;

(26) dėl COVID-19 krizės stiprus Sąjungos BVP sumažėjimas neišvengiamai turės neigiamų socialinių padarinių. COVID-19 pandemija parodė, kad reikia nedelsiant ir veiksmingai spręsti strateginio pažeidžiamumo problemas siekiant pagerinti Sąjungos reagavimą į ekstremaliąsias situacijas ir visos ekonomikos atsparumą ir tvarumą. Tik atspari, tvari, įtrauki ir integracinė Sąjungos ekonomika gali išsaugoti vidaus rinkos vientisumą ir vienodas sąlygas atsižvelgiant ir į labiausiai nukentėjusių valstybių narių ir regionų interesus;

(27) „InvestEU“ fondas turėtų veikti pagal keturias politikos linijas, atspindinčias pagrindinius Sąjungos politikos prioritetus, konkrečiai: tvarios infrastruktūros; mokslinių tyrimų, inovacijų ir skaitmeninimo; MVĮ ir socialinės investicijos ir įgūdžiai;

(28) nors pagal MVĮ politikos liniją daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama pirmiausia MVĮ interesams, tuos reikalavimus turėtų atitikti ir mažos vidutinės kapitalizacijos įmonės. Paramą vidutinės kapitalizacijos įmonėms turėtų būti galima teikti pagal kitas tris politikos linijas;

(29) kaip nustatyta Europos žaliajame kurse ir Europos žaliojo kurso investicijų plane, turi būti nustatytas Teisingos pertvarkos mechanizmas, kad būtų sprendžiami Sąjungos 2030 m. klimato tikslo ir Sąjungos poveikio klimatui neutralizavimo iki 2050 m. tikslo įgyvendinimo socialiniai, ekonominiai ir aplinkosauginiai padariniai. Tą mechanizmą sudarytų trys ramsčiai: Teisingos pertvarkos fondas, kuris bus nustatytas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu, kuriuo nustatomas Teisingos pertvarkos fondas (toliau – Teisingos pertvarkos fondo reglamentas) (1 ramstis), speciali teisingos pertvarkos sistema pagal programą „InvestEU“ (2 ramstis) ir viešojo sektoriaus paskolų priemonė, kuri bus nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu dėl viešojo sektoriaus paskolų priemonės pagal Teisingos pertvarkos mechanizmą (toliau – 2021–2027 m. Viešojo sektoriaus paskolų priemonės reglamentas) (3 ramstis). Tas mechanizmas turėtų būti taikomas regionams, patiriantiems didžiausią pertvarkos poveikį dėl jų priklausomybės nuo iškastinio kuro, įskaitant anglis, durpes ir degiuosius skalūnus, arba

nuo daug šiltnamio efektą sukeliančių dujų išskiriančių pramoninių procesų, ir kurie yra mažiau pajėgūs finansuoti reikiamas investicijas. Pagal teisingos pertvarkos sistemą taip pat turėtų būti teikiama parama teisingos pertvarkos teritorijoms naudingų investicijų skatinimui finansuoti. „InvestEU“ konsultacijų centras turėtų suteikti galimybę atitinkamoms teritorijoms pasinaudoti technine pagalba;

(30) siekiant įgyvendinti Teisingos pertvarkos mechanizmo 2 ramstį, horizontaliai visose politikos linijose turėtų būti sukurta speciali teisingos pertvarkos sistema pagal programą „InvestEU“, remianti papildomas investicijas, skirtas teritorijoms, nustatytoms teritoriniuose teisingos pertvarkos planuose, parengtuose pagal Teisingos pertvarkos fondo reglamentą. Pagal tą sistemą turėtų būti sudarytos galimybės investuoti į įvairius projektus, atsižvelgiant į reikalavimų atitikimo kriterijus pagal programą „InvestEU“. Teisingos pertvarkos planuose nustatytose teritorijose vykdomi projektai arba tų teritorijų pertvarkai naudingi projektai, net kai jie patys nevykdomi tose teritorijose, gali naudotis šia sistema, tačiau tik tais atvejais, kai finansavimas už teisingos pertvarkos teritorijų ribų labai svarbus pertvarkai tose teritorijose;

(31) turėtų būti įmanoma remti strategines investicijas, įskaitant svarbius bendro Europos intereso projektus, pagal bet kurią politikos liniją, ypač atsižvelgiant į žaliąją ir skaitmeninę pertvarką bei poreikį didinti konkurencingumą ir atsparumą, skatinti verslumą ir darbo vietų kūrimą bei stiprinti strategines vertės grandines;

(32) kiekvieną politikos liniją turėtų sudaryti du skyriai, t. y. ES skyrius ir valstybių narių skyrius. ES skyrius turėtų padėti proporcingai spręsti Sąjungos masto arba valstybei narei būdingas rinkos nepakankamumo arba neoptimalios investavimo aplinkos problemas. Remiamos operacijos turėtų turėti aiškią Sąjungos pridėtinę vertę. Laikantis susitarimo dėl įnašo, valstybių narių skyriuje valstybėms narėms ir jose veikiančioms regionų valdžios institucijoms turėtų būti suteikta galimybė savo pagal pasidalijamojo valdymo principą valdomų fondų išteklių dalį skirti ES garantijos atidėjiniams ir naudoti ES garantiją finansavimo ar investavimo operacijoms, siekiant spręsti konkrečias rinkos nepakankamumo ar neoptimalios investavimo aplinkos problemas jų pačių teritorijoje, įskaitant pažeidžiamus ir atokius regionus, tokius kaip atokiausi Sąjungos regionai, kad būtų pasiekti pagal pasidalijamojo valdymo principą valdomų fondų tikslai. Valstybių narių skyrius taip pat turėtų suteikti valstybėms narėms galimybę skirti kitų papildomų sumų, įskaitant tas, kurios suteikiamos pagal Reglamentą (ES) 2021/241, prie atidėjinių ES garantijai ir ES garantijos naudojimo finansavimo arba investavimo operacijoms susitarime dėl įnašo nustatytiems tikslams, kurie atitinkamais atvejais turėtų apimti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytų priemonių tikslus. Be kita ko, tai galėtų leisti teikti kapitalo paramą MVĮ, kurios patyrė neigiamą COVID-19 krizės poveikį ir 2019 m. pabaigoje dar nebuvo patiriančios sunkumų vertinant pagal valstybės pagalbos nuostatas. „InvestEU“ fondo lėšomis per ES arba valstybių narių skyrius remiamos operacijos neturėtų dubliuoti ar išstumti privačiojo finansavimo arba iškraipyti konkurencijos vidaus rinkoje;

(33) valstybių narių skyrius turėtų būti sudarytas taip, kad pagal pasidalijamojo valdymo principą Sąjungos teikiamos garantijos atidėjiniams suformuoti būtų galima naudoti valdomų fondų lėšas arba kitas papildomas sumas, kurias valstybės narės įneša, įskaitant tas, kurios suteikiamos pagal Reglamentą (ES) 2021/241. Ta galimybė padidintų Sąjungos garantijos pridėtinę vertę, nes ja teikiama parama būtų skiriama platesniam galutinių gavėjų ratui bei didesniam projektų skaičiui ir būtų taikomos įvairesnės priemonės, kuriomis siekiama pagal pasidalijamojo valdymo principą valdomų fondų arba ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų tikslų, kartu užtikrinant nuoseklų neapibrėžtųjų įsipareigojimų rizikos valdymą įgyvendinant ES garantiją taikant netiesioginio valdymo principą. Sąjunga turėtų teikti garantijas finansavimo ir investavimo operacijoms, numatytoms Komisijos ir įgyvendinančiųjų partnerių sudarytais valstybių narių skyriaus susitarimais dėl garantijų. Pagal pasidalijamojo valdymo principą valdomos lėšos arba kitos papildomos valstybių narių įneštos sumos, įskaitant tas, kurios suteikiamos pagal Reglamentą (ES) 2021/241, turėtų suteikti garantijos atidėjinius, taikant atidėjinių normą, nustatytą Komisijos ir nurodytą su valstybe nare pasirašytame susitarime dėl įnašo, atsižvelgiant į operacijų pobūdį

ir atitinkamus tikėtinus nuostolius. Valstybė narė prisiimtų nuostolius, kurie viršytų tikėtinus nuostolius, Sąjungai suteikdama kompensacinę garantiją, kuri turėtų likti galioti tol, kol bus vykdomos tos valstybės narės skyriaus finansavimo ir investavimo operacijos. Dėl tokios tvarkos su kiekviena valstybe nare, savanoriškai pasirinkusia tokį variantą, turėtų būti susitarta bendruoju susitarimu dėl įnašo.

Susitarimas dėl įnašo turėtų apimti vieną arba daugiau konkrečių susitarimų dėl garantijų, kurie turės būti įgyvendinti atitinkamoje valstybėje narėje remiantis „InvestEU“ fondo taisyklėmis, taip pat bet kokį regioninį rezervavimą. Kad atidėjinių normą būtų galima nustatyti kiekvienu konkrečiu atveju, reikia nukrypti nuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 ([10]) (toliau – Finansinis reglamentas) 211 straipsnio 1 dalies. Laikantis šios tvarkos taip pat nustatomos bendros taisyklės dėl biudžeto garantijų, remiamų centralizuotai arba pagal pasidalijamojo valdymo principą valdomų fondų lėšomis; taip būtų palengvintas jų derinimas. Atidėjiniai su valstybių narių skyriumi susijusiai ES garantijai, remiami kitomis papildomomis valstybių narių įneštomis sumomis, įskaitant tas, kurios suteikiamos pagal Reglamentą (ES) 2021/241, turėtų sudaryti išorės asignuotąsias pajamas;

(34) turėtų būti sudaryta Komisijos ir EIB grupės partnerystė, grindžiama atitinkamomis kiekvieno partnerio stipriosiomis pusėmis, kad būtų užtikrintas didžiausias politikos poveikis, diegimo veiksmingumas, tinkama biudžeto ir rizikos valdymo priežiūra; ja turėtų būti remiama veiksminga ir įtrauki tiesioginė prieiga prie ES garantijos;

(35) Komisijos atstovaujama Sąjunga turėtų turėti galimybę prisidėti prie Europos investicijų fondo (toliau – EIF) kapitalo didinimo, kad EIF galėtų toliau remti Europos ekonomiką ir jos atsigavimą. Pagrindinis didinimo tikslas būtų sudaryti sąlygas EIF prisidėti prie programos „InvestEU“ įgyvendinimo. Sąjunga turėtų būti pajėgi išlaikyti jai tenkančią bendrą EIF kapitalo dalį. Tuo tikslu 2021–2027 m. daugiametėje finansinėje programoje būtina numatyti pakankamą finansinį paketą. 2020 m. gruodžio 3 d. EIF direktorių valdyba nusprendė pasiūlyti akcininkams padidinti EIF įstatinį kapitalą fondui skiriant 1 250 000 000 EUR piniginę injekciją. Naujų akcijų kaina grindžiama grynojo turto vertės formule, dėl kurios susitarė EIF akcininkai, ir ją sudaro apmokėta dalis ir akcijų priedas. Pagal EIF įstatų 7 straipsnį už kiekvieną pasirašytą akciją turi būti sumokėta 20 % nominaliosios vertės;

(36) siekdama užtikrinti įtraukumą ir veiksmingumą, kol bus įsteigti valdymo organai, Komisija turėtų teirautis EIB grupės ir kitų potencialių įgyvendinančiųjų partnerių nuomonių atitinkamai dėl investavimo gairių, klimato stebėjimo sistemos, tvarumo patikros gairių dokumentų bei bendrų metodikų; vėliau įgyvendinantieji partneriai turėtų dalyvauti programos „InvestEU“ patariamosios tarybos ir valdančiosios tarybos veikloje;

(37) „InvestEU“ fondas turėtų būti atviras įnašams iš trečiųjų valstybių, kurios yra Europos laisvosios prekybos asociacijos narės, stojančiosios šalys, šalys kandidatės ir potencialios šalys kandidatės, šalys, kurioms taikoma kaimynystės politika, ir kitos šalys, remiantis Sąjungos ir tų šalių sutartomis sąlygomis, visų pirma atsižvelgiant į teigiamą tokio atvirumo poveikį valstybių narių ekonomikai. Tai turėtų sudaryti sąlygas nuolatiniam bendradarbiavimui, kai tikslinga, su atitinkamomis šalimis, visų pirma, mokslinių tyrimų ir inovacijų bei MVĮ srityse;

(38) šiame reglamente nustatomas kitų programos „InvestEU“ priemonių, kurios nėra ES garantijos atidėjiniai, finansinis paketas, kuris Europos Parlamentui ir Tarybai turi būti svarbiausias orientacinis dydis metinės biudžeto sudarymo procedūros metu, kaip apibrėžta 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir

([10]) 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018 7 30, p. 1).

patikimo finansų valdymo, taip pat dėl naujų nuosavų išteklių, įskaitant veiksmų gaires dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo, ([11]) 18 punkte;

(39) 2 672 292 573 EUR einamosiomis kainomis ES garantijos sumos turėtų būti atidėta iš papildomų asignavimų, suteiktų pagal Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2020/2093 ([12]) II priedo 5 straipsnį, atitinkančią 1 000 000 000 EUR sumą 2018 m. kainomis. Iš visos „InvestEU“ konsultacijų centrui skirtų asignavimų sumos – 430 000 000 EUR einamosiomis kainomis – 63 800 000 EUR einamosiomis kainomis turėtų būti skirta iš tos sumos;

(40) numatoma, kad ES garantija ES skyriaus reikmėms, sudaranti 26 152 310 073 EUR einamosiomis kainomis, visoje Sąjungoje sutelks daugiau kaip 372 000 000 000 EUR papildomų investicijų ir turėtų būti preliminariai paskirstyta pagal politikos linijas;

(41) 2019 m. balandžio 18 d. Komisija paskelbė, kad „nepažeidžiant Tarybos prerogatyvų įgyvendinant Stabilumo ir augimo paktą (toliau – SAP), vienkartiniai valstybių narių įnašai, kuriuos valstybės narės arba nacionaliniai skatinamojo finansavimo bankai, priskiriami valdžios sektoriui arba veikiantys valstybės narės vardu, moka į temines ar daugiašales investavimo platformas, turėtų būti iš esmės laikomi vienkartinėmis priemonėmis pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1466/97 ([13]) 5 straipsnio 1 dalį ir 9 straipsnio 1 dalį ir pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1467/97 ([14]) 3 straipsnio 4 dalį. Be to, nedarant poveikio Tarybos prerogatyvoms įgyvendinant SAP, Komisija apsvarstys, kokiu mastu programai „InvestEU“, kaip ESIF pakeitusiai priemonei, Komisijos komunikato dėl lankstumo kontekste galima taikyti tokį vertinimą, koks buvo taikomas ESIF, dėl valstybių narių vienkartinių grynųjų pinigų įnašų, kuriais finansuojama papildoma ES garantijos, skirtos valstybių narių skyriaus tikslams, suma.“;

(42) ES garantiją, kuria grindžiamas „InvestEU“ fondas, turėtų netiesiogiai įgyvendinti Komisija, pasitelkdama įgyvendinančiuosius partnerius, kurie, kai taikytina, bendradarbiauja su finansų tarpininkais ir galutiniais gavėjais. Įgyvendinančiųjų partnerių atranka turėtų vykti skaidriai ir užtikrinant, kad nebūtų interesų konflikto. Susitarimą dėl garantijos, kuriuo paskirstomi „InvestEU“ fondo garantijos teikimo pajėgumai, Komisija turėtų sudaryti su kiekvienu įgyvendinančiuoju partneriu, kad paremtų jo finansavimo ir investavimo operacijas, atitinkančias „InvestEU“ fondo tinkamumo kriterijus ir tikslus. Su ES garantija susijusios rizikos valdymas neturėtų varžyti įgyvendinančiųjų partnerių galimybių tiesiogiai naudotis ES garantija. Kai ES skyriaus garantija suteikiama įgyvendinantiesiems partneriams, jie turėtų būti visapusiškai atsakingi už visą investavimo procesą ir už finansavimo ir investavimo operacijų išsamų patikrinimą. Iš „InvestEU“ fondo turėtų būti remiami projektai, kurių rizikos profilis paprastai yra didesnis nei projektų, remiamų vykdant įprastas įgyvendinančiųjų partnerių operacijas, ir kurių nebūtų buvę galima vykdyti tuo laikotarpiu, per kurį galima pasinaudoti ES garantija, arba kurių nebūtų buvę galima vykdyti tokiu pačiu mastu naudojant kitų viešųjų ar privačiųjų šaltinių lėšas be „InvestEU“ fondo paramos;

(43) turėtų būti nustatyta „InvestEU“ fondo valdymo struktūra, kurios funkcija turėtų atitikti vienintelį tikslą – užtikrinti tinkamą ES garantijos naudojimą, kartu garantuojant investicinių sprendimų politinį nepriklausomumą. Tą valdymo struktūrą turėtų sudaryti patariamoji taryba, valdančioji taryba ir visiškai nepriklausomas Investicijų komitetas. Visa valdymo struktūra turėtų būti formuojama siekiant užtikrinti lyčių pusiausvyrą. Valdymo struktūra neturėtų perimti EIB grupės ar kitų įgyvendinančiųjų partnerių sprendimų priėmimo įgaliojimų ar jiems trukdyti, arba pakeisti atitinkamų jų valdymo organų;

([11]) OL L 433 I, 2020 12 22, p. 28.

([12]) 2020 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2020/2093 kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa (OL L 433 I, 2020 12 22, p. 11).

([13]) 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo (OL L 209, 1997 8 2, p. 1).

([14]) 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1467/97 dėl perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo paspartinimo ir paaiškinimo (OL L 209, 1997 8 2, p. 6).

(44) turėtų būti įsteigta patariamoji taryba, kurią sudarytų įgyvendinančiųjų partnerių atstovai ir valstybių narių atstovai, vienas Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto paskirtas ekspertas ir vienas Regionų komiteto paskirtas ekspertas, siekiant keistis informacija ir nuomonėmis apie „InvestEU“ fondo teikiamų finansinių produktų panaudojimą ir aptarti kintančius poreikius bei naujus produktus, įskaitant konkrečias teritorines rinkos spragas;

(45) kad patariamąją tarybą būtų galima suformuoti nuo pat pradžių, Komisija laikinam vienų metų laikotarpiui turėtų paskirti potencialių įgyvendinančiųjų partnerių atstovus. Vėliau tą atsakomybę perimtų susitarimus dėl garantijų pasirašę įgyvendinantieji partneriai;

(46) valdančioji taryba, kurią sudaro Komisijos, įgyvendinančiųjų partnerių atstovai ir vienas balso teisės neturintis Europos Parlamento paskirtas ekspertas, turėtų nustatyti „InvestEU“ fondo strategines ir veiklos gaires;

(47) Komisija turėtų įvertinti įgyvendinančiųjų partnerių pasiūlytų finansavimo ir investavimo operacijų suderinamumą su visa Sąjungos teise ir politika. Sprendimus dėl finansavimo ir investavimo operacijų turėtų galiausiai priimti įgyvendinantysis partneris;

(48) Investicijų komitetas, kurį sudaro nepriklausomi ekspertai, turėtų priimti sprendimą dėl paramos suteikimo naudojant ES garantiją „InvestEU“ fondo tinkamumo kriterijus atitinkančioms finansavimo ir investavimo operacijoms, taip pasinaudodamas išorės ekspertinėmis žiniomis atliekant su projektais susijusių investicijų vertinimą. Siekiant kuo geriau apimti įvairių sričių politiką ir įvairius sektorius, Investicijų komitetas turėtų posėdžiauti skirtingomis sudėtimis;

(49) Investicijų komitetui turėtų padėti nepriklausomas Komisijos prižiūrimas ir komiteto pirmininkui atskaitingas sekretoriatas;

(50) atrinkdama įgyvendinančiuosius partnerius „InvestEU“ fondo veiklai vykdyti, Komisija turėtų atsižvelgti į jų pajėgumą įgyvendinti „InvestEU“ fondo tikslus ir prisidėti savo nuosavais ištekliais, kad būtų užtikrinta tinkama geografinė aprėptis ir įvairinimas, sutelkti privatieji investuotojai ir užtikrintas pakankamas rizikos diversifikavimas, taip pat pasiūlyta rinkos nepakankamumo ir neoptimalios investavimo aplinkos problemų sprendimų. Atsižvelgiant į EIB grupės vaidmenį pagal Sutartis, pajėgumą veikti visose valstybėse narėse ir turimą patirtį taikant dabartines finansines priemones ir ESIF, ji turėtų išlikti privilegijuotu „InvestEU“ fondo ES skyriaus įgyvendinančiuoju partneriu. Be EIB grupės, nacionaliniai skatinamojo finansavimo bankai ir įstaigos turėtų pajėgti pasiūlyti įvairių papildomų finansinių produktų, atsižvelgiant į tai, kad jų patirtis ir pajėgumai nacionaliniu ir regionų lygmeniu galėtų būti naudingi siekiant kuo labiau padidinti viešųjų lėšų poveikį visoje Sąjungos teritorijoje, ir užtikrinti deramą geografinę projektų pusiausvyrą. Programa „InvestEU“ turėtų būti įgyvendinama taip, kad būtų skatinamos vienodos sąlygos mažesniems ir neseniai veiklą pradėjusiems skatinamojo finansavimo bankams ar įstaigoms. Be to, turėtų būti sudarytos sąlygos kitoms tarptautinėms finansų įstaigoms tapti įgyvendinančiaisiais partneriais, ypač jei jos turi lyginamąjį pranašumą konkrečių ekspertinių žinių ir patirties tam tikrose valstybėse narėse atžvilgiu ir jei didžioji jų akcijų paketo dalis priklauso ES subjektams. Kiti subjektai, atitinkantys Finansiniame reglamente nustatytus kriterijus, taip pat turėtų turėti galimybę veikti kaip įgyvendinantieji partneriai;

(51) siekiant skatinti geresnę geografinę diversifikaciją, gali būti kuriamos investicijų platformos, kuriose būtų sujungiamos įgyvendinančiųjų partnerių ir kitų nacionalinių skatinamojo finansavimo bankų ir įstaigų, turinčių ribotą patirtį finansinių priemonių naudojimo srityje, pastangos ir ekspertinės žinios. Tokios struktūros turėtų būti skatinamos, be kita ko, pasinaudojant turima „InvestEU“ konsultacijų centro parama. Tikslinga sutelkti bendrus investuotojus, valdžios institucijas, ekspertus, švietimo, mokymo ir mokslo tiriamąsias institucijas, atitinkamus socialinius partnerius, pilietinės visuomenės atstovus ir kitus atitinkamus Sąjungos, nacionalinio ir regionų lygmens subjektus, siekiant skatinti naudojimąsi investavimo platformomis atitinkamuose sektoriuose;

(52) ES garantija naudojant valstybių narių skyrių turėtų būti skiriama visiems įgyvendinantiesiems partneriams, atitinkantiems Finansinio reglamento 62 straipsnio 1 dalies c punkto reikalavimus, įskaitant nacionalinius ar regioninius skatinamojo finansavimo bankus ar įstaigas, EIB, EIF ir kitas tarptautines finansų įstaigas. Atrinkdama valstybių narių skyriaus įgyvendinančiuosius partnerius Komisija turėtų atsižvelgti į kiekvienos valstybės narės pateiktus pasiūlymus, kaip numatyta susitarime dėl įnašo. Pagal Finansinio reglamento 154 straipsnį Komisija turi atlikti įgyvendinančiojo partnerio taisyklių ir procedūrų vertinimą, kad įsitikintų, jog jomis užtikrinamas toks Sąjungos finansinių interesų apsaugos lygis, kuris prilygsta Komisijos teikiamam apsaugos lygiui;

(53) galiausiai priimti sprendimą dėl finansavimo ir investavimo operacijų turėtų įgyvendinantysis partneris savo vardu, jos turėtų būti vykdomos pagal jo vidaus taisykles, politiką ir procedūras ir už jas jis turėtų atsiskaityti pateikdamas finansines ataskaitas arba, kai taikytina, informaciją finansinių ataskaitų aiškinamuosiuose raštuose. Todėl Komisija turėtų atsiskaityti tik už visus finansinius įsipareigojimus, kylančius naudojant ES garantiją, ir atskleisti didžiausią garantijos sumą, įskaitant visą su suteikta garantija susijusią informaciją;

(54) vykdant „InvestEU“ fondo veiklą, kai tinkama, turėtų būti numatyta galimybė sklandžiai, nuosekliai ir veiksmingai derinti dotacijas, finansines priemones arba abiejų rūšių priemones, finansuojamas iš Sąjungos biudžeto arba kitų fondų, pavyzdžiui, ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos (toliau – ATLPS) inovacijų fondo lėšomis, su ES garantija tais atvejais, kai tai būtina, kad būtų kuo labiau remiamos investicijos, skirtos konkrečioms rinkos nepakankamumo arba neoptimalios investavimo aplinkos problemoms spręsti;

(55) įgyvendinančiųjų partnerių pateikti projektai siekiant gauti paramą pagal programą „InvestEU“, kuriuos įgyvendinant „InvestEU“ fondo parama būtų derinama su parama iš kitų Sąjungos programų, turėtų kaip visuma derėti ir su atitinkamų Sąjungos programų taisyklėse nustatytais tikslais ir tinkamumo kriterijais. Dėl ES garantijos panaudojimo turėtų būti sprendžiama pagal programos „InvestEU“ taisykles;

(56) „InvestEU“ konsultacijų centras turėtų remti tvirtos investicinių projektų bazės pagal kiekvieną politikos liniją sukūrimą numatant konsultacijų iniciatyvas, kurias įgyvendintų EIB grupė, kiti patariamieji partneriai arba tiesiogiai Komisija. „InvestEU“ konsultacijų centras turėtų skatinti geografinę diversifikaciją, kad būtų prisidedama prie Sąjungos ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos tikslų ir mažinami regionų skirtumai. „InvestEU“ konsultacijų centras ypač daug dėmesio turėtų skirti tam, kad mažos apimties projektai būtų sujungiami į didesnius portfelius. Komisija, EIB grupė ir kiti patariamieji partneriai turėtų glaudžiai bendradarbiauti, kad būtų užtikrintas paramos veiksmingumas, sinergija ir veiksminga geografinė aprėptis visoje Sąjungoje, atsižvelgiant į vietos įgyvendinančiųjų partnerių, taip pat į Europos investavimo konsultacijų centro, įsteigto Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2015/1017 ([15]), ekspertines žinias ir vietos pajėgumus. Siekiant maksimaliai padidinti „InvestEU“ konsultacijų centro veiksmingumą ir poveikį, reikėtų atidžiai išnagrinėti Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos Nr. 12/2020 „Europos investavimo konsultacijų centras. Investicijoms Europos Sąjungoje skatinti įsteigto Centro poveikis tebėra ribotas“ ([16]) išvadas. Valdžios institucijoms ir projektų vykdytojams skirta „InvestEU“ konsultacijų centro projektų plėtojimo pagalba turėtų būti teikiama per bendrą prieigos prie „InvestEU“ konsultacijų centro tašką;

(57) Komisija turėtų įsteigti „InvestEU“ konsultacijų centrą su EIB grupe, kaip pagrindine partnere, visų pirma remdamasi Europos investavimo konsultacijų centro įgyta patirtimi. Komisija turėtų būti atsakinga už „InvestEU“ konsultacijų centro politikos ir už bendro prieigos taško valdymą. EIB grupė turėtų vykdyti konsultacijų iniciatyvas pagal politikos linijas. Be to, EIB grupė turėtų teikti Komisijai veiklos paslaugas, be kita ko, padėti rengti konsultacijų iniciatyvų strategines ir politikos gaires, identifikuoti vykdomas ir naujas konsultacijų iniciatyvas, įvertinti konsultavimo poreikius ir konsultuoti Komisiją, kaip optimaliai patenkinti šiuos poreikius pasitelkiant vykdomas arba naujas konsultacijų iniciatyvas;

([15]) 2015 m. birželio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/1017 dėl Europos strateginių investicijų fondo, Europos investavimo konsultacijų centro ir Europos investicinių projektų portalo, kuriuo iš dalies keičiamos reglamentų (ES) Nr. 1291/2013 ir (ES) Nr. 1316/2013 nuostatos dėl Europos strateginių investicijų fondo (OL L 169, 2015 7 1, p. 1).

([16]) OL C 170, 2020 5 18, p. 22.

(58) siekiant užtikrinti plačią geografinę konsultacijų paslaugų aprėptį visoje Sąjungoje ir sėkmingai panaudoti vietos žinias apie „InvestEU“ fondą, prireikus turėtų būti užtikrinama „InvestEU“ konsultacijų centro veikla vietos lygmeniu, atsižvelgiant į esamas paramos programas ir vietos partnerius, kad būtų teikiama konkreti, iniciatyvi ir prie poreikių pritaikyta pagalba vietoje. Siekiant palengvinti konsultavimo paramos teikimą vietos lygmeniu ir užtikrinti paramos veiksmingumą, sinergiją ir veiksmingą geografinę aprėptį visoje Sąjungoje, „InvestEU“ konsultacijų centras turėtų bendradarbiauti su nacionaliniais skatinamojo finansavimo bankais ir įstaigomis, taip pat remtis ir naudotis jų ekspertinėmis žiniomis;

(59) „InvestEU“ konsultacijų centras turėtų teikti konsultacinę paramą mažos apimties projektams ir startuolių projektams, ypač tais atvejais, kai startuoliai siekia apsaugoti savo investicijas į mokslinius tyrimus ir inovacijas įsigydami intelektinės nuosavybės teises, pavyzdžiui, patentus, ir tai daryti atsižvelgdamas į tai, ar esama kitų tarnybų, galinčių vykdyti tokius veiksmus, taip pat siekdamas sinergijos su jomis;

(60) vykdant „InvestEU“ fondo veiklą reikia teikti paramą projektų plėtojimui ir gebėjimų stiprinimui, kad būtų ugdomi organizaciniai gebėjimai ir rinkos plėtros veikla, būtina siekiant užtikrinti projektų kokybę. Tokia parama taip pat turėtų būti skirta finansų tarpininkams, kuriems tenka svarbus vaidmuo padėti MVĮ gauti finansavimą ir išnaudoti visą savo potencialą. Be to, konsultavimo parama siekiama sukurti sąlygas, kad būtų didinamas potencialus reikalavimus atitinkančių gavėjų besiformuojančiuose rinkos segmentuose skaičius, ypač tais atvejais, kai dėl mažo individualių projektų masto projektų lygmeniu labai išauga sandorių sąnaudos, pavyzdžiui, socialinio finansavimo ekosistemos, įskaitant filantropines organizacijas, ir kultūros bei kūrybos sektorių atveju. Parama gebėjimams ugdyti turėtų papildyti veiksmus, kurių imamasi pagal kitas konkrečiai politikos sričiai skirtas Sąjungos programas. Taip pat reikėtų dėti pastangas paremti potencialių projektų rengėjų, visų pirma vietos organizacijų ir valdžios institucijų, gebėjimų ugdymą;

(61) turėtų būti sukurtas „InvestEU“ portalas, kuris suteiktų paprastą prieigą prie patogios naudoti projektų duomenų bazės, siekiant didinti investicinių projektų, kuriems ieškoma finansavimo, matomumą, daugiausia dėmesio skiriant įgyvendinantiesiems partneriams skirtos galimos su Sąjungos teise ir politika suderinamų investicinių projektų bazės sukūrimui;

(62) remiantis Tarybos reglamentu (ES) 2020/2094 ([17]) ir neviršijant juo skirtų išteklių, ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės pagal programą „InvestEU“ turėtų būti taikomos siekiant šalinti precedento neturintį COVID-19 krizės poveikį. Tokie papildomi ištekliai turėtų būti naudojami taip, kad būtų užtikrintas Reglamente (ES) 2020/2094 numatytų terminų laikymasis;

(63) remiantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros ([18]) 22 ir 23 punktais, programa „InvestEU“ turėtų būti vertinama remiantis informacija, surinkta taikant konkrečius stebėsenos reikalavimus, kartu vengiant administracinės naštos, tenkančios visų pirma valstybėms narėms, ir pernelyg didelio reguliavimo. Tie reikalavimai, kai tinkama, turėtų apimti išmatuojamus rodiklius, kuriais remiantis būtų vertinamas programos „InvestEU“ poveikis vietoje;

(64) kad būtų galima stebėti, kokia pažanga daroma siekiant Sąjungos tikslų, turėtų būti įdiegta tvirta produkto, rezultatų ir poveikio rodikliais grindžiama stebėsenos sistema. Siekiant užtikrinti atskaitomybę Sąjungos piliečiams, Komisija kasmet turėtų teikti programos „InvestEU“ pažangos, poveikio ir operacijų ataskaitas Europos Parlamentui ir Tarybai;

(65) šiam reglamentui taikomos Europos Parlamento ir Tarybos pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 322 straipsnį priimtos horizontaliosios finansinės taisyklės. Tos taisyklės nustatytos Finansiniame reglamente ir jomis visų pirma nustatoma biudžeto sudarymo ir vykdymo naudojant dotacijas, viešuosius pirkimus, apdovanojimus ir taikant netiesioginį vykdymą tvarka ir numatoma finansų pareigūnų atsakomybės kontrolė. Remiantis SESV 322 straipsniu priimtos taisyklės apima ir bendrą Sąjungos biudžeto apsaugos sąlygų režimą;

([17]) 2020 m. gruodžio 14 d. Tarybos reglamentas (ES) 2020/2094, kuriuo nustatoma Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonė atsigavimui po COVID-19 krizės paremti (OL L 433 I, 2020 12 22, p. 23).

([18]) OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

(66) programai „InvestEU“ taikomas Finansinis reglamentas. Juo nustatomos Sąjungos biudžeto vykdymo taisyklės, įskaitant taisykles dėl biudžeto garantijų;

(67) pagal Finansinį reglamentą, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 ([19]), Tarybos reglamentus (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 ([20]), (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 ([21]) ir (ES) 2017/1939 ([22]) Sąjungos finansiniai interesai turi būti apsaugoti proporcingomis priemonėmis, įskaitant priemones, susijusias su pažeidimų, įskaitant sukčiavimą, prevenciją, nustatymu, ištaisymu ir tyrimu, prarastų, neteisingai išmokėtų ar neteisingai panaudotų lėšų susigrąžinimu ir, kai tinkama, administracinių nuobaudų skyrimu. Visų pirma, vadovaujantis reglamentais (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 ir (ES, Euratomas) Nr. 883/2013, Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) turi įgaliojimus atlikti administracinius tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, siekdama nustatyti, ar nebūta Sąjungos finansiniams interesams kenkiančių sukčiavimo, korupcijos ar kitos neteisėtos veiklos atvejų. Pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 Europos prokuratūra turi įgaliojimus tirti Sąjungos finansiniams interesams kenkiančias nusikalstamas veikas, kaip numatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2017/1371 ([23]), ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už jas.

Pagal Finansinį reglamentą bet kuris asmuo arba subjektas, gaunantis Sąjungos lėšas, turi visapusiškai bendradarbiauti Sąjungos finansinių interesų apsaugos klausimu, suteikti būtinas teises ir prieigą Komisijai, OLAF, Audito Rūmams ir, kiek tai susiję su tvirtesniame bendradarbiavime pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 dalyvaujančiomis valstybėmis narėmis, Europos prokuratūrai, ir užtikrintų, kad visos trečiosios šalys, dalyvaujančios įgyvendinant Sąjungos lėšas, suteiktų lygiavertes teises;

(68) trečiosios valstybės, kurios yra Europos ekonominės erdvės (EEE) narės, gali dalyvauti Sąjungos programose bendradarbiaudamos pagal Europos ekonominės erdvės susitarimą ([24]), kuriame numatyta, kad programos įgyvendinamos pagal tą susitarimą priimtu sprendimu. Trečiosios valstybės taip pat gali dalyvauti remiantis kitomis teisinėmis priemonėmis. Šiame reglamente turėtų būti numatyta konkreti nuostata, pagal kurią reikalaujama, kad trečiosios valstybės suteiktų būtinas teises ir prieigą, reikalingas atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui, OLAF ir Audito Rūmams, kad jie galėtų visapusiškai veikti pagal savo atitinkamą kompetenciją;

(69) pagal Tarybos sprendimą 2013/755/ES ([25]) užjūrio šalyse ar teritorijose įsisteigę asmenys ir subjektai atitinka reikalavimus gauti finansavimą laikantis programos „InvestEU“ taisyklių ir tikslų bei galimų priemonių, taikytinų valstybei narei, su kuria atitinkama užjūrio šalis ar teritorija yra susijusi;

(70) siekiant papildyti šio reglamento neesmines nuostatas investavimo gairėmis ir suvestine, sudaryti palankesnes sąlygas greitai ir lanksčiai pritaikyti veiklos rezultatų rodiklius ir pakoreguoti atidėjinių normą, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus dėl investavimo gairių, susijusių su finansavimo ir investavimo operacijomis pagal skirtingas politikos linijas, rengimo, suvestinės, šio reglamento III priedo keitimo, siekiant peržiūrėti ar papildyti rodiklius, ir dėl atidėjinių normos koregavimo. Laikantis proporcingumo principo į

([19]) 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1).

([20]) 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, 1995 12 23, p. 1).

([21]) 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996 11 15, p. 2).

([22]) 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje (OL L 283, 2017 10 31, p. 1).

([23]) 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 198, 2017 7 28, p. 29).

([24]) OL L 1, 1994 1 3, p. 3.

([25]) 2013 m. lapkričio 25 d. Tarybos sprendimas 2013/755/ES dėl užjūrio šalių bei teritorijų ir Europos Sąjungos asociacijos (Užjūrio asociacijos sprendimas) (OL L 344, 2013 12 19, p. 1).

tokias investavimo gaires turėtų būti įtrauktos atitinkamos nuostatos, kad būtų išvengta nereikalingos administracinės naštos. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;

(71) finansavimo ir investavimo operacijoms, kurios buvo pasirašytos ir vykdomos įgyvendinančiojo partnerio nuo 2021 m. sausio 1 d. iki atitinkamų susitarimų dėl garantijų pasirašymo, turėtų būti taikoma ES garantija, jeigu tokios operacijos yra nurodytos susitarime dėl garantijos, atitinka politikos patikrą arba dėl jų pateikta palanki nuomonė pagal prie Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) ir SESV pridėto Protokolo Nr. 5 dėl Europos investicijų banko statuto (toliau – EIB statutas) 19 straipsnyje numatytą tvarką ir abiem atvejais jas patvirtina Investicijų komitetas;

(72) siekiant optimizuoti biudžeto išteklių naudojimą, turėtų būti įmanoma derinti atitinkamus finansinių priemonių portfelius, nustatytus pagal 2014–2020 m. daugiametę finansinę programą, ir ES garantiją pagal Reglamentą (ES) 2015/1017 su ES garantija pagal šį reglamentą. Tokiu derinimu sukurtas pajėgumas prisiimti riziką turėtų padidinti ES garantijos pagal šį reglamentą veiksmingumą ir sudaryti sąlygas teikti didesnę paramą galutiniams gavėjams. Derinimo sąlygos turėtų būti apibrėžtos Komisijos ir EIB arba EIF susitarime dėl garantijos. Derinimo sąlygos turėtų atitikti Susitarimą dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos ([26]);

(73) kadangi šio reglamento tikslų, t. y. spręsti Sąjungos masto ir valstybėms narėms būdingas rinkos nepakankamumo ir neoptimalios investavimo aplinkos problemas ir sudaryti sąlygas Sąjungos mastu atlikti novatoriškų finansinių produktų, taip pat sistemų, per kurias jie būtų platinami, rinkos tyrimus, sprendžiant naujas ar sudėtingas rinkos nepakankamumo arba neoptimalios investavimo aplinkos problemas, valstybės narės negali deramai pasiekti, o tų tikslų geriau būtų siekti Sąjungos lygmeniu, Sąjunga, laikydamasi ES sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo, gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;

(74) siekiant užtikrinti paramos teikimo atitinkamoje politikos srityje tęstinumą ir sudaryti sąlygas pradėti įgyvendinimą nuo 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos vykdymo pradžios, šis reglamentas turėtų įsigalioti skubos tvarka ir turėtų būti taikomas atgaline data nuo 2021 m. sausio 1 d.,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

Bendrosios nuostatos

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu sukuriamas „InvestEU“ fondas, kuriuo suteikiama ES garantija finansavimo ir investavimo operacijoms, kurias vykdo įgyvendinantieji partneriai ir kurios padeda siekti Sąjungos vidaus politikos tikslų, remti.

([26]) OL L 29, 2020 1 31, p. 7.

Šiuo reglamentu taip pat nustatomas konsultacinės paramos mechanizmas, kuriuo siekiama remti projektų, kuriems reikalingos investicijos, rengimą ir galimybes gauti finansavimą, taip pat užtikrinti susijusią gebėjimų stiprinimo paramą (toliau – „InvestEU“ konsultacijų centras). Juo taip pat sukuriama duomenų bazė, kuria užtikrinamas projektų, kuriems projektų vykdytojai siekia gauti finansavimą, matomumas ir kuria investuotojams teikiama informacija apie investavimo galimybes (toliau – „InvestEU“ portalas).

Šiame reglamente nustatomi programos „InvestEU“ tikslai, 2021–2027 m. biudžetas ir ES garantijos suma, Sąjungos finansavimo formos ir tokio finansavimo teikimo taisyklės.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

1) programa „InvestEU“ – „InvestEU“ fondas, „InvestEU“ konsultacijų centras, „InvestEU“ portalas ir derinimo operacijos kartu;

2) ES garantija – iš Sąjungos biudžeto teikiama bendra neatšaukiama, besąlyginė ir pagal pareikalavimą išmokama garantija, pagal kurią biudžeto garantijos pagal Finansinio reglamento 219 straipsnio 1 dalį įsigalioja įsigaliojus individualiems susitarimams dėl garantijos su įgyvendinančiaisiais partneriais;

3) politikos linija – tikslinė 8 straipsnio 1 dalyje nustatyta ES garantija remiama sritis;

4) skyrius – ES garantijos dalis, nustatyta pagal jai užtikrinti naudojamų išteklių kilmę;

5) derinimo operacija – iš Sąjungos biudžeto remiama operacija, kuria visų formų negrąžintina arba grąžintina parama, arba abiejų rūšių parama iš Sąjungos biudžeto derinama su plėtros ar kitų viešųjų finansų įstaigų arba su komercinių finansų įstaigų ir investuotojų teikiama visų formų grąžintina parama; pagal šią apibrėžtį Sąjungos programos, finansuojamos ne iš Sąjungos biudžeto, o iš kitų šaltinių, kaip antai ES ATLPS inovacijų fondo, gali būti prilyginamos Sąjungos programoms, finansuojamoms iš Sąjungos biudžeto;

6) EIB grupė – EIB, jo patronuojamosios įmonės ir kiti subjektai, įsteigti pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 5 dėl Europos investicijų banko statuto (toliau – EIB statutas) 28 straipsnio 1 dalį;

7) finansinis įnašas – įgyvendinančiojo partnerio įnašas jo paties prisiimamos rizikos forma, teikiamas *pari passu* pagrindu su ES garantija arba kita forma, kuris sudaro sąlygas veiksmingai įgyvendinti programą „InvestEU“, kartu užtikrinant tinkamą interesų suderinimą;

8) susitarimas dėl įnašo – teisinė priemonė, kuria Komisija ir viena arba kelios valstybės narės nustato ES garantijos valstybių narių skyriuje sąlygas, kaip nustatyta 10 straipsnyje;

9) finansinis produktas – finansinis mechanizmas arba susitarimas, kurio sąlygomis įgyvendinantysis partneris tiesiogiai arba per tarpininkus teikia bet kurios 16 straipsnyje nurodytos rūšies finansavimą galutiniams gavėjams;

10) finansavimo ir investavimo operacijos arba finansavimo ar investavimo operacijos – tiesioginio arba netiesioginio lėšų teikimo galutiniams gavėjams finansinių produktų forma operacijos, kurias savo vardu ir pagal savo vidaus taisykles, politiką ir procedūras vykdo įgyvendinantysis partneris ir kurios įtraukiamos į įgyvendinančiojo partnerio finansines ataskaitas arba apie kurias, kai tikslinga, informacija pateikiama tų finansinių ataskaitų aiškinamuosiuose raštuose;

11) pagal pasidalijamojo valdymo principą valdomi fondai – fondai, iš kurių numatoma galimybė dalį lėšų skirti biudžeto garantijos atidėjiniams „InvestEU“ fondo valstybių narių skyriuje suformuoti, t. y. Europos regioninės plėtros fondas (ERPF) ir Sanglaudos fondas, kurie bus nustatyti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu, kuriuo nustatomi 2021–2027 m. Europos regioninės plėtros fondas ir Sanglaudos fondas, „Europos socialinis fondas+“ (ESF+), kuris bus nustatytas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu, kuriuo nustatomas „Europos socialinis fondas+“ (ESF+) (toliau

– 2021–2027 m. ESF+ reglamentas), Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondas (EJRŽAF), kuris bus nustatytas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu, kuriuo nustatomas Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondas ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 508/2014, ir Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai (EŽŪFKP), kuris bus nustatytas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu, kuriuo nustatomos valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką rengtinų strateginių planų (BŽŪP strateginių planų), finansuotinų iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), rėmimo taisyklės ir panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1305/2013 ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1307/2013 (toliau – BŽŪP strateginių planų reglamentas);

12) susitarimas dėl garantijos – teisinė priemonė, kuria Komisija ir įgyvendinantysis partneris nustato finansavimo ir investavimo operacijų, kurioms turi būti suteikta ES garantija, siūlymo sąlygas, ES garantijos suteikimo toms operacijos sąlygas ir jų įgyvendinimo pagal šį reglamentą sąlygas;

13) įgyvendinantysis partneris – reikalavimus atitinkanti garantijos šalis, kaip antai finansų įstaiga ar kitas finansų tarpininkas, su kuriuo Komisija sudaro susitarimą dėl garantijos;

14) bendriems Europos interesams svarbus projektas – projektas, atitinkantis visus kriterijus, nustatytus Komisijos komunikate „Valstybės pagalbos, skirtos bendriems Europos interesams svarbių projektų vykdymui skatinti, suderinamumo su vidaus rinka analizės kriterijai ar nustatytus vėlesnėse to komunikato peržiūrose;

15) susitarimas dėl konsultacijų – teisinė priemonė, kuria Komisija ir patariamasis partneris nustato „InvestEU“ konsultacijų centro veiklos sąlygas;

16) konsultacijų iniciatyva – techninės paramos ir konsultacijų paslaugos, kuriomis remiamos investicijos, įskaitant gebėjimų stiprinimo veiklą, ir kurias teikia patariamieji partneriai, išorės paslaugų teikėjai, su kuriais Komisija yra sudariusi sutartis, arba vykdomosios įstaigos;

17) patariamasis partneris – reikalavimus atitinkanti garantijos šalis, pvz., finansų įstaiga arba kitas subjektas, su kuriuo Komisija yra sudariusi susitarimą dėl konsultacijų, pagal kurį įgyvendinama viena ar daugiau konsultacijų iniciatyvų, išskyrus konsultacijų iniciatyvas, kurias įgyvendina išorės paslaugų teikėjai, su kuriais Komisija yra sudariusi sutartis, arba vykdomosios įstaigos;

18) investavimo platforma – specialiosios paskirties vienetas, valdoma sąskaita, sutartimi grindžiamas bendro finansavimo arba rizikos pasidalijimo susitarimas arba kitomis priemonėmis nustatytas susitarimas; per tą platformą subjektai skiria finansinius įnašus tam tikriems investiciniams projektams finansuoti ir ji gali būti:

a) nacionalinė arba subnacionalinė platforma, kurioje sutelkiami keli tam tikros valstybės narės teritorijoje vykdomi investiciniai projektai;

b) tarpvalstybinė, daugiašalė, regioninė arba makroregioninė platforma, kurioje sutelkiami tam tikroje geografinėje teritorijoje vykdomais projektais besidomintys partneriai iš kelių valstybių narių, regionų arba trečiųjų valstybių;

c) teminė platforma, kurioje sutelkiami tam tikro sektoriaus investiciniai projektai;

19) mikrofinansavimas – mikrofinansavimas, kaip apibrėžta atitinkamose 2021–2027 m. ESF+ reglamento nuostatose;

20) nacionalinis skatinamojo finansavimo bankas ar įstaiga – juridinis asmuo, vykdantis profesinę finansinę veiklą, kuriam valstybė narė arba valstybės narės centrinio, regioninio arba vietos lygmens subjektas yra suteikę įgaliojimus vykdyti vystomąją ar skatinamąją veiklą;

21) mažosios ir vidutinės įmonės arba MVĮ – labai mažos, mažosios ir vidutinės įmonės, apibrėžtos Komisijos rekomendacijos 2003/361/EB priede ([27]);

([27]) 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacija 2003/361/EB dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžčių (OL L 124, 2003 5 20, p. 36).

22) maža vidutinės kapitalizacijos įmonė – subjektas, kuris nėra MVĮ ir kuriame dirba iki 499 darbuotojų;

23) socialinė įmonė – socialinė įmonė, kaip apibrėžta atitinkamose 2021–2027 m. ESF+ reglamento nuostatose.

3 straipsnis

Programos „InvestEU“ tikslai

1. Bendrasis programos „InvestEU“ tikslas – remti Sąjungos politikos tikslus pasitelkiant finansavimo ir investavimo operacijas, kuriomis prisidedama prie:

a) Sąjungos konkurencingumo, įskaitant mokslinius tyrimus, inovacijas ir skaitmeninimą;

b) Sąjungos ekonomikos augimo ir užimtumo, Sąjungos ekonomikos tvarumo ir su aplinka bei klimatu susijusių jos aspektų, padedančių siekti DVT ir Paryžiaus susitarimo tikslų ir kurti aukštos kokybės darbo vietas;

c) Sąjungos socialinio atsparumo, įtraukumo ir inovatyvumo;

d) mokslinės ir technologinės pažangos, kultūros, švietimo ir mokymo skatinimo;

e) Sąjungos kapitalo rinkų integracijos ir vidaus rinkos stiprinimo, įskaitant sprendimus, kuriais sprendžiama Sąjungos kapitalo rinkų susiskaidymo problema, įvairinami Sąjungos įmonių finansavimo šaltiniai ir skatinamas tvarus finansavimas;

f) ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos arba

g) tvaraus ir įtraukaus Sąjungos ekonomikos atsigavimo po COVID-19 krizės, be kita ko, teikiant kapitalo paramą MVĮ, kurios nukentėjo nuo COVID-19 krizės ir 2019 m. pabaigoje dar nebuvo patiriančios sunkumų valstybės pagalbos požiūriu, išlaikant ir stiprinant esamas strategines materialiojo ar nematerialiojo turto vertės grandines, taip pat kuriant naujas, ir išlaikant bei stiprinant Sąjungai strategiškai svarbią veiklą, susijusią su ypatingos svarbos fizine ar virtualia infrastruktūra, įskaitant bendram Europos interesui svarbius projektus, transformatyviosiomis technologijomis, padėtį iš esmės keičiančiomis inovacijomis ir ištekliais įmonėms ir vartotojams, taip pat remiant tvarią pertvarką.

2. Konkretūs programos „InvestEU“ tikslai:

a) remti su tvaria infrastruktūra susijusias finansavimo ir investavimo operacijas 8 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytose srityse;

b) remti su moksliniais tyrimais, inovacijomis ir skaitmeninimu susijusias finansavimo ir investavimo operacijas, įskaitant paramą novatoriškų įmonių veiklai plėsti ir technologijoms diegti rinkoje, 8 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytose srityse;

c) didinti MVĮ ir mažų vidutinės kapitalizacijos įmonių galimybes gauti finansavimą bei tokio finansavimo teikimą ir didinti jų konkurencingumą pasaulyje;

d) didinti socialinių įmonių galimybes gauti mikrofinansavimą ir finansavimą ir tokio finansavimo teikimą ir taip remti su socialinėmis investicijomis, kompetencijomis ir įgūdžiais susijusias finansavimo ir investavimo operacijas ir plėtoti bei stiprinti socialinių investicijų rinkas 8 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytose srityse.

4 straipsnis

ES garantijos biudžetas ir suma

1. ES garantija 9 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyto ES skyriaus reikmėms – 26 152 310 073 EUR einamosiomis kainomis. Jos atidėjinių norma – 40 %. Pagal tą atidėjinių normą apskaičiuojant atidėjinių sumą taip pat atsižvelgiama į 35 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodytą sumą.

Šio reglamento 9 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyto valstybių narių skyriaus reikmėms gali būti suteikta papildoma ES garantijos suma, jei valstybės narės skiria atitinkamas sumas pagal nuostatas dėl naudojimosi ERPF, ESF+, Sanglaudos fondo ir EJRŽAF lėšomis, teikiamomis pagal programą „InvestEU“, nustatytas Europos Parlamento ir Tarybos reglamente, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir tų fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų finansinės paramos priemonės finansinės taisyklės (toliau – 2021–2027 m. Bendrų nuostatų reglamentas), ir nuostatas dėl naudojimosi EŽŪFKP lėšomis, teikiamomis pagal programą „InvestEU“, nustatytas BŽŪP strateginių planų reglamente.

Valstybės narės papildomą ES garantijos sumą valstybių narių skyriaus reikmėms taip pat gali skirti grynaisiais pinigais arba garantijomis. Pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 5 dalies antrą sakinį grynaisiais pinigais skiriama suma yra išorės asignuotosios pajamos.

Pirmoje pastraipoje nurodyta ES garantija taip pat gali būti padidinta šio reglamento 5 straipsnyje nurodytų trečiųjų valstybių įnašais, jei jos skiria visą atidėjinio sumą grynaisiais pinigais pagal Finansinio reglamento 218 straipsnio 2 dalį.

2. Iš šio straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytos sumos 14 825 000 000 EUR einamosiomis kainomis skiriama operacijoms, kuriomis įgyvendinamos Reglamento (ES) 2020/2094 1 straipsnyje nurodytos priemonės, siekiant šio reglamento 3 straipsnio 2 dalyje nurodytų tikslų.

Iš šio straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytos sumos 11 327 310 073 EUR einamosiomis kainomis skiriama 3 straipsnio 2 dalyje nurodytiems tikslams.

Šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytos sumos skiriamos tik nuo Reglamento (ES) 2020/2094 3 straipsnio 3 dalyje nurodytos datos.

Preliminarus ES garantijos ES skyriaus reikmėms paskirstymas nustatytas šio reglamento I priede. Kai tikslinga, Komisija gali nukrypti nuo I priede nurodytų sumų ne daugiau kaip 15 % kiekvieno 3 straipsnio 2 dalies a–d punktuose nurodyto tikslo atveju. Komisija apie tokį nukrypimą informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą.

3. VI ir VII skyriuose nustatytoms priemonėms įgyvendinti skirtas finansinis paketas – 430 000 000 EUR einamosiomis kainomis.

4. 3 dalyje nurodyta suma taip pat gali būti panaudota techninei ir administracinei paramai, skirtai programai „InvestEU“ įgyvendinti, pavyzdžiui, parengiamajai, stebėsenos, kontrolės, audito ir vertinimo veiklai, įskaitant institucines informacinių technologijų sistemas.

5 straipsnis

„InvestEU“ fondo asocijuotosios trečiosios valstybės

Įnašus „InvestEU“ fondo ES skyriui, nurodytam šio reglamento 9 straipsnio 1 dalies a punkte, ir kiekvienai politikos linijai, nurodytai šio reglamento 8 straipsnio 1 dalyje, pagal Finansinio reglamento 218 straipsnio 2 dalį gali skirti toliau išvardytos trečiosios valstybės, kad galėtų dalyvauti teikiant tam tikrus finansinius produktus:

a) Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) narės, kurios yra EEE narės, Europos ekonominės erdvės susitarime nustatytomis sąlygomis;

b) stojančiosios šalys, šalys kandidatės ir potencialios šalys kandidatės pagal tų valstybių dalyvavimo Sąjungos programose bendruosius principus ir sąlygas, nustatytus atitinkamuose bendruosiuose susitarimuose ir Asociacijos tarybos sprendimuose arba panašiuose susitarimuose, ir pagal Sąjungos bei tų valstybių susitarimuose nustatytas konkrečias sąlygas;

c) Europos kaimynystės politikos šalys pagal tų šalių dalyvavimo Sąjungos programose bendruosius principus ir bendrąsias sąlygas, nustatytus atitinkamuose bendruosiuose susitarimuose ir Asociacijos tarybos sprendimuose arba panašiuose susitarimuose, ir pagal Sąjungos ir tų šalių susitarimuose nustatytas konkrečias sąlygas;

d) kitos trečiosios valstybės pagal konkrečiame susitarime dėl trečiosios valstybės dalyvavimo bet kurioje Sąjungos programoje nustatytas sąlygas, jeigu tuo susitarimu:

i) užtikrinama teisinga Sąjungos programose dalyvaujančios trečiosios valstybės įnašų ir naudos pusiausvyra;

ii) nustatytos dalyvavimo programose sąlygos, įskaitant atskiroms programoms skirtų finansinių įnašų apskaičiavimą, ir tų programų administracinės išlaidos;

iii) trečiajai valstybei nesuteikiami jokie sprendimų priėmimo įgaliojimai Sąjungos programos atžvilgiu;

iv) garantuojamos Sąjungos teisės užtikrinti patikimą finansų valdymą ir apsaugoti savo finansinius interesus.

Šio straipsnio pirmos pastraipos d punkto ii papunktyje nurodyti įnašai yra asignuotosios pajamos pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 5 dalį.

6 straipsnis

Sąjungos finansavimo įgyvendinimas ir jo formos

1. ES garantija įgyvendinama taikant netiesioginio valdymo principą su Finansinio reglamento 62 straipsnio 1 dalies c punkto ii, iii, v ir vi papunkčiuose nurodytomis įstaigomis. Kitų formų Sąjungos finansavimas pagal šį reglamentą įgyvendinamas taikant tiesioginio arba netiesioginio valdymo principą pagal Finansinį reglamentą, įskaitant pagal Finansinio reglamento VIII antraštinę dalį įgyvendinamas dotacijas ir pagal šį straipsnį kuo sklandžiau ir užtikrinant veiksmingą bei nuoseklų Sąjungos politikos rėmimą įgyvendinamas derinimo operacijas.

2. Finansavimo ir investavimo operacijos, kurioms taikoma ES garantija ir kurios yra dalis derinimo operacijos, kuria parama pagal šį reglamentą derinama su parama, teikiama pagal vieną ar daugiau kitų Sąjungos programų, arba su parama iš ES ATLPS inovacijų fondo:

a) turi atitikti politikos tikslus ir tinkamumo kriterijus, nustatytus Sąjungos programos, pagal kurią nusprendžiama teikti paramą, taisyklėse;

b) turi atitikti šį reglamentą.

3. Derinimo operacijos, įskaitant finansinę priemonę, kuri visa finansuojama pagal kitas Sąjungos programas arba iš ATLPS inovacijų fondo nenaudojant ES garantijos pagal šį reglamentą, turi atitikti politikos tikslus ir tinkamumo kriterijus, nustatytus Sąjungos programos, pagal kurią teikiama parama, taisyklėse.

4. Pagal šio straipsnio 2 dalį sprendimai dėl visų formų negrąžintinos paramos ir finansinių priemonių iš Sąjungos biudžeto, kurios yra šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytos derinimo operacijos dalis, priimami pagal atitinkamos Sąjungos programos taisykles ir įgyvendinami vykdant derinimo operaciją pagal šį reglamentą ir Finansinio reglamento X antraštinę dalį.

Tokių derinimo operacijų ataskaitose taip pat pateikiama informacija apie jų suderinamumą su politikos tikslais ir tinkamumo kriterijais, nustatytais Sąjungos programos, pagal kurią nusprendžiama teikti paramą, taisyklėse, taip pat apie jų atitiktį šiam reglamentui.

7 straipsnis

Portfelių sujungimas

1. Parama iš ES garantijos pagal šį reglamentą, Sąjungos parama, teikiama pagal 2014–2020 m. programavimo laikotarpio programas nustatytomis finansinėmis priemonėmis, ir Sąjungos parama iš ES garantijos, nustatytos Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2015/1017, gali būti sujungiamos į finansinius produktus, kuriuos EIB arba EIF turi įgyvendinti pagal šį reglamentą.

2. Nukrypstant nuo 19 straipsnio 2 dalies ir 16 straipsnio 1 dalies antros pastraipos, ES garantija pagal šį reglamentą taip pat gali apimti 19 straipsnio 2 dalyje nurodytus nuostolius, susijusius su visu finansavimo ir investavimo operacijų, remiamų šio straipsnio 1 dalyje nurodytais finansiniais produktais, portfeliu.

Nepaisant 1 dalyje nurodytų finansinių priemonių tikslų, atidėjiniai, sudaryti finansiniams įsipareigojimams, atsirandantiems dėl 1 dalyje nurodytų finansinių priemonių, padengti gali būti naudojami su visu finansavimo ir investavimo operacijų, remiamų 1 dalyje nurodytais finansiniais produktais, portfeliu susijusiems nuostoliams padengti.

3. Nuostoliai, pajamos ir grąžintos sumos, susijusios su finansiniu produktu, kaip nurodyta 1 dalyje, taip pat potencialiai susigrąžintinos sumos proporcingai paskirstomos finansinėms priemonėms ir toje dalyje nurodytomis ES garantijoms, kuriomis teikiama bendra Sąjungos parama tam finansiniam produktui.

4. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų finansinių produktų nuostatos ir sąlygos, įskaitant atitinkamas proporcingas nuostolių, pajamų, grąžintų ir susigrąžintų sumų dalis, nustatomos 17 straipsnyje nurodytame susitarime dėl garantijos.

II SKYRIUS

„InvestEU“ fondas

8 straipsnis

Politikos linijos

1. „InvestEU“ fondas veikia pagal šias keturias politikos linijas, kuriomis sprendžiamos rinkos nepakankamumo arba neoptimalios investavimo aplinkos problemos, susijusios su jų konkrečia taikymo sritimi:

a) tvarios infrastruktūros politikos linija apima tvarias investicijas transporto, įskaitant daugiarūšį transportą, kelių eismo saugumo, be kita ko, siekiant Sąjungos tikslo iki 2050 m. iki nulio sumažinti kelių eismo įvykiuose žuvusių ir sunkiai sužalotų asmenų skaičių, geležinkelių ir kelių infrastruktūros atnaujinimo ir techninės priežiūros, energetikos, visų pirma atsinaujinančiosios energijos, energijos vartojimo efektyvumo laikantis 2030 m. energetikos strategijos, pastatų renovacijos projektų, kuriuose daug dėmesio skiriama energijos taupymui ir pastatų integravimui į susietas energetikos, energijos kaupimo, skaitmeninių tinklų ir transporto sistemas, tinklų sujungiamumo lygių gerinimo, skaitmeninio junglumo ir skaitmeninės prieigos, be kita ko, kaimo vietovėse, žaliavų tiekimo ir perdirbimo, kosmoso, vandenynų ir vandens, įskaitant vidaus vandenų kelius, atliekų tvarkymo laikantis atliekų hierarchijos ir žiedinės ekonomikos principų, gamtos ir kitos aplinkos infrastruktūros, kultūros paveldo, turizmo, įrangos, kilnojamojo turto ir naujoviškų technologijų diegimo srityse, kuriomis prisidedama prie Sąjungos aplinkosaugos, atsparumo klimato kaitai arba socialinio tvarumo tikslų ir kurios atitinka Sąjungos aplinkosaugos arba socialinio tvarumo standartus;

b) mokslinių tyrimų, inovacijų ir skaitmeninimo politikos linija apima mokslinių tyrimų, produktų kūrimo ir inovacijų veiklą, technologijų ir mokslinių tyrimų rezultatų perkėlimą į rinką rinkos varomosioms jėgoms ir įmonių bendradarbiavimui paremti, novatoriškų sprendimų demonstravimą bei diegimą ir paramą novatoriškų įmonių veiklai plėsti, taip pat Sąjungos pramonės skaitmeninimą;

c) MVĮ politikos linija apima visų pirma MVĮ, įskaitant novatoriškas MVĮ ir kultūros bei kūrybos sektoriuose veikiančias MVĮ, taip pat mažų vidutinės kapitalizacijos įmonių galimybes gauti finansavimą ir tokio finansavimo teikimą;

d) socialinių investicijų ir įgūdžių politikos linija apima mikrofinansavimą, socialinių įmonių finansavimą ir socialinę ekonomiką bei lyčių lygybės skatinimo priemones, įgūdžius, švietimą, mokymą ir susijusias paslaugas, socialinę infrastruktūrą, įskaitant sveikatos priežiūros ir švietimo infrastruktūrą ir socialinį būstą bei besimokančiųjų apgyvendinimą, socialines inovacijas, sveikatos ir ilgalaikę priežiūrą, įtrauktį ir prieinamumą; socialiniu tikslu vykdomą kultūrinę veiklą, pažeidžiamų asmenų, įskaitant trečiųjų valstybių piliečius, integraciją.

2. Visose politikos linijose horizontaliai sukuriama teisingos pertvarkos sistema. Ta sistema apima investicijas, kuriomis sprendžiamos socialinės, ekonominės ar aplinkosauginės problemos, kylančios dėl pertvarkos proceso, kuriuo siekiama Sąjungos 2030 m. klimato tikslo ir poveikio klimatui neutralizavimo iki 2050 m. tikslo, ir kurios yra naudingos pagal atitinkamas Teisingos pertvarkos fondo reglamento nuostatas valstybės narės parengtame teisingos pertvarkos plane nurodytoms teritorijoms.

3. Visos politikos linijos gali apimti strategines investicijas, įskaitant bendram Europos interesui svarbius projektus, siekiant paremti galutinius gavėjus, kurie vykdo Sąjungai strategiškai svarbią, visų pirma žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai remti, atsparumui didinti ir strateginėms vertės grandinėms stiprinti skirtą veiklą.

Strateginių investicijų į gynybos ir kosmoso sektorius ir į kibernetinį saugumą, taip pat į specifinius projektus, turinčius faktinį tiesioginį poveikį saugumui ypatingos svarbos sektoriuose, atveju laikantis šio straipsnio 9 dalies priimtose investavimo gairėse (toliau – investavimo gairės) nustatomi apribojimai trečiosios valstybės arba trečiosios valstybės subjektų kontroliuojamų galutinių gavėjų, taip pat galutinių gavėjų, kurių vykdomasis valdymas vykdomas ne Sąjungoje, atžvilgiu, kad būtų užtikrintas Sąjungos ir jos valstybių narių saugumas. Tie apribojimai nustatomi vadovaujantis reikalavimus atitinkantiems subjektams taikomais principais, nustatytais atitinkamose Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo įsteigiamas Europos gynybos fondas ir panaikinamas Reglamentas (ES) 2018/1092, nuostatose ir atitinkamose Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo sudaroma Sąjungos kosmoso programa, įsteigiama Europos Sąjungos kosmoso programos agentūra ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 912/2010, (ES) Nr. 1285/2013, (ES) Nr. 377/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, nuostatose.

Investavimo gairėse nustatomi visi būtini reikalavimai, susiję su kitose srityse veikiančių galutinių gavėjų kontrole ir vykdomuoju valdymu ir su tarpininkų kontrole, atsižvelgiant į taikytinus viešosios tvarkos arba saugumo reikalavimus. Atsižvelgdama į tuos reikalavimus valdančioji taryba nustato visus būtinus papildomus reikalavimus.

4. Jeigu Investicijų komitetui pasiūlyta finansavimo arba investavimo operacija priklauso daugiau nei vienai politikos linijai, ji priskiriama tai politikos linijai, kuriai priklauso jos arba daugumos jos paprojekčių pagrindinis tikslas, išskyrus atvejus, kai investavimo gairėse numatyta kitaip.

5. Finansavimo ir investavimo operacijos tikrinamos siekiant nustatyti, ar jos turi poveikį aplinkai, klimatui arba visuomenei. Jei tos operacijos tokį poveikį turi, atliekamas poveikio klimatui ir aplinkos bei socialiniam tvarumui patikrinimas, kad būtų užtikrintas kuo mažesnis žalingas poveikis ir kuo didesnė nauda klimatui, aplinkai ir socialiniam aspektui. Tuo tikslu finansavimo prašantys projektų vykdytojai pateikia reikiamą informaciją, remdamiesi 6 dalyje nurodytomis gairėmis. Projektams, kurių vertė mažesnė už tam tikrą gairėse nustatytą dydį, patikrinimas netaikomas. Projektai, kurie yra nesuderinami su klimato politikos tikslais, laikomi netinkamais gauti paramą pagal šį reglamentą. Tais atvejais, kai įgyvendinantysis partneris nusprendžia, kad tvarumo patikrinimas nebus atliekamas, jis turi tai pagrįsti Investicijų komitetui.

6. Komisija parengia tvarumo gaires, kurios, laikantis Sąjungos aplinkosaugos ir socialinės politikos tikslų ir standartų bei deramai atsižvelgiant į reikšmingos žalos nedarymo principą, suteikia galimybę:

a) kalbant apie prisitaikymą prie klimato kaitos – užtikrinti atsparumą galimam neigiamam klimato kaitos poveikiui, atliekant pažeidžiamumo dėl klimato kaitos padarinių ir rizikos vertinimą, taip pat taikant atitinkamas prisitaikymo priemones, o kalbant apie klimato kaitos švelninimą – į sąnaudų ir naudos analizę įtraukti išlaidas, susijusias su išmetamomis šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis, ir teigiamo klimato kaitos švelninimo priemonių poveikio naudą;

b) įtraukti bendrą projektų poveikį pagrindiniams gamtinio kapitalo komponentams, būtent orui, vandeniui, dirvožemiui ir biologinei įvairovei;

c) įvertinti socialinį projektų poveikį, įskaitant poveikį lyčių lygybei, tam tikrų vietovių ar gyventojų socialinei įtraukčiai ir sričių bei sektorių, kuriems poveikį daro struktūrinės problemos, pvz., poreikis mažinti ekonomikos priklausomybę nuo iškastinio kuro, ekonominiam vystymuisi;

d) nustatyti projektus, kurie yra nesuderinami su siekiamais klimato politikos tikslais;

e) pateikti įgyvendinantiesiems partneriams gaires, pagal kurias būtų atliekamas 5 dalyje numatytas tikrinimas.

7. Įgyvendinantieji partneriai teikia informaciją, kuri yra būtina, kad būtų galima stebėti Sąjungos klimato ir aplinkos politikos tikslų siekti padedančias investicijas, remdamiesi gairėmis, kurias turės parengti Komisija.

8. Įgyvendinantieji partneriai siekia, kad bent 60 % investicijų pagal tvarios infrastruktūros politikos liniją prisidėtų prie Sąjungos klimato ir aplinkos politikos tikslų įgyvendinimo.

Komisija kartu su įgyvendinančiaisiais partneriais siekia užtikrinti, kad tvarios infrastruktūros politikos linijai naudojama ES garantijos dalis būtų paskirstoma siekiant įvairių 1 dalies a punkte nurodytų sričių pusiausvyros.

9. Komisijai pagal 34 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais papildomas šis reglamentas nustatant kiekvienai politikos linijai skirtas investavimo gaires. Investavimo gairėse taip pat nustatoma teisingos pertvarkos sistemos įgyvendinimo tvarka, kaip nurodyta šio straipsnio 2 dalyje. Investavimo gairės rengiamos vykdant glaudų dialogą su EIB grupe ir kitais potencialiais įgyvendinančiaisiais partneriais.

10. Strateginėms finansavimo ir investavimo operacijoms gynybos ir kosmoso sektoriuose ir kibernetinio saugumo srityje, investavimo gairėse gali būti nustatyti apribojimai, susiję su intelektinės nuosavybės teisių į ypatingos svarbos technologijas ir į Sąjungos ir jos valstybių narių saugumui užtikrinti būtinas technologijas perdavimu ir licencijavimu, atsižvelgiant į valstybių narių kompetenciją eksporto kontrolės srityje.

11. Komisija teikia informaciją apie investavimo gairių taikymą ir aiškinimą įgyvendinantiesiems partneriams, Investicijų komitetui ir patariamiesiems partneriams.

9 straipsnis

Skyriai

1. 8 straipsnio 1 dalyje nurodytos politikos linijos sudarytos iš ES skyriaus ir valstybių narių skyriaus. Tų skyrių lėšomis rinkos nepakankamumo arba neoptimalios investavimo aplinkos problemos sprendžiamos taip:

a) ES skyriaus lėšomis sprendžiamos bet kurios iš šių problemų:

   i) rinkos nepakankamumo arba neoptimalios investavimo aplinkos problemos, susijusios su Sąjungos politikos prioritetais;

   ii) Sąjungos masto arba valstybei narei būdingos rinkos nepakankamumo arba neoptimalios investavimo aplinkos problemos arba

   iii) rinkos nepakankamumo arba neoptimalios investavimo aplinkos problemos, visų pirma naujos ar sudėtingos problemos, kurioms spręsti reikia sukurti novatoriškus finansinius sprendimus ir rinkos struktūras;

b) valstybių narių skyriaus lėšomis sprendžiamos konkrečios rinkos nepakankamumo arba neoptimalios investavimo aplinkos problemos viename ar keliuose regionuose arba valstybėse narėse, siekiant politikos tikslų, kuriems įgyvendinti skiriami įnašai iš pagal pasidalijamojo valdymo principą valdomų fondų arba valstybė narė pagal 4 straipsnio 1 dalies trečią pastraipą skiria papildomą sumą, visų pirma stiprinti ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą Sąjungoje šalinant jos regionų skirtumus.

2. 1 dalyje nurodyti skyriai, kai tinkama, naudojami kaip papildoma tam tikros finansavimo arba investavimo operacijos rėmimo priemonė, be kita ko, derinant paramą abiejų skyrių lėšomis.

10 straipsnis

Valstybių narių skyriui taikomos konkrečios nuostatos

1. Sumos, kurias valstybė narė savanoriškai skiria pagal nuostatas dėl naudojimosi ERPF, ESF+, Sanglaudos fondo ir EJRŽAF lėšomis, teikiamomis pagal programą „InvestEU“, nustatytas 2021–2027 m. Bendrų nuostatų reglamente, arba pagal nuostatas dėl naudojimosi EŽŪFKP lėšomis, teikiamomis pagal programą „InvestEU“, nustatytas BŽŪP strateginių planų reglamente, arba grynaisiais pinigais pagal šio reglamento 4 straipsnio 1 dalies trečią pastraipą skiriamos sumos yra naudojamos ES garantijos dalies, kuria dengiamos finansavimo ir investavimo operacijos atitinkamoje valstybėje narėje, atidėjiniams valstybių narių skyriuje suformuoti arba galimam įnašui į „InvestEU“ konsultacijų centrą. Tomis sumomis padedama siekti politikos tikslų, nustatytų partnerystės susitarime, kuris yra nurodytas 2021–2027 m. Bendrų nuostatų reglamento nuostatose dėl partnerystės susitarimo rengimo ir pateikimo, programose arba BŽŪP strateginiame plane, kuriais prisidedama prie programos „InvestEU“, siekiant įgyvendinti atitinkamas priemones, nustatytas pagal Reglamentą (ES) 2021/241 parengtame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane, arba kitais atvejais – susitarime dėl įnašo nustatytais tikslais, atsižvelgiant į įneštos sumos kilmę.

2. Valstybių narių skyriaus ES garantijos dalis nustatoma valstybei narei ir Komisijai sudarant susitarimą dėl įnašo.

Šios dalies ketvirta pastraipa ir šio straipsnio 5 dalis netaikomos papildomai sumai, kurią valstybė narė skiria pagal 4 straipsnio 1 dalies trečią pastraipą.

Šio straipsnio nuostatos dėl sumų, skiriamų pagal nuostatas dėl naudojimosi ERPF, ESF+, Sanglaudos fondo ir EJRŽAF lėšomis, teikiamomis pagal programą „InvestEU“, nustatytas 2021–2027 m. Bendrų nuostatų reglamente, arba pagal nuostatas dėl naudojimosi EŽŪFKP lėšomis, teikiamomis pagal programą „InvestEU“, nustatytas BŽŪP strateginių planų reglamente, netaikomos susitarimui dėl įnašo, susijusiam su papildoma šio reglamento 4 straipsnio 1 dalies trečioje pastraipoje nurodyta valstybės narės skirta suma.

Valstybė narė ir Komisija sudaro susitarimą dėl įnašo arba jį iš dalies pakeičia per keturis mėnesius nuo Komisijos sprendimo, kuriuo patvirtinamas partnerystės susitarimas pagal nuostatas dėl partnerystės susitarimo patvirtinimo, nustatytas 2021–2027 m. Bendrų nuostatų reglamente, arba BŽŪP strateginis planas pagal BŽŪP strateginių planų reglamentą, priėmimo, arba tuo pačiu metu, kai priimamas Komisijos sprendimas, kuriuo iš dalies keičiama programa pagal nuostatas dėl naudojimosi ERPF, ESF+, Sanglaudos fondo ir EJRŽAF lėšomis, teikiamomis pagal programą „InvestEU“, nustatytas 2021–2027 m. Bendrų nuostatų reglamente, arba BŽŪP strateginis planas pagal nuostatas dėl BŽŪP strateginio plano dalinio keitimo, nustatytas BŽŪP strateginių planų reglamente.

Dvi ar daugiau valstybių narių su Komisija gali sudaryti bendrą susitarimą dėl įnašo.

Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 211 straipsnio 1 dalies, valstybių narių skyriaus ES garantijos atidėjinių norma yra 40 % ir kiekviename susitarime dėl įnašo ji gali būti sumažinta arba padidinta, siekiant atsižvelgti į riziką, susijusią su numatomais naudoti finansiniais produktais.

3. Į susitarimą dėl įnašo įtraukiami bent šie elementai:

a) su atitinkama valstybe nare susijusi atitinkamos valstybių narių skyriaus ES garantijos dalies bendra suma, jos atidėjinių norma, įnašo iš pagal pasidalijamojo valdymo principą valdomų fondų arba skiriamo pagal 4 straipsnio 1 dalies trečią pastraipą suma, atidėjinių sudarymo etapas ir susijusio neapibrėžtojo įsipareigojimo suma, kuri turi būti padengta atitinkamos valstybės narės suteikta kompensacine garantija;

b) valstybės narės strategija, kurią sudaro finansiniai produktai ir jų minimalus svertas, geografinė aprėptis, kai reikia, įskaitant regioninę aprėptį, projektų rūšys, investavimo laikotarpis ir, kai taikoma, galutinių gavėjų ir reikalavimus atitinkančių tarpininkų kategorijos;

c) potencialus įgyvendinantysis partneris arba partneriai, pasiūlyti pagal 15 straipsnio 1 dalies ketvirtą pastraipą, ir Komisijos pareiga informuoti atitinkamą valstybę narę apie pasirinktą įgyvendinantįjį partnerį arba partnerius;

d) įnašas iš pagal pasidalijamojo valdymo principą valdomų fondų arba iš sumų, skiriamų pagal 4 straipsnio 1 dalies trečią pastraipą, „InvestEU“ konsultacijų centrui;

e) pareigos valstybei narei teikti metines ataskaitas, įskaitant ataskaitas dėl atitinkamų rodiklių, susijusių su partnerystės susitarime, programoje, BŽŪP strateginiame plane arba gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose nustatytais politikos tikslais ir nurodytų susitarime dėl įnašo;

f) nuostatos dėl valstybių narių skyriaus ES garantijos dalies kompensavimo;

g) derinimas su ES skyriaus ištekliais pagal 9 straipsnio 2 dalį, įskaitant daugiasluoksnę struktūrą, kad būtų užtikrintas geresnis rizikos padengimas.

4. Susitarimus dėl įnašo Komisija įgyvendina pagal 17 straipsnį su įgyvendinančiaisiais partneriais sudarydama susitarimus dėl garantijos, o su patariamaisiais partneriais – susitarimus dėl konsultacijų pagal 25 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą.

Jeigu per devynis mėnesius nuo susitarimo dėl įnašo sudarymo susitarimas dėl garantijos nesudaromas, susitarimas dėl įnašo bendru sutarimu nutraukiamas arba pratęsiamas. Jeigu per devynis mėnesius nuo susitarimo dėl įnašo sudarymo vienu ar daugiau susitarimų dėl garantijos neprisiimami įsipareigojimai dėl visos susitarimo dėl įnašo sumos, ta suma atitinkamai keičiama. Nepanaudota atidėjinio suma, priskiriama valstybių narių pagal nuostatas dėl naudojimosi ERPF, ESF +, Sanglaudos fondo ir EJRŽAF lėšomis, teikiamomis pagal programą „InvestEU“, nustatytas 2021–2027 m. Bendrų nuostatų reglamente, arba pagal nuostatas dėl naudojimosi EŽŪFKP lėšomis, teikiamomis pagal programą „InvestEU“, nustatytas BŽŪP strateginių planų reglamente, skirtoms sumoms, pakartotinai panaudojama pagal tuos reglamentus. Nepanaudota atidėjinio suma, priskirtina valstybės narės pagal šio reglamento 4 straipsnio 1 dalies trečią pastraipą skirtoms sumoms, grąžinama tai valstybei narei.

Jeigu susitarimas dėl garantijos nebuvo tinkamai įgyvendintas per nuostatose dėl naudojimosi ERPF, ESF+, Sanglaudos fondo ir EJRŽAF lėšomis, teikiamomis pagal programą „InvestEU“, nustatytose 2021–2027 m. Bendrų nuostatų reglamente, arba nuostatose dėl naudojimosi EŽŪFKP lėšomis, teikiamomis pagal programą „InvestEU“, nustatytose BŽŪP strateginių planų reglamente, nustatytą laikotarpį, arba – kai susitarimas dėl garantijos susijęs su sumomis, skiriamomis pagal šio reglamento 4 straipsnio 1 dalies trečią pastraipą – atitinkamame susitarime dėl įnašo nustatytą laikotarpį, susitarimas dėl įnašo iš dalies pakeičiamas. Nepanaudota atidėjinio suma, priskiriama valstybių narių pagal nuostatas dėl naudojimosi ERPF, ESF+, Sanglaudos fondo ir EJRŽAF lėšomis, teikiamomis pagal programą „InvestEU“, nustatytas 2021–2027 m. Bendrų nuostatų reglamente, arba pagal nuostatas dėl naudojimosi EŽŪFKP lėšomis, teikiamomis pagal programą „InvestEU“, nustatytas BŽŪP strateginių planų reglamente, skirtoms sumoms, pakartotinai panaudojama pagal tuos reglamentus. Nepanaudota atidėjinio suma, priskirtina valstybės narės pagal šio reglamento 4 straipsnio 1 dalies trečią pastraipą skirtoms sumoms, grąžinama tai valstybei narei.

5. Valstybių narių skyriaus ES garantijos dalies atidėjiniams, nustatytiems susitarime dėl įnašo, taikomos šios taisyklės:

a) pasibaigus šio straipsnio 3 dalies a punkte nurodytam sudarymo etapui, metinis atidėjinių perteklius, apskaičiuotas palyginant atidėjinių sumą, reikalingą pagal atidėjinių normą, nustatytą susitarime dėl įnašo, ir faktinę atidėjinių sumą, pakartotinai panaudojamas pagal nuostatas dėl naudojimosi ERPF, ESF+, Sanglaudos fondo ir EJRŽAF lėšomis, teikiamomis pagal programą „InvestEU“, nustatytas 2021–2027 m. Bendrų nuostatų reglamente, ir pagal nuostatas dėl naudojimosi EŽŪFKP lėšomis, teikiamomis pagal programą „InvestEU“, nustatytas BŽŪP strateginių planų reglamente;

b) nukrypstant nuo Finansinio reglamento 213 straipsnio 4 dalies, pasibaigus šio straipsnio 3 dalies a punkte nurodytam sudarymo etapui, atidėjiniai kasmet nepildomi, kol nepanaudojama ta valstybių narių skyriaus ES garantijos dalis;

c) Komisija nedelsdama informuoja valstybę narę, jeigu tos ES garantijos dalies atidėjinių lygis sumažėja iki mažiau nei 20 % pradinio atidėjinių lygio dėl reikalavimų mokėti pagal tą valstybių narių skyriaus ES garantijos dalį;

d) jeigu tos valstybių narių skyriaus ES garantijos dalies atidėjinių lygis pasiekia 10 % pradinio atidėjinių lygio, atitinkama valstybė narė Komisijos prašymu į bendrąjį atidėjinių fondą, nurodytą Finansinio reglamento 212 straipsnyje, skiria ne daugiau kaip 5 % pradinio atidėjinių lygio.

6. 4 straipsnio 1 dalies trečioje pastraipoje nurodytų sumų atžvilgiu metinio pertekliaus ir papildymo valdymas po sudarymo etapo apibrėžiamas susitarime dėl įnašo.

III SKYRIUS

Komisijos ir EIB grupės partnerystė

11 straipsnis

Partnerystės taikymo sritis

1. Komisija ir EIB grupė pagal šį reglamentą sudaro partnerystę, kurios tikslas – remti programos „InvestEU“ įgyvendinimą ir didinti nuoseklumą, įtraukumą, papildomumą ir rezultatų diegimo efektyvumą. Laikydamasi šio reglamento ir sąlygų, išsamiau nustatytų 3 dalyje nurodytuose susitarimuose, EIB grupė:

a) įgyvendina ES garantijos dalį, nurodytą 13 straipsnio 4 dalyje;

b) remia „InvestEU“ fondo ES skyriaus ir, kai taikytina, valstybių narių skyriaus lėšų įgyvendinimą, visų pirma:

i) kartu su potencialiais įgyvendinančiaisiais partneriais prisideda prie investavimo gairių rengimo pagal 8 straipsnio 9 dalį, prisideda sudarant suvestinę pagal 22 straipsnį ir rengiant kitus dokumentus, kuriuose nustatomos „InvestEU“ fondo veiklos gairės;

ii) kartu su Komisija ir potencialiais įgyvendinančiaisiais partneriais nustato rizikos metodiką ir rizikos kartografavimo sistemą, susijusias su įgyvendinančiųjų partnerių finansavimo ir investavimo operacijomis, siekiant sudaryti galimybes tokias operacijas vertinti pagal bendrą reitingų skalę;

iii) Komisijai paprašius ir susitarus su atitinkamu potencialiu įgyvendinančiuoju partneriu, atlieka to potencialaus įgyvendinančiojo partnerio sistemų vertinimą ir teikia tikslines technines konsultacijas dėl tų sistemų, jei ir kiek tai yra būtina atsižvelgiant į ramsčio vertinimo audito išvadas, siekiant įgyvendinti to galimo įgyvendinančiojo partnerio numatytus finansinius produktus;

iv) teikia neprivalomą nuomonę dėl su bankais susijusių aspektų, visų pirma dėl finansinės rizikos ir finansinių sąlygų, susijusių su kitam nei EIB grupė įgyvendinančiajam partneriui skiriama ES garantijos dalimi, nustatoma su tuo įgyvendinančiuoju partneriu sudarytiname susitarime dėl garantijos;

v) atlieka finansinės rizikos ir atlyginimo už bendrą portfelį modeliavimą ir prognozes, remdamasi prielaidomis, dėl kurių susitarė su Komisija;

vi) įvertina finansinę riziką ir teikia finansines ataskaitas dėl bendro portfelio;

vii) Komisijai paprašius ir susitarus su įgyvendinančiuoju partneriu, teikia Komisijai restruktūrizavimo ir išieškojimo paslaugas, nustatytas šio straipsnio 3 dalies b punkte nurodytame susitarime, laikantis 17 straipsnio 2 dalies g punkto, jei tas įgyvendinantysis partneris nebėra atsakingas už restruktūrizavimo ir išieškojimo veiklos vykdymą pagal atitinkamą susitarimą dėl garantijos;

c) nacionalinio skatinamojo finansavimo banko ar įstaigos prašymu gali tam nacionaliniam skatinamojo finansavimo bankui ar įstaigai teikti 25 straipsnio 2 dalies h punkte nurodytas gebėjimų stiprinimo paslaugas ir kitas paslaugas, susijusias su ES garantija remiamų finansinių produktų įgyvendinimu;

d) dėl „InvestEU“ konsultacijų centro:

i) iš 4 straipsnio 3 dalyje nurodyto finansinio paketo gauna iki 300 000 000 EUR sumą 25 straipsnyje nurodytoms konsultacijų iniciatyvoms ir šio punkto ii papunktyje nurodytoms veiklos užduotims finansuoti;

ii) konsultuoja Komisiją ir vykdo veiklos užduotis, nustatytas 3 dalies c punkte nurodytame susitarime:

— remia Komisiją kuriant ir steigiant „InvestEU“ konsultacijų centrą ir vykdant jo veiklą;

— vertina prašymus teikti konsultacinę paramą, kurios Komisija nelaiko patenkančia į esamų konsultacijų iniciatyvų sritį, kad padėtų Komisijai priimti sprendimą dėl konsultacinės paramos prašymų, gautų per 25 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytą bendrą prieigos tašką, skirstymo;

— nacionaliniams skatinamojo finansavimo bankams ir įstaigoms jų prašymu teikia paramą gebėjimams stiprinti, kaip nurodyta 25 straipsnio 2 dalies h punkte, kad jie plėtotų savo patariamuosius gebėjimus ir galėtų dalyvauti konsultacijų iniciatyvose;

— Komisijos ir potencialaus patariamojo partnerio prašymu, jei EIB grupė pritaria, Komisijos vardu sudaro sutartis su patariamaisiais partneriais dėl konsultacijų iniciatyvų įgyvendinimo.

EIB grupė užtikrina, kad jos užduotys, nurodytos pirmos pastraipos d punkto ii papunktyje, būtų vykdomos visiškai nepriklausomai nuo jos kaip patariamojo partnerio funkcijos.

Prireikus Komisija bendradarbiauja su įgyvendinančiuoju partneriu remdamasi pirmos pastraipos b punkto iv papunktyje nurodytos EIB grupės nuomonės išvadomis. Komisija apie savo priimtą sprendimą praneša EIB grupei.

2. Su bankais susijusi informacija, kurią EIB grupei perduoda Komisija pagal 1 dalies pirmos pastraipos b punkto ii, iv, v ir vi papunkčius, apima tik tą informaciją, kurios būtinai reikia EIB grupei vykdyti jos įsipareigojimams pagal tuos punktus. Komisija, palaikydama glaudų dialogą su EIB grupe ir potencialiais įgyvendinančiaisiais partneriais, apibrėžia tos su bankais susijusios informacijos pobūdį ir taikymo sritį, atsižvelgdama į ES garantijos patikimo finansų valdymo reikalavimus, teisėtus įgyvendinančiojo partnerio interesus, susijusius su neskelbtina komercine informacija, ir EIB grupės poreikius vykdyti savo įsipareigojimus pagal tuos punktus.

3. Partnerystės sąlygos nustatomos susitarimuose, įskaitant:

a) susitarimą dėl ES garantijos dalies, nurodytos 13 straipsnio 4 dalyje, suteikimo ir įgyvendinimo:

i) Komisijos ir EIB grupės susitarimą dėl garantijos arba

ii) atskirus Komisijos ir EIB bei jo patronuojamųjų įmonių ar kitų subjektų, nustatytų EIB statuto 28 straipsnio 1 dalyje, susitarimus dėl garantijos;

b) Komisijos ir EIB grupės susitarimą, susijusį su 1 dalies pirmos pastraipos b ir c punktais;

c) Komisijos ir EIB grupės susitarimą, susijusį su „InvestEU“ konsultacijų centru;

d) EIB grupės ir nacionalinių skatinamojo finansavimo bankų bei įstaigų susitarimus dėl gebėjimų stiprinimo ir kitų paslaugų pagal 1 dalies pirmos pastraipos c punktą.

4. Nedarant poveikio šio reglamento 18 straipsnio 3 dalies ir 25 straipsnio 4 dalies nuostatoms, EIB grupės sąnaudos, patirtos vykdant šio straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b ir c punktuose nurodytas užduotis, turi atitikti šio straipsnio 3 dalies b punkte nurodyto susitarimo sąlygas ir gali būti padengtos iš ES garantijai priskirtinų grąžinamų sumų ar pajamų arba iš atidėjinių, laikantis Finansinio reglamento 211 straipsnio 4 ir 5 dalių, arba gali būti apmokėtos iš šio reglamento 4 straipsnio 3 dalyje nurodyto finansinio paketo, jei EIB grupė pateikia tų sąnaudų pagrindimą ir neviršijama bendra viršutinė riba – 7 000 000 EUR.

5. EIB grupės sąnaudos, patirtos vykdant 1 dalies pirmos pastraipos d punkto ii papunktyje nurodytas veiklos užduotis, visiškai padengiamos ir apmokamos iš 1 dalies pirmos pastraipos d punkto i papunktyje nurodytos sumos, jei EIB grupė pateikia tų sąnaudų pagrindimą ir neviršijama bendra viršutinė riba – 10 000 000 EUR.

12 straipsnis

Interesų konfliktai

1. Pagal 11 straipsnyje nurodytą partnerystę EIB grupė imasi visų būtinų priemonių ir atsargumo priemonių, kad išvengtų interesų konfliktų su kitais įgyvendinančiaisiais partneriais, be kita ko, sudarydama specialią nepriklausomą grupę 11 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punkto iii–vi papunkčiuose nurodytoms užduotims vykdyti. Tai grupei taikomos griežtos konfidencialumo taisyklės, jos ir toliau taikomos grupę palikusiems nariams.

2. EIB grupė ir kiti įgyvendinantieji partneriai nedelsdami informuoja Komisiją apie kiekvieną interesų konflikto atvejį arba interesų konfliktą lemti galintį atvejį. Jei kyla abejonių, Komisija nustato, ar yra interesų konfliktas, ir savo išvadą praneša EIB grupei. Interesų konflikto atveju EIB grupė imasi atitinkamų priemonių. EIB grupė valdančiąją tarybą informuoja apie tas priemones ir jų rezultatus.

3. EIB grupė imasi būtinų atsargumo priemonių, kad būtų išvengta interesų konflikto atvejų vykdant „InvestEU“ konsultacijų centro veiklą, visų pirma susijusią su 11 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos d punkto ii papunktyje nurodytomis jo veiklos užduotimis remiant Komisiją. Interesų konflikto atveju EIB grupė imasi atitinkamų priemonių.

IV SKYRIUS

ES garantija

13 straipsnis

ES garantija

1. ES garantija – neatšaukiama, besąlyginė ir pagal reikalavimą išmokama garantija – įgyvendinantiesiems partneriams suteikiama pagal Finansinio reglamento 219 straipsnio 1 dalį ir įgyvendinama taikant netiesioginio valdymo principus pagal to reglamento X antraštinę dalį.

2. Atlyginimas už ES garantiją susiejamas su finansinių produktų ypatybėmis ir rizikos profiliu, atsižvelgiant į tų finansavimo ir investavimo operacijų pobūdį ir numatytų politikos tikslų, kurių siekiama finansiniais produktais, įgyvendinimą.

Tinkamai pagrįstais atvejais, susijusiais su politikos tikslų, kurių siekiama finansiniu produktu, pobūdžiu ir būtinybe, kad finansiniai produktai būtų finansiškai prieinami tiksliniams galutiniams gavėjams, galutiniam gavėjui teikiamo finansavimo sąnaudos gali būti sumažintos arba to finansavimo sąlygos pagerintos sumažinant atlyginimą už ES garantiją arba prireikus ES biudžeto lėšomis padengiant neapmokėtas administracines išlaidas, kurias patyrė įgyvendinantysis partneris, visų pirma:

a) kai dėl nepalankių finansų rinkos sąlygų kiltų kliūčių vykdyti finansavimo arba investavimo operaciją rinka pagrįstomis kainomis arba

b) kai būtina paskatinti finansavimo ir investavimo operacijas tuose sektoriuose ar srityse, kuriuose yra didelis rinkos nepakankamumas arba neoptimali investavimo aplinka, arba kai būtina palengvinti investavimo platformų steigimą.

Atlyginimo už ES garantiją sumažinimas arba neapmokėtų administracinių išlaidų, kurias patyrė įgyvendinantysis partneris, apmokėjimas, nurodytas antroje pastraipoje, gali būti atliekamas tik tokiu mastu, kad tai nedarytų reikšmingo poveikio ES garantijos atidėjiniams.

Atlyginimo už ES garantiją sumažinimas yra visapusiškai naudingas galutiniams gavėjams.

3. Finansinio reglamento 219 straipsnio 4 dalyje nustatyta sąlyga taikoma kiekvienam įgyvendinančiajam partneriui atsižvelgiant į portfelį.

4. 75 % ES skyriaus ES garantijos, nurodytos 4 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje – 19 614 232 554 EUR – skiriami EIB grupei. EIB grupė suteikia bendrą finansinį įnašą, kuris siekia 4 903 558 139 EUR. Tas įnašas skiriamas tokiu būdu ir tokia forma, kad būtų lengviau įgyvendinti „InvestEU“ fondą ir pasiekti 15 straipsnio 2 dalyje nustatytus tikslus.

5. Likę 25 % ES skyriaus ES garantijos skiriami kitiems įgyvendinantiesiems partneriams, kurie taip pat turi pateikti finansinį įnašą, kuris turi būti nustatytas susitarimuose dėl garantijos.

6. Dedamos visos įmanomos pastangos siekiant užtikrinti, kad pasibaigus investavimo laikotarpiui investicijos būtų paskirstytos įvairiems sektoriams ir regionams ir kad būtų išvengta per didelės sektorinės arba geografinės koncentracijos. Tos pastangos apima paskatas mažesniems ar mažiau išplėtotiems nacionaliniams skatinamojo finansavimo bankams ir įstaigoms, kurie turi lyginamąjį pranašumą dėl savo buvimo vietos, žinių ir investavimo kompetencijos. Komisija toms pastangoms remti suformuoja nuoseklų požiūrį.

7. Šio reglamento 4 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje nurodyta parama pagal ES garantiją skiriama Reglamento (ES) 2020/2094 3 straipsnio 6 dalyje nustatytomis sąlygomis. Kitais atvejais parama suteikiant ES garantiją gali būti skiriama finansavimo ir investavimo operacijoms, kurioms taikomas šis reglamentas, investavimo laikotarpiu, kuris baigiasi 2027 m. gruodžio 31 d.

Įgyvendinančiojo partnerio ir galutinio gavėjo, finansų tarpininko ar bet kurio kito subjekto, nurodyto 16 straipsnio 1 dalies a punkte, sutartys, kurioms taikoma 4 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje nurodyta ES garantija, pasirašomos ne vėliau kaip vieni metai po to, kai įgyvendinantysis partneris patvirtina atitinkamą finansavimo arba investavimo operaciją. Kitais atvejais įgyvendinančiojo partnerio ir galutinio gavėjo, finansų tarpininko ar bet kurio kito subjekto, nurodyto 16 straipsnio 1 dalies a punkte, sudaromos sutartys pasirašomos ne vėliau kaip 2028 m. gruodžio 31 d.

14 straipsnis

Reikalavimus atitinkančios finansavimo ir investavimo operacijos

1. „InvestEU“ fondas remia tik tas finansavimo ir investavimo operacijas, kurios:

a) atitinka Finansinio reglamento 209 straipsnio 2 dalies a–e punktuose nustatytas sąlygas, visų pirma susijusias su rinkos nepakankamumu, neoptimalia investavimo aplinka ir papildomumu, kaip nustatyta Finansinio reglamento 209 straipsnio 2 dalies a ir b punktuose ir šio reglamento V priede, ir tam tikrais atvejais didina privačiojo sektoriaus investicijas pagal Finansinio reglamento 209 straipsnio 2 dalies d punktą;

b) padeda siekti Sąjungos politikos tikslų ir yra priskiriamos prie šio reglamento II priede išvardytų sričių, kuriose pagal atitinkamą politikos liniją galima vykdyti finansavimo ir investavimo operacijas;

c) neteikia finansinės paramos neįtrauktai veiklai, nurodytai šio reglamento V priedo B skirsnyje, ir

d) atitinka investavimo gaires.

2. Be Sąjungoje arba su valstybe nare susijusioje užjūrio šalyje ar teritorijoje, nurodytoje SESV II priede, vykdomų projektų, „InvestEU“ fondas, vykdydamas finansavimo ir investavimo operacijas, gali remti šiuos projektus ir operacijas:

a) projektus, kuriuose dalyvauja vienoje ar daugiau valstybių narių esantys arba įsisteigę subjektai, apimančius vieną ar daugiau trečiųjų valstybių, įskaitant stojančiąsias šalis, šalis kandidates ir potencialias šalis kandidates, šalis, kurios patenka į Europos kaimynystės politikos taikymo sritį, taip pat EEE ar ELPA šalis arba užjūrio šalis ir teritorijas, kaip nustatyta SESV II priede, arba asocijuotąsias trečiąsias valstybes, neatsižvelgiant į tai, ar esama partnerių tose trečiosiose valstybėse arba užjūrio šalyse ar teritorijose;

b) finansavimo ir investavimo operacijas 5 straipsnyje nurodytose trečiosiose valstybėse, kurios prisidėjo prie konkretaus finansinio produkto.

3. „InvestEU“ fondas gali remti finansavimo ir investavimo operacijas, kuriomis teikiamos lėšos galutiniams gavėjams, kurie yra teisės subjektai, įsteigti bet kurioje iš toliau nurodytų valstybių ar teritorijų:

a) valstybėje narėje arba su valstybe nare susijusioje užjūrio šalyje ar teritorijoje, nurodytoje SESV II priede;

b) trečiojoje valstybėje, kuri yra asocijuotoji programos „InvestEU“ valstybė pagal 5 straipsnį;

c) kai taikytina, trečiojoje valstybėje, nurodytoje 2 dalies a punkte;

d) kitose trečiosiose valstybėse, jei reikia finansuoti projektą valstybėje arba teritorijoje, nurodytoje a, b ar c punkte.

15 straipsnis

Įgyvendinančiųjų partnerių, išskyrus EIB grupę, atranka

1. Komisija įgyvendinančiuosius partnerius, išskyrus EIB grupę, atrenka pagal Finansinio reglamento 154 straipsnį.

Įgyvendinantieji partneriai gali sudaryti grupę. Įgyvendinantysis partneris gali būti vienos ar kelių grupių narys.

ES skyriaus atveju reikalavimus atitinkančios garantijos šalys yra išreiškusios susidomėjimą dėl ES garantijos dalies, nurodytos 13 straipsnio 5 dalyje.

Valstybių narių skyriaus atveju atitinkama valstybė narė įgyvendinančiuoju partneriu gali pasiūlyti vieną ar daugiau garantijos šalių iš tų garantijos šalių, kurios išreiškė susidomėjimą. Atitinkama valstybė narė įgyvendinančiuoju partneriu taip pat gali pasiūlyti EIB grupę ir savo pačios lėšomis gali sudaryti sutartį su EIB grupe dėl 11 straipsnyje išvardytų paslaugų teikimo.

Jeigu atitinkama valstybė narė nepasiūlo įgyvendinančiojo partnerio, Komisija pagal šios dalies trečią pastraipą atrenka įgyvendinantįjį partnerį iš reikalavimus atitinkančių garantijos šalių, galinčių vykdyti finansavimo ir investavimo operacijas atitinkamose geografinėse vietovėse.

2. Atrinkdama įgyvendinančiuosius partnerius, Komisija užtikrina, kad „InvestEU“ fondo lėšomis finansuojamu finansinių produktų portfeliu būtų siekiama šių tikslų:

a) maksimaliai padidinti 3 straipsnyje nustatytų tikslų aprėptį;

b) maksimaliai padidinti ES garantijos poveikį, naudojant įgyvendinančiojo partnerio skirtus nuosavus išteklius;

c) tam tikrais atvejais maksimaliai padidinti privačiojo sektoriaus investicijas;

d) skatinti diegti novatoriškus finansinius ir rizikos sprendimus, kad būtų sprendžiamos rinkos nepakankamumo ir neoptimalios investavimo aplinkos problemos;

e) užtikrinti geografinę diversifikaciją laipsniškai skiriant ES garantiją ir sudaryti galimybę finansuoti mažesnius projektus;

f) užtikrinti pakankamą rizikos diversifikaciją.

3. Atrinkdama įgyvendinančiuosius partnerius, Komisija taip pat atsižvelgia į:

a) galimas išlaidas ir atlyginimą į Sąjungos biudžetą;

b) įgyvendinančiojo partnerio gebėjimą visapusiškai vykdyti Finansinio reglamento 155 straipsnio 2 dalies ir 3 dalių reikalavimus, susijusius su mokesčių vengimu, mokestiniu sukčiavimu, mokesčių slėpimu, pinigų plovimu, teroristų finansavimu ir nebendradarbiaujančiais jurisdikciją turinčiais subjektais.

4. Nacionaliniai skatinamojo finansavimo bankai ir įstaigos gali būti pasirinkti kaip įgyvendinantieji partneriai, jei atitinka šiame straipsnyje nustatytus reikalavimus.

16 straipsnis

Reikalavimus atitinkančio finansavimo rūšys

1. ES garantija gali būti naudojama su šių rūšių finansavimu, kurį teikia įgyvendinantieji partneriai, susijusiai rizikai padengti:

a) tiesiogiai arba netiesiogiai per finansų tarpininkus, fondus, investavimo platformas ar kitas priemones galutiniams gavėjams teikiamų paskolų, garantijų, priešpriešinių garantijų, kapitalo rinkos priemonių, bet kokių kitų finansavimo formų ar kredito vertės didinimo priemonių, įskaitant subordinuotąją skolą arba investicijas į nuosavą ar kvazinuosavą kapitalą;

b) įgyvendinančiojo partnerio teikiamo finansavimo arba garantijų kitai finansų įstaigai, kad pastaroji galėtų teikti a punkte nurodytą finansavimą.

Kad būtų suteikta ES garantija, šios dalies pirmos pastraipos a ir b punktuose nurodytos finansavimo priemonės suteikiamos, įsigyjamos ar išleidžiamos 14 straipsnio 1 dalyje nurodytoms finansavimo ir investavimo operacijoms vykdyti, jeigu įgyvendinančiojo partnerio finansavimas suteiktas pagal finansavimo susitarimą arba sandorį, kurį įgyvendinantysis partneris pasirašė arba sudarė po to, kai buvo pasirašytas susitarimas dėl garantijos, ir kurio galiojimas nesibaigė ar kuris nebuvo nutrauktas.

2. Finansavimo ir investavimo operacijos, vykdomos per fondus ar kitas tarpines struktūras, remiamos ES garantija pagal nuostatas, kurios turi būti išdėstytos investavimo gairėse, net jei tokios struktūros investuoja tik nedidelę dalį savo investicijų ne Sąjungoje arba 14 straipsnio 2 dalyje nurodytose trečiosiose valstybėse arba į turtą, kuris nėra šio reglamento reikalavimus atitinkantis turtas.

17 straipsnis

Susitarimai dėl garantijos

1. Komisija su kiekvienu įgyvendinančiuoju partneriu sudaro susitarimą dėl garantijos, pagal kurį suteikiama ES garantija, o šios garantijos suma turi neviršyti sumos, kurią turi nustatyti Komisija.

Jeigu įgyvendinantieji partneriai suformuoja grupę, Komisija ir kiekvienas grupei priklausantis įgyvendinantysis partneris arba vienas įgyvendinantysis partneris grupės vardu sudaro vieną susitarimą dėl garantijos.

2. Į susitarimą dėl garantijos įtraukiamos:

a) nuostatos dėl finansinio įnašo, kurį turi pateikti įgyvendinantysis partneris, sumos ir sąlygų;

b) finansavimo arba garantijų, kurias įgyvendinantysis partneris turi suteikti kitam įgyvendinimo procese dalyvaujančiam teisės subjektui, jei toks yra, sąlygos;

c) išsamios ES garantijos suteikimo taisyklės, laikantis 19 straipsnio, įskaitant jos aprėpties taikymą specialių rūšių priemonių portfeliams ir atitinkamus įvykius, dėl kurių gali būti reikalaujama taikyti ES garantiją;

d) nuostatos dėl atlyginimo už rizikos prisiėmimą, kuris turi būti paskirstytas proporcingai Sąjungos ir įgyvendinančiojo partnerio atitinkamai prisiimtos rizikos daliai arba sumažintas tinkamai pagrįstais atvejais pagal 13 straipsnio 2 dalį;

e) mokėjimo sąlygos;

f) nuostatos dėl įgyvendinančiojo partnerio įsipareigojimo sutikti su Komisijos ir Investicijų komiteto sprendimais dėl ES garantijos naudojimo siūlomai finansavimo ar investavimo operacijai vykdyti, nepažeidžiant įgyvendinančiojo partnerio teisės priimti sprendimą dėl siūlomos finansavimo ar investavimo operacijos be ES garantijos;

g) nuostatos ir procedūros, susijusios su išmokėtų sumų išieškojimu, kuris turi būti pavestas įgyvendinančiajam partneriui;

h) nuostatos dėl finansinių ir veiklos ataskaitų teikimo ir pagal ES garantiją vykdomų finansavimo ir investavimo operacijų stebėsenos;

i) nuostatos dėl pagrindinių veiklos rodiklių, visų pirma susijusių su ES garantijos naudojimu, atitiktimi 3, 8 ir 14 straipsniuose nustatytiems tikslams ir kriterijams ir privataus kapitalo sutelkimu;

j) kai taikytina, nuostatos ir procedūros, susijusios su derinimo operacijomis;

k) kitos atitinkamos nuostatos, atitinkančios Finansinio reglamento 155 straipsnio 2 dalies ir X antraštinės dalies reikalavimus;

l) nuostatos dėl tinkamų mechanizmų, skirtų privačiųjų investuotojų galimiems susirūpinimą keliantiems klausimams, taikymo.

3. Susitarime dėl garantijos taip pat numatoma, kad Sąjungai priskirtinas atlyginimas dėl finansavimo ir investavimo operacijų, kurioms taikomas šis reglamentas, vykdymo turi būti pateikiamas atskaičius mokėjimus pagal reikalavimą taikyti ES garantiją.

4. Be to, susitarime dėl garantijos numatoma, kad bet kokia įgyvendinančiajam partneriui mokėtina su ES garantija susijusi suma atskaitoma iš bendros įgyvendinančiojo partnerio Sąjungai dėl finansavimo ir investavimo operacijų, kurioms taikomas šis reglamentas, vykdymo mokėtinos atlyginimo, pajamų ir grąžinimų sumos. Jeigu tos sumos nepakanka įgyvendinančiajam partneriui pagal 18 straipsnio 3 dalį mokėtinai sumai padengti, likusi suma imama iš ES garantijos atidėjinių.

5. Jei susitarimas dėl garantijos sudaromas valstybių narių skyriuje, susitarime gali būti numatyta, kad valstybės narės arba atitinkamų regionų atstovai dalyvauja stebint, kaip įgyvendinamas tas susitarimas dėl garantijos.

18 straipsnis

ES garantijos naudojimo reikalavimai

1. ES garantija suteikiama įsigaliojus su atitinkamu įgyvendinančiuoju partneriu sudarytam susitarimui dėl garantijos.

2. Finansavimo ir investavimo operacijoms ES garantija suteikiama tik jei jos atitinka šiame reglamente ir atitinkamose investavimo gairėse nustatytus kriterijus ir jei Investicijų komitetas padarė išvadą, kad tos operacijos atitinka ES garantijos suteikimo reikalavimus. Įgyvendinantieji partneriai išlieka atsakingi už tai, kad būtų užtikrinta, jog finansavimo ir investavimo operacijos atitiktų šį reglamentą ir atitinkamas investavimo gaires.

3. Komisija įgyvendinančiajam partneriui nedengia jokių administracinių išlaidų ar mokesčių, susijusių su finansavimo ir investavimo operacijų pagal ES garantiją įgyvendinimu, nebent dėl politikos tikslų, kurių siekiama įgyvendinamu finansiniu produktu, pobūdžio ir finansinio prieinamumo tiksliniams galutiniams gavėjams arba suteikto finansavimo pobūdžio įgyvendinantysis partneris gali tinkamai pagrįsti Komisijai, kad reikia taikyti išimtį. Tokios išlaidos padengiamos iš Sąjungos biudžeto apsiribojant suma, kurios būtinai reikia atitinkamoms finansavimo ir investavimo operacijoms įgyvendinti, ir tik tokiu mastu, kai padengiamos išlaidos, kurios nebuvo padengtos iš įgyvendinančiųjų partnerių gautų pajamų, susijusių su atitinkamomis finansavimo ir investavimo operacijomis. Su mokesčiais susijusi tvarka nustatoma susitarime dėl garantijos ir atitinka šio reglamento 17 straipsnio 4 dalies sąlygas ir Finansinio reglamento 209 straipsnio 2 dalies g punktą.

4. Be to, įgyvendinantysis partneris gali naudoti ES garantiją atitinkamai daliai išieškojimo išlaidų pagal 17 straipsnio 4 dalį, nebent tos išlaidos būtų išskaičiuotos iš pajamų, gautų iš išieškojimo.

19 straipsnis

ES garantijos aprėptis ir sąlygos

1. Atlyginimas už prisiimamą riziką paskirstomas Sąjungai ir įgyvendinančiajam partneriui proporcingai jų atitinkamai prisiimtos finansavimo ir investavimo operacijų portfelio arba, kai taikoma, atskirų finansavimo ir investavimo operacijų rizikos daliai. Atlyginimas už ES garantiją gali būti sumažintas tinkamai pagrįstais atvejais, kaip nurodyta 13 straipsnio 2 dalyje.

Įgyvendinantysis partneris prisiima atitinkamą riziką, susijusią su finansavimo ir investavimo operacijomis, kurioms suteikta ES garantija, nebent išimtiniu atveju, kai politikos tikslai, kurių siekiama įgyvendinamu finansiniu produktu, yra tokio pobūdžio, kad įgyvendinantysis partneris pagrįstai negalėjo prisidėti savo pajėgumu prisiimti riziką.

2. ES garantija padengia:

a) 16 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytų skolos produktų atveju:

   i) pagrindinę sumą ir visas laikantis finansavimo operacijų sąlygų iki įsipareigojimų neįvykdymo momento įgyvendinančiajam partneriui mokėtinas, bet nesumokėtas palūkanas ir sumas;

   ii) restruktūrizavimo nuostolius;

   iii) nuostolius, susidarančius dėl valiutų, išskyrus euro, kursų svyravimų rinkose, kuriose ilgalaikio apsidraudimo galimybės yra ribotos;

b) 16 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytų investicijų į nuosavą kapitalą arba kvazinuosavą kapitalą atveju – investuotas sumas ir su jomis susijusias finansavimo išlaidas bei nuostolius, susidarančius dėl valiutų, išskyrus euro, kursų svyravimų;

c) pagal 16 straipsnio 1 dalies b punktą įgyvendinančiojo partnerio kitai finansų įstaigai teikiamo finansavimo arba garantijų atveju – panaudotas sumas ir su jomis susijusias finansavimo išlaidas.

Taikant pirmos pastraipos a punkto i papunktį, subordinuotosios skolos atveju įsipareigojimų neįvykdymo įvykiu laikomas atidėjimas, sumažinimas arba reikalaujamas investavimo nutraukimas.

3. Jeigu Sąjunga įgyvendinančiajam partneriui pareikalavus išmoka sumą pagal ES garantiją, Sąjungai perleidžiamos visos atitinkamos likusios galioti įgyvendinančiojo partnerio teisės, susijusios su jo finansavimo ir investavimo operacijomis, kurioms taikyta ES garantija.

Įgyvendinantysis partneris Sąjungos naudai vykdo perleistų sumų išieškojimą ir atlygina Sąjungai iš susigrąžintų lėšų.

V SKYRIUS

Valdymas

20 straipsnis

Patariamoji taryba

1. Komisijai ir valdančiajai tarybai, įsteigtai pagal 21 straipsnį, pataria patariamoji taryba (toliau – patariamoji taryba).

2. Patariamoji taryba siekia užtikrinti lyčių pusiausvyrą ir ją sudaro:

a) vienas kiekvieno įgyvendinančiojo partnerio atstovas;

b) vienas kiekvienos valstybės narės atstovas;

c) vienas Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto paskirtas ekspertas;

d) vienas Regionų komiteto paskirtas ekspertas.

3. Patariamajai tarybai pirmininkauja Komisijos atstovas. Pirmininko pavaduotojas yra EIB grupės paskirtas atstovas.

Patariamoji taryba posėdžiauja reguliariai, ne rečiau kaip du kartus per metus; į posėdžius ji renkasi pirmininko prašymu.

4. Patariamoji taryba:

a) teikia konsultacijas Komisijai ir valdančiajai tarybai apie finansinių produktų, naudojamų pagal šį reglamentą, kūrimą;

b) Komisijai ir valdančiajai tarybai teikia konsultacijas rinkos pokyčių, rinkos sąlygų, rinkos nepakankamumo ir neoptimalios investavimo aplinkos klausimais;

c) keičiasi nuomonėmis apie rinkos pokyčius ir dalijasi geriausia patirtimi.

5. Komisija, pasikonsultavusi su potencialiais įgyvendinančiaisiais partneriais, paskiria pirmuosius patariamosios tarybos narius, atstovaujančius įgyvendinantiesiems partneriams, išskyrus EIB grupę. Jų kadencija yra vieni metai.

6. Taip pat ne rečiau kaip du kartus per metus atskirai organizuojami valstybių narių atstovų susitikimai, kuriems pirmininkauja Komisija.

7. Patariamoji taryba ir į 6 dalyje nurodytus susitikimus susirinkę valstybių narių atstovai, gali teikti valdančiajai tarybai svarstyti rekomendacijas dėl programos „InvestEU“ įgyvendinimo ir veikimo.

8. Išsamūs patariamosios tarybos posėdžių protokolai skelbiami viešai kuo greičiau po to, kai patariamoji taryba juos patvirtina.

Komisija nustato patariamosios tarybos veiklos taisykles ir procedūras ir vadovauja patariamosios tarybos sekretoriatui. Patariamajai tarybai pateikiami visi reikalingi dokumentai ir informacija, kad ji galėtų vykdyti savo užduotis.

9. Nacionalinių skatinamojo finansavimo bankų ir įstaigų atstovai patariamojoje taryboje iš savo tarpo renka įgyvendinančiųjų partnerių, išskyrus EIB grupę, atstovus valdančiojoje taryboje, įsteigtoje pagal 21 straipsnį. Nacionaliniai skatinamojo finansavimo bankai ir įstaigos siekia užtikrinti pagal dydį ir geografinę vietą proporcingą atstovavimą valdančiojoje taryboje. Atrinkti atstovai atstovauja visų įgyvendinančiųjų partnerių, išskyrus EIB grupę, sutartai bendrai pozicijai.

21 straipsnis

Valdančioji taryba

1. Įsteigiama programos „InvestEU“ valdančioji taryba (toliau – valdančioji taryba). Ją sudaro keturi Komisijos atstovai, trys EIB grupės atstovai, du kitų (ne EIB grupės) įgyvendinančiųjų partnerių atstovai ir vienas Europos Parlamento paskirtas balsavimo teisės neturintis ekspertas. Europos Parlamento paskirtas balsavimo teisės neturintis ekspertas nesiekia gauti nurodymų iš Sąjungos institucijų, įstaigų, organų ar agentūrų, kurios nors valstybės narės vyriausybės ar kitų viešųjų ar privačiųjų įstaigų, nesivadovauja jų nurodymais ir veiklą vykdo visiškai nepriklausomai. Tas ekspertas savo pareigas vykdo nešališkai ir atsižvelgdamas į programos „InvestEU“ interesus.

Valdančiosios tarybos nariai skiriami ketverių metų kadencijai, kuri gali būti pratęsta vieną kartą, išskyrus kitus (ne EIB grupė) įgyvendinančiuosius partnerius, kurie skiriami dvejų metų kadencijai.

2. Valdančioji taryba iš Komisijos atstovų renka pirmininką ketverių metų kadencijai, kuri gali būti pratęsta vieną kartą. Pirmininkas valstybių narių atstovams patariamojoje taryboje du kartus per metus teikia programos „InvestEU“ įgyvendinimo ir veikimo ataskaitą.

Išsamūs valdančiosios tarybos posėdžių protokolai skelbiami viešai iš karto po to, kai valdančioji taryba juos patvirtina.

3. Valdančioji taryba:

a) įgyvendinantiesiems partneriams teikia strategines ir veiklos gaires, įskaitant finansinių produktų kūrimo ir su kitomis „InvestEU“ fondo veikimui būtinomis politikos priemonėmis ir procedūromis susijusias gaires;

b) patvirtina rizikos vertinimo metodikos sistemą, kurią parengia Komisija bendradarbiaudama su EIB grupe ir kitais įgyvendinančiaisiais partneriais;

c) prižiūri, kaip įgyvendinama programa „InvestEU“;

d) konsultuoja, atsižvelgdama į visų savo narių nuomones, dėl galutinio kandidatų į Investicijų komitetą sąrašo prieš išrinkimą pagal 24 straipsnio 2 dalį;

e) priima 24 straipsnio 4 dalyje nurodytas Investicijų komiteto sekretoriato darbo tvarkos taisykles;

f) priima operacijoms su investavimo platformomis taikytinas taisykles.

4. Vykstant diskusijoms valdančiojoje taryboje taikomas bendru sutarimu grindžiamas požiūris, todėl kuo labiau atsižvelgiama į visų narių pozicijas. Jei nariai negali susitarti dėl pozicijos, valdančioji taryba sprendimus priima kvalifikuota savo balsuojančių narių balsų dauguma, kurią turi sudaryti ne mažiau kaip septyni balsai.

22 straipsnis

Suvestinė

1. Kad Investicijų komitetas galėtų atlikti nepriklausomą, skaidrų ir suderintą prašymų suteikti ES garantiją įgyvendinančiųjų partnerių siūlomoms finansavimo ir investavimo operacijoms vertinimą, sudaroma rodiklių suvestinė (toliau – suvestinė).

2. Įgyvendinantieji partneriai pildo savo pasiūlymų dėl finansavimo ir investicijų operacijų suvestinę.

3. Suvestinėje pateikiami šie elementai:

a) siūlomos finansavimo ar investavimo operacijos aprašas;

b) kaip siūloma finansavimo ar investavimo operacija padeda siekti ES politikos tikslų;

c) papildomumo aprašas;

d) rinkos nepakankamumo arba neoptimalios investavimo aplinkos problemos aprašas;

e) finansinis ir techninis įgyvendinančiojo partnerio indėlis;

f) investicijos poveikis;

g) finansavimo ir investavimo operacijos finansinis profilis;

h) papildomumo rodikliai.

4. Komisijai pagal 34 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant papildomus suvestinės elementus, įskaitant išsamias suvestinės, kurią turi naudoti įgyvendinantieji partneriai, taisykles.

23 straipsnis

Politikos patikra

1. Komisija atlieka patikrą, kad patvirtintų, jog įgyvendinančiųjų partnerių, išskyrus EIB, siūlomos finansavimo ir investavimo operacijos atitinka Sąjungos teisę ir politiką.

2. EIB finansavimo ir investavimo operacijoms, kurioms taikomas šis reglamentas, ES garantija netaikoma tuo atveju, jei Komisija pateikia nepalankią nuomonę EIB statuto 19 straipsnyje numatyta tvarka.

24 straipsnis

Investicijų komitetas

1. Įsteigiamas visiškai nepriklausomas investicijų komitetas „InvestEU“ fondo reikmėms (toliau – Investicijų komitetas). Investicijų komitetas:

a) nagrinėja įgyvendinančiųjų partnerių pateiktus pasiūlymus suteikti ES garantiją finansavimo ir investavimo operacijoms, kurios buvo patvirtintos atlikus šio reglamento 23 straipsnio 1 dalyje nurodytą politikos patikrą arba dėl kurių pateikta palanki nuomonė EIB statuto 19 straipsnyje nustatyta tvarka;

b) patikrina, ar a punkte nurodyti pasiūlymai atitinka šį reglamentą ir atitinkamas investavimo gaires, ir

c) tikrina, ar finansavimo ir investavimo operacijos, kurioms būtų skiriama parama pagal ES garantiją, atitinka visus atitinkamus reikalavimus.

Vykdydamas šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytas užduotis Investicijų komitetas ypatingą dėmesį skiria papildomumo reikalavimui, nustatytam Finansinio reglamento 209 straipsnio 2 dalies b punkte ir šio reglamento V priede, ir privačiojo sektoriaus investicijų didinimo reikalavimui, nustatytam Finansinio reglamento 209 straipsnio 2 dalies d punkte.

2. Investicijų komitetas į posėdžius renkasi keturių skirtingų sudėčių, atitinkančių 8 straipsnio 1 dalyje nurodytas keturias politikos linijas.

Kiekvienos sudėties Investicijų komitetą sudaro šeši atlyginimą gaunantys išorės ekspertai. Ekspertus atrenka ir skiria Komisija, remdamasi valdančiosios tarybos rekomendacija. Ekspertai skiriami ketverių metų kadencijai, kuri gali būti pratęsta vieną kartą. Atlyginimą jiems moka Sąjunga. Komisija, remdamasi valdančiosios tarybos rekomendacija, gali nuspręsti pratęsti einančio pareigas Investicijų komiteto nario kadenciją, nesilaikydama šioje dalyje nustatytos tvarkos.

Ekspertai turi turėti aukšto lygio atitinkamos rinkos patirties, susijusios su projektų struktūros formavimu ir finansavimu arba MVĮ ar bendrovių finansavimu.

Investicijų komitetas yra tokios sudėties, kad būtų užtikrinta, kad jis turėtų plačių žinių apie sektorius, kuriems taikomos politikos linijos, nurodytos 8 straipsnio 1 dalyje, ir apie geografines rinkas Sąjungoje, ir kad jame būtų užtikrinta lyčių pusiausvyra.

Keturi Investicijų komiteto nariai turi būti kiekvienos iš keturių sudėčių Investicijų komiteto nuolatiniai nariai. Bent vienas iš nuolatinių narių turi turėti praktinės patirties tvarių investicijų srityje. Be to, kiekvienoje iš keturių sudėčių turi būti po du ekspertus, turinčius investavimo į sektorius, kuriems taikoma atitinkama politikos linija, patirties. Valdančioji taryba paskiria atitinkamos sudėties Investicijų komiteto narius. Iš savo nuolatinių narių Investicijų komitetas išsirenka pirmininką.

3. Investicijų komiteto nariai, dalyvaudami šio komiteto veikloje, vykdo savo pareigas nešališkai ir vadovaudamiesi tik „InvestEU“ fondo interesais. Jie nesiekia gauti nurodymų iš įgyvendinančiųjų partnerių, Sąjungos institucijų, valstybių narių arba kitų viešųjų ar privačiųjų įstaigų ir jų nurodymais nesivadovauja.

Kiekvieno Investicijų komiteto nario gyvenimo aprašymas ir interesų deklaracija skelbiami viešai ir nuolat atnaujinami. Kiekvienas Investicijų komiteto narys nedelsdamas perduoda Komisijai ir valdančiajai tarybai visą informaciją, kurios reikia reguliariai patvirtinant, kad nėra interesų konfliktų.

Valdančioji taryba gali rekomenduoti Komisijai pašalinti narį iš pareigų, jeigu tas narys nesilaiko šioje dalyje nustatytų reikalavimų arba dėl kitų tinkamai pagrįstų priežasčių.

4. Veikdamas pagal šį straipsnį, Investicijų komitetas naudojasi sekretoriato paslaugomis. Sekretoriatas yra nepriklausomas ir atskaitingas Investicijų komiteto pirmininkui. Administraciniu požiūriu sekretoriatas priklauso Komisijai. Sekretoriato darbo tvarkos taisyklėmis užtikrinamas įgyvendinančiųjų partnerių ir atitinkamų valdymo organų keitimosi informacija ir dokumentais konfidencialumas. EIB grupė gali teikti pasiūlymus dėl finansavimo ir investavimo operacijų tiesiogiai Investicijų komitetui ir apie tai praneša sekretoriatui.

Įgyvendinančiųjų partnerių pateikiami dokumentai apima standartinę prašymo formą, 22 straipsnyje nurodytą suvestinę ir bet kokį kitą dokumentą, kurį Investicijų komitetas laiko svarbiu, visų pirma, rinkos nepakankamumo pobūdžio arba neoptimalios investavimo aplinkos problemos aprašą, kuriame taip pat išdėstoma, kaip tokia padėtis bus sušvelninta vykdant finansavimo arba investavimo operaciją, taip pat patikimą operacijos vertinimą, kuriuo patvirtinamas finansavimo arba investavimo operacijos papildomumas. Sekretoriatas tikrina įgyvendinančiųjų partnerių, išskyrus EIB grupę, pateiktų dokumentų išsamumą. Investicijų komitetas gali prašyti atitinkamo įgyvendinančiojo partnerio pateikti paaiškinimus, susijusius su investavimo arba finansavimo operacijos pasiūlymu, be kita ko, pakviesdamas atitinkamo įgyvendinančiojo partnerio atstovą tiesiogiai dalyvauti diskusijose dėl minėtos operacijos. Bet koks įgyvendinančiojo partnerio atliktas projekto vertinimas, susijęs su finansavimo ar investavimo operacija, kuriai taikoma ES garantija, Investicijų komitetui nėra privalomas.

Investicijų komitetas, vertindamas ir tikrindamas siūlomas finansavimo ir investavimo operacijas, naudojasi 22 straipsnyje nurodyta suvestine.

5. Investicijų komiteto išvados priimamos visų narių paprasta balsų dauguma, jei į tą paprastą daugumą įeina bent vienas iš nenuolatinių tam tikros sudėties, susijusios su politikos linija, pagal kurią teikiamas pasiūlymas, komiteto narių. Balsams pasiskirsčius po lygiai, Investicijų komiteto pirmininko balsas yra lemiamas.

Investicijų komiteto išvados pritarti ES garantijos suteikimui finansavimo ir investavimo operacijoms yra viešai prieinamos ir jose, be kita ko, pateikiamas pritarimo pagrindimas ir informacija apie operaciją, visų pirma jos aprašymas, vykdytojo arba finansų tarpininko tapatybė ir operacijos tikslai. Išvadose taip pat nurodomas bendras įvertinimas, atliktas remiantis suvestine.

Atitinkama suvestinė viešai skelbiama po to, kai pasirašoma finansavimo arba investavimo operacija arba paprojektis, jei toks yra.

Pagal antrą ir trečią pastraipas viešai skelbtinoje informacijoje neturi būti neskelbtinos komercinės informacijos ar asmens duomenų, kurie pagal Sąjungos duomenų apsaugos taisykles neturi būti atskleisti. Investicijų komiteto išvadų dalis, kuriose esama neskelbtinos komercinės informacijos, Komisija perduoda Europos Parlamentui ir Tarybai jų prašymu, laikydamasi griežtų konfidencialumo reikalavimų.

Investicijų komitetas du kartus per metus perduoda Europos Parlamentui ir Tarybai visų per pastaruosius šešis mėnesius Investicijų komiteto parengtų išvadų sąrašą ir su jomis susijusias paskelbtas suvestines. Kartu su tuo sąrašu ir suvestinėmis pateikiami sprendimai nepritarti ES garantijos naudojimui. Tiems sprendimams taikomi griežti konfidencialumo reikalavimai.

Investicijų komiteto išvadas Investicijų komiteto sekretoriatas laiku pateikia atitinkamam įgyvendinančiajam partneriui.

Investicijų komiteto sekretoriatas visą Investicijų komitetui pateiktą informaciją, susijusią su finansavimo ir investavimo operacijų pasiūlymais, ir Investicijų komiteto išvadas dėl tų pasiūlymų užregistruoja centrinėje saugykloje.

6. Kai Investicijų komiteto prašoma patvirtinti ES garantijos naudojimą finansavimo arba investavimo operacijai, kuri yra priemonė, programa arba struktūra, kurią sudaro pagrindiniai paprojekčiai, tas patvirtinimas apima tuos pagrindinius paprojekčius, išskyrus atvejus, kai Investicijų komitetas nusprendžia pasilikti teisę juos patvirtinti atskirai. Investicijų komitetas neturi teisės atskirai tvirtinti paprojekčių, kurių vertė yra mažesnė nei 3 000 000 EUR.

7. Investicijų komitetas, jei mano, kad tai būtina, gali pateikti Komisijai apsvarstyti bet kokį operacijų srities klausimą, susijusį su investavimo gairių taikymu ar aiškinimu.

VI SKYRIUS

„InvestEU“ konsultacijų centras

25 straipsnis

„InvestEU“ konsultacijų centras

1. Komisija įsteigia „InvestEU“ konsultacijų centrą. „InvestEU“ konsultacijų centras teikia konsultacinę paramą, susijusią su investicinių projektų nustatymu, rengimu, plėtojimu, struktūros formavimu, viešaisiais pirkimais ir įgyvendinimu ir su projektų vykdytojų ir finansų tarpininkų gebėjimų įgyvendinti finansavimo ir investavimo operacijas stiprinimu. Parama gali būti teikiama bet kuriuo projekto gyvavimo ciklo arba remiamo subjekto finansavimo etapu.

Komisija sudaro susitarimus dėl konsultacijų su EIB grupe ir kitais potencialiais patariamaisiais partneriais ir paveda jiems teikti šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytą konsultacinę paramą ir 2 dalyje nurodytas paslaugas. Komisija taip pat gali įgyvendinti konsultacijų iniciatyvas, be kita ko, sudarydama sutartis su išorės paslaugų teikėjais. Komisija įsteigia bendrą prieigos prie „InvestEU“ konsultacijų centro tašką ir paveda tvarkyti konsultacinės paramos prašymus, nagrinėtinus pagal atitinkamą konsultacijų iniciatyvą. Komisija, EIB grupė ir kiti patariamieji partneriai glaudžiai bendradarbiauja, kad būtų užtikrintas veiksmingumas, sinergija ir veiksminga geografinė paramos aprėptis visoje Sąjungoje, tinkamai atsižvelgiant į esamas struktūras ir veiklą.

Konsultacijų iniciatyvos yra kiekvienos politikos linijos, nurodytos 8 straipsnio 1 dalyje, komponentas, apimantis tą liniją sudarančius sektorius. Be to, konsultacijų iniciatyvos vykdomos įgyvendinant įvairius sektorius apimantį komponentą.

2. „InvestEU“ konsultacijų centras visų pirma:

a) yra Komisijos valdomas ir Komisijoje įsikūręs bendras prieigos taškas kreipiantis dėl projektų plėtojimo pagalbos, kurią „InvestEU“ konsultacijų centras teikia valdžios institucijoms ir projektų vykdytojams;

b) skleidžia visą turimą papildomą informaciją apie Komisijos pateiktas investavimo gaires, be kita ko, apie šių gairių aiškinimą ir taikymą, valdžios institucijoms ir projektų vykdytojams;

c) prireikus padeda projektų vykdytojams plėtoti jų projektus, kad jie atitiktų 3 ir 8 straipsniuose nustatytus tikslus ir 14 straipsnyje nustatytus tinkamumo kriterijus, taip pat sudaro palankesnes sąlygas plėtoti, be kita ko, bendram Europos interesui svarbius projektus ir sujungti nedidelio masto projektus, be kita ko, pasinaudojant šios dalies f punkte nurodytomis platformomis, su sąlyga, kad tokia pagalba nedaro įtakos Investicijų komiteto išvadoms dėl ES garantija tokiems projektams teikiamos paramos aprėpties;

d) remia veiksmus ir vietos žinių panaudojimą siekiant sudaryti palankesnes sąlygas visoje Sąjungoje naudotis „InvestEU“ fondo parama ir, kai įmanoma, aktyviai prisidėti prie „InvestEU“ fondo sektorių ir geografinės diversifikacijos tikslo, remiant įgyvendinančiuosius partnerius jiems inicijuojant ir plėtojant potencialias finansavimo ir investavimo operacijas;

e) sudaro palankesnes sąlygas kurti bendradarbiavimo platformas, skirtas keistis ir dalytis tarpusavyje duomenimis, praktine patirtimi ir geriausios patirties pavyzdžiais, siekiant remti projektų bazę ir sektorių plėtrą;

f) savo iniciatyva teikia konsultacinę paramą kuriant investavimo platformas, įskaitant tarpvalstybines bei makroregionines investavimo platformas ir investavimo platformas, kuriose maži ir vidutinio dydžio projektai vienoje ar daugiau valstybių narių sujungiami pagal temą arba regioną;

g) remia derinimo su dotacijomis ar finansinėmis priemonėmis, kurios finansuojamos iš Sąjungos biudžeto ar iš kitų šaltinių, naudojimą, siekiant sustiprinti Sąjungos priemonių sinergiją ir papildomumą ir kuo labiau padidinti programos „InvestEU“ poveikį ir įtaką;

h) remia gebėjimų stiprinimo veiksmus, kad būtų plėtojami organizaciniai gebėjimai, įgūdžiai ir procesai ir paspartintas organizacijų pasirengimas investicijoms, kad valdžios institucijos ir projektų vykdytojai galėtų kurti investicinių projektų bazes, plėtoti finansinius mechanizmus ir investavimo platformas ir valdyti projektus, o finansų tarpininkai įgyvendinti finansavimo ir investavimo operacijas, padėdami subjektams, patiriantiems sunkumų gauti finansavimą, be kita ko, padedant ugdyti rizikos vertinimo gebėjimus ar įgyti su konkrečiu sektoriumi susijusių žinių;

i) teikia konsultacinę paramą startuoliams, ypač tais atvejais, kai jie siekia apsaugoti savo investicijas į mokslinius tyrimus ir inovacijas, įsigydami intelektinės nuosavybės teises, pavyzdžiui, patentus.

3. „InvestEU“ konsultacijų centro paslaugomis gali naudotis viešųjų ir privačių projektų vykdytojai, įskaitant MVĮ ir startuolius, taip pat valdžios institucijos, nacionaliniai skatinamojo finansavimo bankai ir įstaigos, ir finansų bei kitų sričių tarpininkai.

4. Komisija sudaro susitarimą dėl konsultacijų su kiekvienu patariamuoju partneriu dėl vienos ar daugiau konsultacijų iniciatyvų įgyvendinimo. Už 2 dalyje nurodytas paslaugas „InvestEU“ konsultacijų centras gali taikyti mokesčius daliai išlaidų, susijusių su tų paslaugų teikimu, padengti, išskyrus viešiesiems projektų vykdytojams ir ne pelno organizacijoms teikiamas paslaugas, kurios yra nemokamos, jei tai pagrindžiama. MVĮ už tas 2 dalyje nurodytas paslaugas mokami mokesčiai neviršija trečdalio tų paslaugų teikimo išlaidų.

5. Siekiant vykdyti 1 dalyje nurodytą veiklą ir sudaryti palankesnes sąlygas teikti konsultacinę paramą, „InvestEU“ konsultacijų centras remiasi Komisijos, EIB grupės ir kitų patariančiųjų partnerių praktine patirtimi.

6. Į kiekvieną konsultacijų iniciatyvą įtraukiamas Komisijos ir patariamojo partnerio sąnaudų pasidalijimo mechanizmas, išskyrus atvejus, kai Komisija tinkamai pagrįstais atvejais, kai to reikia dėl konsultacijų iniciatyvos specifikos ir užtikrinamos aiškios ir vienodos sąlygos visiems patariamiesiems partneriams, sutinka padengti visas konsultacijų iniciatyvos išlaidas.

7. Prireikus „InvestEU“ konsultacijų centras veikia vietos lygmeniu. Vietos padaliniai steigiami pirmiausia tose valstybėse narėse ar regionuose, kurie patiria sunkumų plėtodami „InvestEU“ fondo finansuojamus projektus. „InvestEU“ konsultacijų centras padeda perduoti žinias regiono ir vietos lygmenims siekiant stiprinti regioninius ir vietos gebėjimus ir kaupti praktinę patirtį, reikalingus 1 dalyje nurodytai konsultacinei paramai, įskaitant paramą įgyvendinti ir įtraukti mažus projektus, teikti.

8. Siekiant teikti 1 dalyje nurodytą konsultacinę paramą ir sudaryti palankesnes sąlygas ją teikti vietos lygmeniu, „InvestEU“ konsultacijų centras bendradarbiauja, kai įmanoma, su nacionaliniais skatinamojo finansavimo bankais ir įstaigomis ir naudojasi jų ekspertinėmis žiniomis. Pasitelkiant „InvestEU“ konsultacijų centrą, prireikus sudaromi bendradarbiavimo susitarimai su nacionaliniais skatinamojo finansavimo bankais ir įstaigomis – su bent vienu kiekvienos valstybės narės nacionaliniu skatinamojo finansavimo banku ar įstaiga.

9. Finansavimo prašantiems projektų, visų pirma nedidelių projektų, vykdytojams įgyvendinantieji partneriai atitinkamai pasiūlo prašyti „InvestEU“ konsultacijų centro paramos jų projektams, kad, kai tinkama, būtų galima patobulinti jų projektų rengimą ir įvertinti galimybę sujungti projektus.

Įgyvendinantieji partneriai ir patariamieji partneriai taip pat informuoja projektų vykdytojus apie galimybę įtraukti jų projektus į sąrašą 26 straipsnyje nurodytame „InvestEU“ portale.

VII SKYRIUS

„InvestEU“ portalas

26 straipsnis

„InvestEU“ portalas

1. Komisija sukuria „InvestEU“ portalą. „InvestEU“ portalas yra lengvai prieinama ir patogi naudotis projektų duomenų bazė, kurioje teikiama aktuali informacija apie kiekvieną projektą.

2. „InvestEU“ portalas – tai vieta, kurioje projektų vykdytojai investuotojams gali pristatyti savo projektus, kuriems siekia gauti finansavimą. Projektų įtraukimas į „InvestEU“ portalą nedaro poveikio sprendimams dėl galutinių projektų, atrenkamų paramai pagal šį reglamentą ar bet kokią kitą Sąjungos priemonę teikti arba sprendimams dėl viešojo finansavimo. „InvestEU“ portale pateikiami tik Sąjungos teisę ir politiką atitinkantys projektai.

3. Sąjungos teisę ir politiką atitinkančius projektus Komisija perduoda atitinkamiems įgyvendinantiesiems partneriams. Atitinkamais atvejais, kai vykdoma konsultacijų iniciatyva, Komisija tokius projektus perduoda ir „InvestEU“ konsultacijų centrui.

4. Įgyvendinantieji partneriai nagrinėja projektus, patenkančius į jų geografinę ir veiklos sritį.

VIII SKYRIUS

Atskaitomybė, stebėsena ir ataskaitų teikimas, vertinimas ir kontrolė

27 straipsnis

Atskaitomybė

1. Europos Parlamento ar Tarybos prašymu valdančiosios tarybos pirmininkas prašančiajai institucijai pateikia „InvestEU“ fondo veiklos rezultatų ataskaitą ir, be kita ko, dalyvauja klausyme Europos Parlamente.

2. Valdančiosios tarybos pirmininkas žodžiu arba raštu atsako į Europos Parlamento arba Tarybos dėl „InvestEU“ fondo pateiktus klausimus ne vėliau kaip per penkias savaites nuo jų gavimo dienos.

28 straipsnis

Stebėsena ir ataskaitų teikimas

1. Rodikliai, skirti programos „InvestEU“ veiklos įgyvendinimo pažangos, padarytos siekiant 3 straipsnyje nustatytų bendrųjų ir konkrečių tikslų, ataskaitai pateikti, išdėstyti III priede.

2. Atsiskaitymo už veiklą sistema užtikrinama, kad programos „InvestEU“ veiklos įgyvendinimo ir rezultatų stebėsenos duomenys būtų renkami ekonomiškai, efektyviai ir laiku ir kad remiantis tais duomenimis būtų galima vykdyti deramą rizikos ir garantijų portfelio stebėseną. Tuo tikslu įgyvendinantiesiems partneriams, patariamiesiems partneriams ir kitiems Sąjungos lėšų gavėjams atitinkamai nustatomi proporcingi ataskaitų teikimo reikalavimai.

3. Komisija pagal Finansinio reglamento 241 ir 250 straipsnius parengia programos „InvestEU“ įgyvendinimo ataskaitą. Pagal Finansavimo reglamento 41 straipsnio 5 dalį metinėje ataskaitoje pateikiama informacija apie programos įgyvendinimo lygį pagal jos tikslus ir veiklos rodiklius. Tuo tikslu kiekvienas įgyvendinantysis partneris kasmet teikia informaciją, kuri yra būtina, kad Komisija galėtų vykdyti savo ataskaitų teikimo pareigas, įskaitant informaciją apie ES garantijos naudojimą.

4. Kiekvienas įgyvendinantysis partneris kas šešis mėnesius Komisijai pateikia ataskaitą dėl finansavimo ir investavimo operacijų, kurioms taikomas šis reglamentas, suskirstytą atitinkamai pagal ES skyrių ir valstybių narių skyrių. Kiekvienas įgyvendinantysis partneris taip pat pateikia informaciją apie valstybės narės skyrių valstybei narei, kurios skyriui jis teikia paslaugas. Ataskaitoje įvertinama atitiktis ES garantijos naudojimo reikalavimams ir pagrindiniams veiklos rezultatų rodikliams, nustatytiems šio reglamento III priede. Ataskaitoje taip pat pateikiami veiklos, statistiniai, finansiniai ar apskaitos duomenys, susiję su kiekviena finansavimo ar investavimo operacija, ir numatomų pinigų srautų įvertinimas skyriaus, politikos linijos ir „InvestEU“ fondo lygmeniu. Kartą per metus į EIB grupės ir prireikus kitų įgyvendinančiųjų partnerių teikiamą ataskaitą taip pat įtraukiama informacija apie investavimo kliūtis, su kuriomis susidurta vykdant finansavimo ir investavimo operacijas, kurioms taikomas šis reglamentas. Ataskaitose pateikiama informacija, kurią įgyvendinantieji partneriai turi pateikti pagal Finansinio reglamento 155 straipsnio 1 dalies a punktą.

5. Siekiant užtikrinti veiksmingą programos „InvestEU“ veiklos įgyvendinimo pažangos, padarytos siekiant jos tikslų, įvertinimą, Komisijai pagal 34 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas III priedas siekiant peržiūrėti arba papildyti rodiklius, kai tai laikoma reikalinga, ir kuriais šis reglamentas papildomas nuostatomis dėl stebėsenos ir vertinimo sistemos sukūrimo.

29 straipsnis

Vertinimas

1. Programos „InvestEU“ vertinimai atliekami laiku, kad jų rezultatus būtų galima panaudoti priimant sprendimus.

2. Ne vėliau kaip 2024 m. rugsėjo 30 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai nepriklausomą tarpinį programos „InvestEU“ vertinimą, kuriame visų pirma įvertinamas ES garantijos panaudojimas, 11 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b ir c punktuose nustatytų EIB grupės pareigų vykdymas, 13 straipsnio 4 ir 5 dalyse numatytos ES garantijos skyrimas, „InvestEU“ konsultacijų centro veikimas, 11 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos d punkto i papunktyje numatytų biudžeto lėšų skyrimas ir 8 straipsnio 8 dalies nuostatų taikymas. Visų pirma vertinime parodoma, kaip į programos „InvestEU“ įgyvendinimą įtraukiant įgyvendinančiuosius partnerius ir patariamuosius partnerius prisidėta siekiant programos „InvestEU“ tikslų, taip pat ES politikos tikslų, ypač siekiant užtikrinti remiamų finansavimo ir investavimo operacijų pridėtinę vertę, geografinę ir sektorinę pusiausvyrą. Taip pat įvertinamas tvarumo patikrinimo taikymas pagal 8 straipsnio 5 dalį ir tai, koks dėmesys skirtas MVĮ pagal MVĮ politikos liniją, nurodytą 8 straipsnio 1 dalies c punkte.

3. Baigiant įgyvendinti programą „InvestEU“, bet ne vėliau kaip 2031 m. gruodžio 31 d., Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai nepriklausomo galutinio programos „InvestEU“ vertinimo ataskaitą, kurioje visų pirma įvertinamas ES garantijos panaudojimas.

4. Vertinimų išvadas ir savo pastabas Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui.

5. Įgyvendinantieji partneriai ir patariamieji partneriai prisideda prie 2 ir 3 dalyse nurodytų vertinimų ir teikia Komisijai informaciją, kurios reikia tiems vertinimams atlikti.

6. Pagal Finansinio reglamento 211 straipsnio 1 dalį Komisija kas trejus metus į Finansinio reglamento 250 straipsnyje nurodytą metinę ataskaitą įtraukia šio reglamento 4 straipsnio 1 dalyje nustatytos atidėjinių normos tinkamumo peržiūrą, kurioje įvertina faktinį finansavimo ir investavimo operacijų, kurioms taikoma ES garantija, rizikos profilį. Komisijai pagal šio reglamento 34 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas šis reglamentas pakoreguojant jo 4 straipsnio 1 dalyje nustatytą atidėjinių normą ne daugiau kaip 15 %, remiantis ta peržiūra.

30 straipsnis

Auditai

Asmenų ar subjektų, tarp jų ir Sąjungos institucijų ar įstaigų neįgaliotų asmenų ar subjektų, atliktais Sąjungos finansavimo naudojimo auditais grindžiamas bendras užtikrinimas pagal Finansinio reglamento 127 straipsnį.

31 straipsnis

Sąjungos finansinių interesų apsauga

Jei programos „InvestEU“ veikloje pagal tarptautinį susitarimą priimto sprendimo arba kitos teisinės priemonės pagrindu dalyvauja trečioji valstybė, trečioji valstybė suteikia būtinas teises ir prieigą, reikalingas atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui, OLAF ir Audito Rūmams, kad jie galėtų visapusiškai veikti pagal savo atitinkamą kompetenciją. OLAF atveju tokios teisės apima teisę atlikti tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, kaip numatyta Reglamente (ES, Euratomas) Nr. 883/2013.

IX SKYRIUS

Skaidrumas ir matomumas

32 straipsnis

Informavimas, komunikacija ir viešinimas

1. Įgyvendinantieji partneriai ir patariamieji partneriai nurodo Sąjungos lėšų kilmę ir užtikrina Sąjungos finansavimo matomumą (visų pirma viešindami veiksmus ir jų rezultatus), teikdami nuoseklią, veiksmingą ir proporcingą tikslinę informaciją įvairiai auditorijai, įskaitant žiniasklaidą ir visuomenę.

Pirmoje pastraipoje nustatyti reikalavimai kibernetinio saugumo, gynybos ir kosmoso sektorių projektams taikomi laikantis įsipareigojimų užtikrinti konfidencialumą ir saugoti paslaptį.

2. Įgyvendinantieji partneriai ir patariamieji partneriai informuoja arba įpareigoja kitus finansų tarpininkus informuoti galutinius gavėjus, įskaitant MVĮ, apie paramą pagal programą „InvestEU“, užtikrindami, kad ta informacija būtų aiškiai matoma, ypač MVĮ atveju, atitinkamame su paramos pagal programą „InvestEU“ teikimu susijusiame susitarime, taip siekiant didinti visuomenės informuotumą ir gerinti matomumą.

3. Komisija vykdo informavimo ir komunikacijos veiksmus, susijusius su programa „InvestEU“, su remiantis programa „InvestEU“ vykdytais veiksmais ir su gautais rezultatais. Programai „InvestEU“ skirtais finansiniais ištekliais taip pat prisidedama prie institucinio informavimo apie Sąjungos politinius prioritetus tiek, kiek tie prioritetai yra susiję su 3 straipsnyje nurodytais tikslais.

X SKYRIUS

Europos Sąjungos dalyvavimas didinant Europos investicijų fondo kapitalą

33 straipsnis

Dalyvavimas didinant EIF kapitalą

Papildomai prie 2020 m. gruodžio 3 d. turimo EIF akcijų paketo, Sąjunga pasirašo iki 853 EIF akcijų, kurių kiekvienos nominalioji vertė – 1 000 000 EUR, kad jos santykinė kapitalo dalis išliktų tokio paties lygio kaip 2020 m. gruodžio 3 d. Akcijos pasirašomos ir ne daugiau kaip 375 000 000 EUR už apmokėtiną akcijų dalį ir akcijų priedus sumokama laikantis EIF visuotinio susirinkimo patvirtintų sąlygų ir iki 2021 m. gruodžio 31 d. Pasirašytų, bet neapmokėtų pagal šį straipsnį įsigytų akcijų dalis neviršija 682 400 000 EUR.

XI SKYRIUS

Pereinamojo laikotarpio ir baigiamosios nuostatos

34 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis. Jeigu deleguotieji aktai susiję su EIB grupės ir kitų įgyvendinančiųjų partnerių vykdoma ar su jais susijusia veikla, Komisija, prieš rengdama tuos deleguotuosius aktus, konsultuojasi su EIB grupe ir kitais potencialiais įgyvendinančiaisiais partneriais.

2. 8 straipsnio 9 dalyje, 22 straipsnio 4 dalyje, 28 straipsnio 5 dalyje ir 29 straipsnio 6 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami iki 2028 m. gruodžio 31 d. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki tos dienos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsiami tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 8 straipsnio 9 dalyje, 22 straipsnio 4 dalyje, 28 straipsnio 5 dalyje ir 29 straipsnio 6 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.

5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

6. Pagal 8 straipsnio 9 dalį, 22 straipsnio 4 dalį, 28 straipsnio 5 dalį ir 29 straipsnio 6 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

35 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 209 straipsnio 3 dalies pirmos ir ketvirtos pastraipų, visos iš šio reglamento IV priede nurodytose programose nustatytų finansinių priemonių gautos pajamos, grąžintos ir išieškotos sumos gali būti naudojamos ES garantijos atidėjiniams suformuoti pagal šį reglamentą, atsižvelgiant į atitinkamas nuostatas, susijusias su biudžetu, nustatytu 2021–2027 m. Viešojo sektoriaus paskolų priemonės reglamente.

2. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 213 straipsnio 4 dalies a punkto, Reglamentu (ES) 2015/1017 nustatytos ES garantijos atidėjinių perteklius gali būti naudojamas ES garantijos atidėjiniams suformuoti pagal šį reglamentą, atsižvelgiant į atitinkamas nuostatas, susijusias su biudžetu, nustatytu 2021–2027 m. Viešojo sektoriaus paskolų priemonės reglamente.

3. 6 074 000 000 EUR suma einamosiomis kainomis, nurodyta Reglamento (ES) 2020/2094 2 straipsnio 2 dalies c punkte, naudojama taip:

a) 5 930 000 000 EUR einamosiomis kainomis, papildomai prie Finansinio reglamento 211 straipsnio 4 dalies pirmoje pastraipoje nurodytų išteklių, – ES garantijos atidėjiniams suformuoti pagal šį reglamentą;

b) 142 500 000 EUR suma einamosiomis kainomis – šio reglamento VI ir VII skyriuose nustatytoms priemonėms ir Reglamento (ES) 2020/2094 1 straipsnio 3 dalies antrame sakinyje nurodytoms priemonėms įgyvendinti, laikantis to reglamento 3 straipsnio 4 ir 8 dalių.

Pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 5 dalį ta suma yra išorės asignuotosios pajamos.

4. Nukrypstant nuo šio reglamento 16 straipsnio 1 dalies antros pastraipos, finansavimo ir investavimo operacijoms, kurios buvo pasirašytos ir vykdomos įgyvendinančiojo partnerio laikotarpiu nuo 2021 m. sausio 1 d. iki atitinkamų susitarimų dėl garantijų pasirašymo, gali būti taikoma ES garantija, jeigu tos operacijos yra nurodytos susitarime dėl garantijos, atitinka šio reglamento 23 straipsnio 1 dalyje nurodytą politikos patikrą arba dėl jų pateikta palanki nuomonė pagal EIB statuto 19 straipsnyje numatytą tvarką ir abiem atvejais jas patvirtina Investicijų komitetas pagal šio reglamento 24 straipsnį.

36 straipsnis

Reglamento (ES) 2015/1017 dalinis pakeitimas

Reglamente (ES) 2015/1017 įterpiamas šis straipsnis:

„11a straipsnis

ESIF portfelio derinimas su kitais portfeliais

Nukrypstant nuo šio reglamento 11 straipsnio 6 dalies ir šio reglamento 10 straipsnio 2 dalies antros pastraipos, ES garantija gali apimti šio reglamento 11 straipsnio 6 dalyje nurodytus nuostolius, susijusius su visu finansavimo ir investavimo operacijų, remiamų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/523 (*) 7 straipsnio 1 dalyje nurodytais finansiniais produktais, portfeliu.

(*) 2021 m. kovo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/523, kuriuo nustatoma programa „InvestEU“ ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2015/1017 (OL L 107, 2021 3 26, p. 30).“

37 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

Jis taikomas nuo 2021 m. sausio 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2021 m. kovo 24 d.

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkas	*Pirmininkė*
D. M. SASSOLI	A. P. ZACARIAS

I PRIEDAS

ES GARANTIJOS SUMOS PAGAL KONKREČIUS TIKSLUS

4 straipsnio 2 dalies ketvirtoje pastraipoje nurodytas orientacinis sumos paskirstymas finansavimo ir investavimo operacijoms yra toks:

a) iki 9 887 682 891 EUR – 3 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytiems tikslams;

b) iki 6 575 653 460 EUR – 3 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytiems tikslams;

c) iki 6 906 732 440 EUR – 3 straipsnio 2 dalies c punkte nurodytiems tikslams;

d) iki 2 782 241 282 EUR – 3 straipsnio 2 dalies d punkte nurodytiems tikslams.

II PRIEDAS

SRITYS, KURIOSE GALI BŪTI VYKDOMOS FINANSAVIMO IR INVESTAVIMO OPERACIJOS

Finansavimo ir investavimo operacijos gali apimti strategines investicijas, kuriomis siekiama remti galutinius gavėjus, kurie vykdo Sąjungai strategiškai svarbią, visų pirma žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai remti, atsparumui didinti ir strateginėms vertės grandinėms stiprinti skirtą, veiklą. Jos gali būti susijusios su bendrajam Europos interesui svarbiais projektais. Finansavimo ir investavimo operacijos gali būti vykdomos vienoje ar keliose iš toliau nurodytų sričių:

1) energetikos sektoriaus vystymas pagal energetikos sąjungos prioritetus, įskaitant energijos tiekimo saugumą, perėjimą prie švarios energijos ir įsipareigojimus, prisiimtus pagal Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m. ir Paryžiaus susitarimą, visų pirma:

   a) švarių ir tvarių atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir saugių bei tvarių kitų netaršių ir mažataršių energijos išteklių ir sprendimų gamybos, tiekimo ar naudojimo masto didinimas;

   b) energijos vartojimo efektyvumo didinimas ir energijos taupymas (daugiausia dėmesio skiriant paklausos mažinimui paklausos valdymo ir pastatų renovacijos priemonėmis);

   c) tvarios energetikos infrastruktūros, visų pirma, perdavimo ir paskirstymo lygmens kaupimo technologijų, valstybių narių elektros tinklų sujungimo ir pažangiųjų tinklų vystymas, pažanginimas ir modernizavimas;

   d) novatoriškų netaršių ir mažataršių šilumos tiekimo sistemų kūrimas ir bendra elektros energijos ir šilumos gamyba;

   e) tvarių sintetinių degalų, gaunamų iš atsinaujinančiųjų arba neutralaus anglies dioksido poveikio šaltinių ir iš kitų saugių ir tvarių netaršių ir mažataršių šaltinių, taip pat biodegalų, biomasės ir alternatyviųjų degalų, įskaitant visų rūšių transportui skirtus degalus, gamyba ir tiekimas vadovaujantis Direktyvos (ES) 2018/2001 tikslais;

   f) per pramoninius procesus susidarančio anglies dioksido surinkimo ir saugojimo infrastruktūra, bioenergijos gamyklos ir gamybos įrenginiai, padedantys vykdyti energetikos pertvarką, ir

   g) ypatingos svarbos fizinė arba virtuali infrastruktūra, įskaitant infrastruktūros elementus, kurie laikomi ypatingai svarbiais, taip pat tokios ypatingos svarbos infrastruktūros naudojimui būtina žemė ir nekilnojamasis turtas ir ypatingos svarbos infrastruktūros eksploatavimui bei techninei priežiūrai būtinų prekių tiekimas ir paslaugų teikimas;

2) tvarios ir saugios transporto infrastruktūros ir judumo sprendimų, įrangos ir novatoriškų technologijų vystymas atsižvelgiant į Sąjungos transporto srities prioritetus ir įsipareigojimus, prisiimtus pagal Paryžiaus susitarimą, visų pirma:

   a) projektai, padedantys vystyti transeuropinio transporto tinklo (TEN-T) infrastruktūrą, teikiant pirmenybę projektams, susijusiems su infrastruktūros technine priežiūra ir sauga, TEN-T miestų transporto mazgais, jūrų ir vidaus vandenų uostais, daugiarūšio transporto terminalais ir tokių terminalų prijungimu prie TEN-T tinklų, taip pat Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 1315/2013 ([1]) nurodytomis telematikos priemonėmis;

   b) TEN-T infrastruktūros projektai, kuriais siekiama sudaryti sąlygas naudoti bent dviejų skirtingų rūšių transporto priemones, visų pirma projektai, susiję su krovinių vežimo daugiarūšiu transportu terminalais ir daugiarūšio keleivinio transporto mazgais;

   c) į mažataršes miesto transporto priemones orientuoti pažangaus ir tvaraus judumo mieste projektai, įskaitant projektus, susijusius su vidaus vandenų kelių ir novatoriškais judumo sprendimais, nediskriminaciniu prieinamumu, oro taršos ir triukšmo mažinimu, energijos suvartojimu, pažangiųjų miestų tinklais, technine priežiūra, saugumo didinimu ir susidūrimų, be kita ko, su dviratininkais ir pėsčiaisiais, skaičiaus mažinimu;

   d) transporto sektoriaus kilnojamojo turto atnaujinimo ir modernizavimo rėmimas siekiant diegti mažataršio ir netaršaus judumo sprendimus, įskaitant alternatyviųjų degalų naudojimą visų rūšių transporto priemonėse;

([1]) 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1315/2013 dėl Sąjungos transeuropinio transporto tinklo plėtros gairių, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 661/2010/ES (OL L 348, 2013 12 20, p. 1).

e) geležinkelių infrastruktūros ir kiti geležinkelių projektai, vidaus vandenų infrastruktūros, visuomeninio transporto projektai, taip pat jūrų uostų ir jūrų greitkelių projektai;

f) visų rūšių transporto priemonėms skirta alternatyviųjų degalų infrastruktūra, įskaitant įkrovimo elektros energija infrastruktūrą;

g) kiti pažangaus ir tvaraus judumo projektai, susiję su:

i) kelių eismo saugumu;

ii) prieinamumu;

iii) išmetamųjų teršalų kiekio mažinimu arba

iv) naujų transporto technologijų bei paslaugų, pavyzdžiui, paslaugų, susijusių su susietuoju ir autonominiu transportu arba integruotuoju bilietų pardavimu, kūrimu ir diegimu;

h) projektai, kuriais siekiama prižiūrėti arba atnaujinti esamą transporto infrastruktūrą, įskaitant TEN-T tinklui priklausančius greitkelius, prireikus modernizuoti, išlaikyti arba pagerinti kelių eismo saugumo priemones, plėtoti intelektinių transporto sistemų (ITS) paslaugas arba užtikrinti infrastruktūros vientisumą ir standartus, įrengti saugias stovėjimo aikšteles ir infrastruktūrą, taip pat įkrovimo ir papildymo alternatyviaisiais degalais punktus, ir

i) ypatingos svarbos infrastruktūra, įskaitant infrastruktūros elementus, kurie laikomi ypatingai svarbiais, taip pat tokios ypatingos svarbos infrastruktūros naudojimui būtina žemė ir nekilnojamasis turtas ir ypatingos svarbos infrastruktūros eksploatavimui bei techninei priežiūrai būtinų prekių tiekimas ir paslaugų teikimas;

3) aplinka ir ištekliai, visų pirma veikla, susijusi su:

a) vandens, įskaitant geriamąjį vandenį, tiekimu ir sanitarija, vandentiekio tinklo efektyvumu, nuotėkių mažinimu, nuotekų surinkimo ir valymo infrastruktūra, pakrančių infrastruktūra ir kita su vandeniu susijusia žaliąja infrastruktūra;

b) atliekų tvarkymo infrastruktūra;

c) aplinkos išteklių valdymo ir tvarių technologijų projektais ir iniciatyvomis;

d) ekosistemų ir ekosisteminių paslaugų stiprinimu ir atkūrimu, be kita ko, gamtos ir biologinės įvairovės puoselėjimu įgyvendinant žaliosios ir mėlynosios infrastruktūros projektus;

e) tvaria miestų, kaimo vietovių ir pakrančių plėtra;

f) kovos su klimato kaita veiksmais, prisitaikymu prie klimato kaitos ir jos švelninimu, įskaitant su gamtiniais pavojais susijusios nelaimių rizikos mažinimą;

g) projektais ir iniciatyvomis, kuriais įgyvendinama žiedinė ekonomika, t. y. į produktų gamybos ir gyvavimo ciklą integruojami išteklių naudojimo efektyvumo aspektai, be kita ko, užtikrinamas tvarus pirminių ir antrinių žaliavų tiekimas;

h) energijai imlių pramonės sektorių priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimu ir siekiu iš esmės sumažinti tuose sektoriuose išmetamų teršalų kiekį, įskaitant novatoriškų mažataršių technologijų parodomąją veiklą ir diegimą;

i) energijos gamybos ir paskirstymo grandinės priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimu, laipsniškai atsisakant anglies ir naftos naudojimo;

j) projektais, kuriais skatinama kurti tvarų kultūros paveldą;

4) fizinės arba virtualios skaitmeninio ryšio infrastruktūros vystymas, visų pirma įgyvendinant projektus, padedančius diegti itin didelio pralaidumo skaitmeninius tinklus arba užtikrinti 5G junglumą arba gerinti skaitmeninį ryšį ir jo prieigą, visų pirma kaimo vietovėse ir periferiniuose regionuose;

5) moksliniai tyrimai, plėtra ir inovacijos, visų pirma:

a) mokslinių tyrimų ir inovacijų projektai, kuriais prisidedama prie „Europos horizonto“ tikslų, įskaitant mokslinių tyrimų infrastruktūros ir paramos akademinei bendruomenei projektus;

b) verslo projektai, įskaitant mokymo projektus ir projektus, kuriais skatinama kurti klasterius ir verslo tinklus;

c) parodomieji projektai ir programos, taip pat susijusios infrastruktūros, technologijų ir procesų diegimas;

d) bendradarbiavimu grindžiami mokslinių tyrimų ir inovacijų projektai, kuriuose dalyvauja akademinės įstaigos, mokslinių tyrimų ir inovacijų organizacijos, pramonės subjektai, viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės ir pilietinės visuomenės organizacijos;

e) žinių ir technologijų perdavimas;

f) bazinių didelio poveikio technologijų ir jų taikymo pramonėje moksliniai tyrimai, įskaitant naujų ir pažangiųjų medžiagų mokslinius tyrimus;

g) nauji veiksmingi ir prieinami sveikatos priežiūros produktai, įskaitant vaistų, medicinos priemonių, diagnostikos ir pažangiosios terapijos vaistų bei naujų antimikrobinių medžiagų tyrimus, plėtrą, inovacijas ir gamybą, taip pat novatoriški kūrimo procesai neatliekant bandymų su gyvūnais;

6) skaitmeninių technologijų ir paslaugų, ypač tokių, kurios padeda siekti Skaitmeninės Europos programos tikslų, įskaitant žiniasklaidą, internetinių paslaugų platformas ir saugius skaitmeninius ryšius, kūrimas, diegimas ir plėtra, visų pirma šiose srityse:

a) dirbtinio intelekto;

b) kvantinių technologijų;

c) kibernetinio saugumo ir tinklų apsaugos infrastruktūros;

d) daiktų interneto;

e) blokų grandinės ir kitų paskirstytojo registro technologijų;

f) aukšto lygio skaitmeninių įgūdžių;

g) robotikos ir automatizavimo;

h) fotonikos;

i) kitų pažangiųjų skaitmeninių technologijų ir paslaugų, padedančių skaitmeninti Sąjungos pramonę ir integruoti skaitmenines technologijas, paslaugas ir įgūdžius į Sąjungos transporto sektorių, ir

j) informacinių ir ryšių technologijų komponentų ir prietaisų perdirbimo ir gamybos objektų Sąjungoje;

7) finansinė parama subjektams, kuriuose dirba iki 499 darbuotojų, daugiausia dėmesio skiriant MVĮ ir mažoms vidutinės kapitalizacijos įmonėms, visų pirma:

a) suteikiant apyvartinio kapitalo ir atliekant investicijas;

b) nuo parengiamojo iki plėtros etapo teikiant rizikos finansavimą, siekiant užtikrinti technologinį pirmavimą novatoriškuose ir tvariuose sektoriuose, be kita ko, labiau juos skaitmeninant ir didinant jų inovacinį pajėgumą, taip pat užtikrinti jų konkurencingumą pasaulyje;

c) teikiant finansavimą, padedantį darbuotojams įsigyti verslą arba dalyvauti jį valdant;

8) kultūros ir kūrybos sektoriai, kultūros paveldas, žiniasklaida, audiovizualinis sektorius, žurnalistika ir spauda, visų pirma, naujų technologijų kūrimas, skaitmeninių technologijų naudojimas ir technologinis intelektinės nuosavybės teisių valdymas;

9) turizmas;

10) pramoninių objektų (įskaitant užterštus objektus) atkūrimas ir restauravimas siekiant juos tvariai naudoti;

11) darnus žemės ūkis, miškininkystė, žuvininkystė, akvakultūra ir kiti platesnės tvarios bioekonomikos elementai;

12) socialinės investicijos, įskaitant tas, kuriomis prisidedama prie Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimo, visų pirma investicijos, susijusios su:

a) mikrofinansavimu, etiškų, socialinių iniciatyvų finansavimu ir socialine ekonomika;

b) įgūdžių paklausa ir pasiūla;

c) švietimu, mokymu ir susijusiomis paslaugomis, be kita ko, skirtais suaugusiesiems;

d) socialine infrastruktūra, visų pirma:

i) visiems prieinamu įtraukiu švietimu ir mokymu, įskaitant ikimokyklinį ugdymą ir priežiūrą, ir su tuo susijusia švietimo infrastruktūra ir priemonėmis, alternatyvia vaikų priežiūra, besimokančiųjų apgyvendinimu ir skaitmenine įranga;

ii) įperkamu socialiniu būstu ([2]);

iii) sveikatos ir ilgalaike priežiūra, įskaitant klinikas, ligonines, pirminę sveikatos priežiūrą, priežiūrą namuose ir bendruomeninę globą;

e) socialinėmis inovacijomis, įskaitant novatoriškus socialinius sprendimus ir programas, kuriais siekiama didinti socialinį poveikį ir propaguoti socialinius rezultatus a–d punktuose ir f–j punktuose nurodytose srityse;

f) socialinį tikslą turinčia kultūrine veikla;

g) priemonėmis, kuriomis skatinama užtikrinti lyčių lygybę;

h) pažeidžiamų žmonių, įskaitant trečiųjų valstybių piliečius, integracija;

i) novatoriškais sveikatos priežiūros sprendimais, įskaitant e. sveikatą, sveikatos paslaugas ir naujus priežiūros modelius;

j) neįgaliųjų įtrauktimi ir prieinamumu neįgaliesiems;

13) gynybos pramonės vystymas siekiant padėti stiprinti Sąjungos strateginį savarankiškumą, visų pirma teikiant paramą:

a) Sąjungos gynybos pramonės tiekimo grandinei, ypač finansinę paramą MVĮ ir vidutinės kapitalizacijos įmonėms;

b) bendrovėms, dalyvaujančioms gynybos sektoriaus perversminių inovacijų projektuose, ir su tuo glaudžiai susijusioms dvejopo naudojimo technologijoms;

c) gynybos sektoriaus tiekimo grandinei, kai dalyvaujama bendradarbiavimu grindžiamuose gynybos srities mokslinių tyrimų ir plėtros projektuose, įskaitant tuos, kuriems teikiama Europos gynybos fondo parama;

d) gynybos srities mokslinių tyrimų ir mokymo infrastruktūrai;

14) kosmosas, visų pirma kosmoso sektoriaus vystymas pagal Europos kosmoso strategijos tikslus siekiant:

a) užtikrinti kuo didesnę naudą Sąjungos visuomenei ir ekonomikai;

b) didinti kosminių sistemų ir technologijų konkurencingumą, visų pirma sprendžiant tiekimo grandinių pažeidžiamumo problemas;

c) remti kosmoso sektoriaus verslumo iniciatyvas, be kita ko, galutinės grandies sektoriaus vystymą;

d) stiprinti Sąjungos savarankiškumą, kad ji turėtų saugią ir patikimą prieigą prie kosmoso, įskaitant dvejopo naudojimo aspektus;

([2]) Įperkamas socialinis būstas yra būstas, skirtas palankių sąlygų neturintiems arba socialiai pažeidžiamiems asmenims, kurie dėl lėšų stygiaus gyvena labai prastomis būsto sąlygomis arba negali įsigyti būsto rinkos sąlygomis.

15) jūros ir vandenynai, t. y. mėlynosios ekonomikos srities projektų ir iniciatyvų vykdymas, ir Tvaraus mėlynosios ekonomikos finansavimo principai, visų pirma jūrų verslininkystė ir pramonė, atsinaujinančioji jūrų energija ir žiedinė ekonomika.

III PRIEDAS

PAGRINDINIAI VEIKLOS REZULTATŲ IR STEBĖSENOS RODIKLIAI

1. „InvestEU“ fondo remiamo finansavimo apimtis (pagal politikos linijas)

   1.1 Pasirašytų operacijų apimtis

   1.2 Sutelktos investicijos

   1.3 Sutelkto privačiojo finansavimo suma

   1.4 Pasiektas sverto ir didinamasis poveikis

2. „InvestEU“ fondo remiamo finansavimo geografinė aprėptis (pagal politikos linijas, šalis ir regionus, nurodytus bendro teritorinių statistinių vienetų klasifikatoriaus (NUTS) 2 lygmeniu)

   2.1 Šalių (valstybių narių ir trečiųjų valstybių), kuriose vykdomos operacijos, skaičius

   2.2 Regionų, kuriuose vykdomos operacijos, skaičius

   2.3 Operacijų apimtis pagal šalis (valstybes nares ir trečiąsias valstybes) ir regionus

3. „InvestEU“ fondo remiamo finansavimo poveikis

   3.1 Sukurtų arba paremtų darbo vietų skaičius

   3.2 Investicijos, padedančios įgyvendinti klimato srities tikslus, jei taikytina, suskirstytos pagal politikos linijas

   3.3 Investicijos, padedančios vykdyti skaitmeninimą

   3.4 Investicijos, padedančios vykdyti pramonės pertvarką

   3.5 Investicijos, padedančios vykdyti teisingą pertvarką

   3.6 Strateginės investicijos

   — Operacijų, padedančių kurti ypatingos svarbos infrastruktūros objektus, skaičius ir apimtis

   — Operacijų, padedančių investuoti į kibernetinio saugumo, kosmoso ir gynybos sektorius, skaičius ir apimtis

4. Tvari infrastruktūra

   4.1 Energetika: įrengti papildomi energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų ir kitų saugių bei tvarių netaršių ir mažataršių išteklių pajėgumai (megavatais (MW))

   4.2 Energetika: namų ūkių ir viešosios bei komercinės paskirties patalpų, priskirtų prie geresnės energijos vartojimo efektyvumo klasės, skaičius

   4.3 Energetika: apskaičiuotas įgyvendinant projektus sutaupytos energijos kiekis (kilovatvalandėmis (kWh))

   4.4 Energetika: kiekis, kuriuo sumažintas per metus išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (išvengtas kiekis), CO_2 ekvivalento tonomis

   4.5 Energetika: investicijų į tvarios energetikos infrastruktūros vystymą, pažanginimą ir modernizavimą apimtis

   4.6 Skaitmeninis sektorius: papildomi namų ūkiai, įmonės arba viešieji pastatai, kuriuose užtikrinta plačiajuosčio ryšio, kurio sparta ne mažesnė kaip 100 Mbps ir gali būti padidinta iki gigabitinės, prieiga, arba įrengtų viešųjų belaidžio interneto (WIFI) zonų skaičius

   4.7 Transportas: sutelktos investicijos, visų pirma į TEN-T

   — Tarpvalstybinių ir trūkstamų jungčių projektų (be kita ko, projektų, susijusių su TEN-T pagrindinio ir visuotinio tinklo miestų transporto mazgais, regioninėmis tarpvalstybinėmis geležinkelių jungtimis, daugiarūšio transporto platformomis, jūrų uostais, vidaus vandenų uostais, jungtimis su oro uostais ir kelių bei geležinkelių terminalais) skaičius

   — Projektų, padedančių skaitmeninti transporto sektorių, visų pirma diegiant Europos geležinkelių eismo valdymo sistemą (ERTMS), Upių informacijos paslaugų sistemą (RIS), intelektinę transporto sistemą (ITS), laivų eismo stebėsenos ir informacijos sistemą (VTMIS) ir (arba) e. jūrų laivybos paslaugas ir Bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų programą (SESAR), skaičius

— Pastatytų ar atnaujintų alternatyviųjų degalų tiekimo punktų skaičius

— Projektų, padedančių didinti transporto saugumą, skaičius

4.8 Aplinka: investicijos, padedančios įgyvendinti planus ir programas, kurie yra būtini pagal Sąjungos aplinkos *acquis*, susijusią su oro kokybe, vandeniu, atliekomis ir gamta

5. Moksliniai tyrimai, inovacijos ir skaitmeninimas

5.1 Prisidėjimas prie tikslo 3 % Sąjungos bendrojo vidaus produkto (BVP) investuoti į mokslinius tyrimus, plėtrą ir inovacijas

5.2 Mokslinių tyrimų ir inovacijų projektus vykdančių įmonių, kurioms suteikta parama, skaičius pagal dydį

6. Mažosios ir vidutinės įmonės

6.1 Įmonių, kurioms suteikta parama, skaičius pagal dydį (labai mažos, mažosios, vidutinės ir mažos vidutinės kapitalizacijos įmonės)

6.2 Įmonių, kurioms suteikta parama, skaičius pagal etapą (ankstyvasis, augimo / plėtros)

6.3 Įmonių, kurioms suteikta parama, skaičius pagal valstybes nares ir NUTS 2 lygmens regionus

6.4 Įmonių, kurioms suteikta parama, skaičius pagal sektorius, nurodytus naudojant Europos Sąjungos ekonominės veiklos rūšių statistinio klasifikatoriaus (NACE) kodus

6.5 Pagal MVĮ politikos liniją MVĮ skirtų investicijų apimties procentinė dalis

7. Socialinės investicijos ir įgūdžiai

7.1 Socialinė infrastruktūra: socialinės infrastruktūros, kuriai suteikta parama, pajėgumas ir prieiga prie jos pagal sektorius (būstai, švietimas, sveikata, kt.)

7.2 Mikrofinansavimas ir socialinių įmonių finansavimas: mikrofinansavimo gavėjų ir socialinių įmonių, kurioms suteikta parama, skaičius

7.3 Įgūdžiai: asmenų, kurie įgyja naujų įgūdžių arba kurių įgūdžiai pripažįstami ir sertifikuojami, skaičius (formaliojo švietimo ir mokymo kvalifikacija)

8. „InvestEU“ konsultacijų centras

8.1 „InvestEU“ konsultacijų centro interakcijų siekiant teikti konsultacinę paramą skaičius pagal sektorius ir valstybes nares

IV PRIEDAS

PROGRAMA „InvestEU“. ANKSTESNĖS PRIEMONĖS

A. Nuosavo kapitalo priemonės

— Europos technologijų priemonė (ETF98): 1998 m. gegužės 19 d. Tarybos sprendimas 98/347/EB dėl finansinės paramos novatoriškoms ir darbo vietas sukuriančioms mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ) priemonių – augimo ir užimtumo iniciatyva (OL L 155, 1998 5 29, p. 43).

— Technologijų perdavimo bandomasis projektas (TTP): Komisijos sprendimas, kuriuo patvirtinamas Įmonių ir pramonės generalinio direktorato papildomo finansavimo sprendimas dėl veiklos krypties „Prekių vidaus rinka ir sektorių politika“ veiksmų finansavimo 2007 m. ir Įmonių ir pramonės generalinio direktorato pamatinis sprendimas dėl parengiamųjų veiksmų „ES vaidmuo globalėjančiame pasaulyje“ ir keturių bandomųjų projektų „Erasmus“ jauniems verslininkams“, „Priemonės mikroįmonių, mažųjų ir vidutinių įmonių bendradarbiavimui ir partnerystei skatinti“, „Technologijų perdavimas“ ir „Patraukliausios Europos turizmo vietovės“ finansavimo 2007 m.

— Europos technologijų priemonė (ETF01): 2000 m. gruodžio 20 d. Tarybos sprendimas 2000/819/EB dėl daugiametės įmonių ir verslininkystės, ypač mažųjų ir vidutinių įmonių (MVĮ), programos (2001–2005 m.) (OL L 333, 2000 12 29, p. 84).

— Konkurencingumo ir inovacijų programos MVĮ spartaus augimo ir inovacijų priemonė (GIF): 2006 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1639/2006/EB dėl Konkurencingumo ir inovacijų bendrosios programos įsteigimo (2007–2013 m.) (OL L 310, 2006 11 9, p. 15).

— Europos infrastruktūros tinklų priemonė (EITP): 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1316/2013, kuriuo sukuriama Europos infrastruktūros tinklų priemonė ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 913/2010 bei panaikinami reglamentai (EB) Nr. 680/2007 ir (EB) Nr. 67/2010 (OL L 348, 2013 12 20, p. 129), su pakeitimais, padarytais 2015 m. birželio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2015/1017 dėl Europos strateginių investicijų fondo, Europos investavimo konsultacijų centro ir Europos investicinių projektų portalo, kuriuo iš dalies keičiamos reglamentų (ES) Nr. 1291/2013 ir (ES) Nr. 1316/2013 nuostatos dėl Europos strateginių investicijų fondo (OL L 169, 2015 7 1, p. 1).

— COSME augimui skatinti skirta nuosavo kapitalo priemonė (COSME EFG): 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1287/2013, kuriuo sukuriama 2014–2020 m. įmonių konkurencingumo ir mažųjų bei vidutinių įmonių programa (COSME) ir panaikinamas Sprendimas Nr. 1639/2006/EB (OL L 347, 2013 12 20, p. 33).

— Iniciatyvos „InnovFin“ nuosavo kapitalo priemonė:

  — 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1291/2013, kuriuo sukuriama bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Horizontas 2020“ (2014–2020 m.) ir panaikinamas Sprendimas Nr. 1982/2006/EB (OL L 347, 2013 12 20, p. 104).

  — 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1290/2013, kuriuo nustatomos bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Horizontas 2020“ (2014–2020 m.) dalyvavimo ir sklaidos taisyklės ir panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1906/2006 (OL L 347, 2013 12 20, p. 81).

  — 2013 m. gruodžio 3 d. Tarybos sprendimas 2013/743/ES dėl specialiosios programos, kuria įgyvendinama bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Horizontas 2020“ (2014–2020 m.), sukūrimo ir kuriuo panaikinami sprendimai 2006/971/EB, 2006/972/EB, 2006/973/EB, 2006/974/EB ir 2006/975/EB (OL L 347, 2013 12 20, p. 965).

— EaSI gebėjimų stiprinimo investicijų linija: 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1296/2013 dėl Europos Sąjungos užimtumo ir socialinių inovacijų programos (EaSI) ir kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 283/2010/ES, nustatantis Europos užimtumo ir socialinės įtraukties mikrofinansų skyrimo priemonę „Progress“ (OL L 347, 2013 12 20, p. 238).

B. Garantijų priemonės

— MVĮ garantijų priemonė 98 (SMEG98): 1998 m. gegužės 19 d. Tarybos sprendimas 98/347/EB dėl finansinės paramos novatoriškoms ir darbo vietas sukuriančioms mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ) priemonių – augimo ir užimtumo iniciatyva (OL L 155, 1998 5 29, p. 43).

— MVĮ garantijų priemonė 01 (SMEG01): 2000 m. gruodžio 20 d. Tarybos sprendimas 2000/819/EB dėl daugiametės įmonių ir verslininkystės, ypač mažųjų ir vidutinių įmonių (MVĮ), programos (2001–2005 m.) (OL L 333, 2000 12 29, p. 84).

— Konkurencingumo ir inovacijų programos MVĮ garantijų priemonė 07 (SMEG07): 2006 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1639/2006/EB dėl Konkurencingumo ir inovacijų bendrosios programos įsteigimo (2007–2013 m.) (OL L 310, 2006 11 9, p. 15).

— Europos mikrofinansų priemonė „Progress“ (garantijos) (EPMF-G): 2010 m. kovo 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 283/2010/ES, nustatantis Europos užimtumo ir socialinės įtraukties mikrofinansų skyrimo priemonę „Progress“ (OL L 87, 2010 4 7, p. 1).

— Rizikos pasidalijimo finansinės priemonės rizikos pasidalijimo priemonė (RSI):

  — 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1982/2006/EB dėl Europos bendrijos mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veiklos Septintosios bendrosios programos (2007–2013 m.), Komisijos pareiškimai (OL L 412, 2006 12 30, p. 1).

  — 2006 m. gruodžio 19 d. Tarybos sprendimas 2006/971/EB dėl specialiosios programos „Bendradarbiavimas“, įgyvendinančios Europos bendrijos mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veiklos septintąją bendrąją programą (2007–2013 m.) (OL L 400, 2006 12 30, p. 86).

  — 2006 m. gruodžio 19 d. Tarybos sprendimas 2006/974/EB dėl specialiosios programos „Pajėgumai“, įgyvendinančios Europos bendrijos mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veiklos septintąją bendrąją programą (2007–2013 m.) (OL L 400, 2006 12 30, p. 299).

— EaSI garantijų priemonė: 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1296/2013 dėl Europos Sąjungos užimtumo ir socialinių inovacijų programos (EaSI) ir kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 283/2010/ES, nustatantis Europos užimtumo ir socialinės įtraukties mikrofinansų skyrimo priemonę „Progress“ (OL L 347, 2013 12 20, p. 238).

— COSME paskolų garantijų priemonė (COSME LGF): 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1287/2013, kuriuo sukuriama 2014–2020 m. įmonių konkurencingumo ir mažųjų bei vidutinių įmonių programa (COSME) ir panaikinamas Sprendimas Nr. 1639/2006/EB (OL L 347, 2013 12 20, p. 33).

— Iniciatyvos „InnovFin“ skolos priemonė:

  — 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1290/2013, kuriuo nustatomos bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Horizontas 2020“ (2014–2020 m.) dalyvavimo ir sklaidos taisyklės ir panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1906/2006 (OL L 347, 2013 12 20, p. 81).

  — 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1291/2013, kuriuo sukuriama bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Horizontas 2020“ (2014–2020 m.) ir panaikinamas Sprendimas Nr. 1982/2006/EB (OL L 347, 2013 12 20, p. 104).

  — 2013 m. gruodžio 3 d. Tarybos sprendimas 2013/743/ES dėl specialiosios programos, kuria įgyvendinama bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Horizontas 2020“ (2014–2020 m.), sukūrimo ir kuriuo panaikinami sprendimai 2006/971/EB, 2006/972/EB, 2006/973/EB, 2006/974/EB ir 2006/975/EB (OL L 347, 2013 12 20, p. 965).

— Kultūros ir kūrybos sektorių garantijų priemonė (CCS GF): 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1295/2013, kuriuo sukuriama programa „Kūrybiška Europa“ (2014–2020 m.) ir panaikinami sprendimai Nr. 1718/2006/EB, Nr. 1855/2006/EB ir Nr. 1041/2009/EB (OL L 347, 2013 12 20, p. 221).

— Studentų paskolų garantijų sistema (SLGF): 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1288/2013, kuriuo sukuriama Sąjungos švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto programa „Erasmus +“ ir kuriuo panaikinami sprendimai Nr. 1719/2006/EB, Nr. 1720/2006/EB ir Nr. 1298/2008/EB (OL L 347, 2013 12 20, p. 50).

— Energijos vartojimo efektyvumo privataus finansavimo priemonė (PF4EE): 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1293/2013 dėl aplinkos ir klimato politikos programos (LIFE) įsteigimo ir kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 614/2007 (OL L 347, 2013 12 20, p. 185).

C. Rizikos pasidalijimo priemonės:

— Rizikos pasidalijimo finansinė priemonė (RPFP): 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1982/2006/EB dėl Europos bendrijos mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veiklos Septintosios bendrosios programos (2007–2013 m.), Komisijos pareiškimai (OL L 412, 2006 12 30, p. 1).

— Iniciatyva „InnovFin“:

  — 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1291/2013, kuriuo sukuriama bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Horizontas 2020“ (2014–2020 m.) ir panaikinamas Sprendimas Nr. 1982/2006/EB (OL L 347, 2013 12 20, p. 104).

  — 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1290/2013, kuriuo nustatomos bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Horizontas 2020“ (2014–2020 m.) dalyvavimo ir sklaidos taisyklės ir panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1906/2006 (OL L 347, 2013 12 20, p. 81).

— Europos infrastruktūros tinklų priemonės skolos priemonė (EITP DI): 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1316/2013, kuriuo sukuriama Europos infrastruktūros tinklų priemonė ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 913/2010 bei panaikinami reglamentai (EB) Nr. 680/2007 ir (EB) Nr. 67/2010 (OL L 348, 2013 12 20, p. 129).

— Gamtos turtų finansavimo priemonė (NCFF): 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1293/2013 dėl aplinkos ir klimato politikos programos (LIFE) įsteigimo ir kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 614/2007 (OL L 347, 2013 12 20, p. 185).

D. Specialios paskirties investavimo priemonės:

— Europos mikrofinansų priemonė „Progress“ – savitarpio fondai – specialūs investicijų fondai (EPMF FCP-FIS): 2010 m. kovo 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 283/2010/ES, nustatantis Europos užimtumo ir socialinės įtraukties mikrofinansų skyrimo priemonę „Progress“ (OL L 87, 2010 4 7, p. 1).

— „Marguerite“:

  — 2007 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 680/2007, nustatantis bendrąsias taisykles dėl Bendrijos finansinės paramos teikimo transeuropinių transporto ir energetikos tinklų srityse (OL L 162, 2007 6 22, p. 1).

  — 2010 m. vasario 25 d. Komisijos sprendimas C(2010)0941 dėl Europos Sąjungos dalyvavimo 2020 m. Europos energetikos, kovos su klimato kaita ir infrastruktūros fonde (fonde „Marguerite“).

— Europos efektyvaus energijos vartojimo fondas (EEEF): 2010 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1233/2010, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 663/2009 dėl ekonomikos gaivinimo, teikiant Bendrijos finansinę paramą energetikos srities projektams, programos sukūrimo (OL L 346, 2010 12 30, p. 5).

V PRIEDAS

RINKOS NEPAKANKAMUMO IR NEOPTIMALIOS INVESTAVIMO APLINKOS PROBLEMOS, PAPILDOMUMAS IR NEFINANSUOJAMA VEIKLA

A. Rinkos nepakankamumo ir neoptimalios investavimo aplinkos problemos ir papildomumas

Pagal Finansinio reglamento 209 straipsnį ES garantijos priemonėmis sprendžiamos rinkos nepakankamumo arba neoptimalios investavimo aplinkos problemos (Finansinio reglamento 209 straipsnio 2 dalies a punktas) ir siekiama papildomumo užtikrinant, kad jomis nebūtų pakeičiama galima parama ir investicijos iš kitų viešųjų arba privačiųjų šaltinių (Finansinio reglamento 209 straipsnio 2 dalies b punktas).

Siekiant laikytis Finansinio reglamento 209 straipsnio 2 dalies a ir b punktų, finansavimo ir investavimo operacijos, kurioms suteikiama ES garantija, turi atitikti šiuos 1 ir 2 punktuose nustatytus reikalavimus:

1. Rinkos nepakankamumo ir neoptimalios investavimo aplinkos problemos

Siekiant spręsti rinkos nepakankamumo arba neoptimalios investavimo aplinkos problemas, kaip nurodyta Finansinio reglamento 209 straipsnio 2 dalies a punkte, investicijoms, į kurias yra nukreiptos finansavimo ir investavimo operacijos, turi būti būdinga viena iš šių savybių:

a) viešosios gėrybės aspektas, dėl kurio veiklos vykdytojas arba įmonė negali gauti pakankamos finansinės naudos (pavyzdžiui, investicijos į švietimą ir įgūdžius, sveikatos priežiūrą ir prieinamumą, saugumą ir gynybą, infrastruktūrą, kuria galima naudotis nemokamai arba už nedidelį mokestį);

b) išorės veiksniai, kurių veiklos vykdytojui arba įmonei iš esmės nepavyksta paversti vidiniais, kaip antai investicijos į mokslinius tyrimus ir plėtrą, energijos vartojimo efektyvumas, klimato kaita ar aplinkos apsauga;

c) informacijos asimetrija, visų pirma MVĮ ir mažų vidutinės kapitalizacijos įmonių atveju, įskaitant aukštesnį rizikos, susijusios su pradinio etapo įmonėmis, įmonėmis, kurių turtas daugiausia nematerialusis arba kurios neturi pakankamų užtikrinimo priemonių, arba įmonėmis, kurios daugiausia vykdo didesnės rizikos veiklą, lygį;

d) tarpvalstybiniai infrastruktūros projektai ir susijusios paslaugos arba tarpvalstybiniu mastu investuojantys fondai, kurių tikslas – spręsti vidaus rinkos susiskaidymo problemą ir stiprinti koordinaciją vidaus rinkoje;

e) tam tikruose sektoriuose, šalyse arba regionuose patiriama aukštesnio lygio rizika, kuri yra per didelė, kad ją galėtų ar norėtų prisiimti privatūs finansų subjektai, įskaitant atvejus, kuriais dėl novatoriškumo arba rizikos, susijusios su inovacijomis arba nepatvirtinta technologija, atitinkamos investicijos nebūtų atliktos arba būtų atliktos ne tokiu pat mastu;

f) naujos arba sudėtingos rinkos nepakankamumo arba neoptimalios investavimo aplinkos problemos, nurodytos šio reglamento 9 straipsnio 1 dalies a punkto iii papunktyje.

2. Papildomumas

Finansavimo ir investavimo operacijos turi atitikti abu papildomumo aspektus, kaip nurodyta Finansinio reglamento 209 straipsnio 2 dalies b punkte. Tai reiškia, kad be paramos iš „InvestEU“ fondo kiti viešieji ar privatieji šaltiniai atitinkamų operacijų nebūtų vykdę arba jas būtų vykdę ne tokiu pat mastu. Šiame reglamente tomis finansavimo ir investavimo operacijomis laikomos operacijos, kurios atitinka šiuos du kriterijus:

1) kad būtų laikomas papildančiu privačiuosius šaltinius, kaip nurodyta Finansinio reglamento 209 straipsnio 2 dalies b punkte, „InvestEU“ fondas įgyvendinančiųjų partnerių finansavimo ir investavimo operacijoms skirtą paramą nukreipia į investicijas, kurios dėl savo savybių (viešosios gėrybės aspekto, išorės veiksnių, informacijos asimetrijos, socialinės ir ekonominės sanglaudos aspektų ar kitų savybių) negali duoti pakankamos finansinės grąžos rinkos lygmeniu arba yra laikomos pernelyg rizikingomis (palyginti su rizikos, kurią atitinkami privatieji subjektai sutiktų prisiimti, lygiu). Dėl šių savybių tokioms finansavimo ir investavimo operacijoms rinkoje neįmanoma gauti finansavimo priimtinomis sąlygomis, turint omenyje kainą, užstato reikalavimus, finansavimo rūšį, teikiamo finansavimo grąžinimo terminą ir kitas sąlygas, ir be viešosios paramos jos Sąjungoje nebūtų vykdomos visai arba būtų vykdomos ne tokiu pat mastu;

2) kad būtų laikomas papildančiu paramą, gaunamą iš kitų viešųjų šaltinių, kaip nurodyta Finansinio reglamento 209 straipsnio 2 dalies b punkte, „InvestEU“ fondas remia tik tas finansavimo ir investavimo operacijas, kurios atitinka šias sąlygas:

a) be paramos iš „InvestEU“ fondo įgyvendinantysis partneris tų finansavimo ir investavimo operacijų nebūtų vykdęs arba jas būtų vykdęs ne tokiu pat mastu;

b) pagal kitas esamas viešąsias priemones, kaip antai regioniniu ir nacionaliniu lygmenimis taikomas pagal pasidalijamojo valdymo principą valdomas finansines priemones, tos finansavimo ir investavimo operacijos Sąjungoje nebūtų vykdomos arba būtų vykdomos ne tokiu pat mastu; tačiau turi būti galima „InvestEU“ fondo lėšomis papildyti kitus viešuosius šaltinius, visų pirma tais atvejais, kai gali būti sukurta Sąjungos pridėtinė vertė ir kai galima optimizuoti viešųjų išteklių naudojimą, kad būtų veiksmingai pasiekti politikos tikslai.

Siekdami įrodyti, kad finansavimo ir investavimo operacijos, kurioms suteikiama ES garantija, papildo esamą rinkos subjektų teikiamą ar kitą esamą viešąją paramą, įgyvendinantieji partneriai pateikia informaciją, įrodančią bent vieną iš šių savybių:

a) paramai kitų viešųjų arba privačiųjų skolintojų atžvilgiu arba finansavimo struktūroje tenka antraeilė pozicija;

b) parama teikiama nuosavo kapitalo, kvazinuosavo kapitalo arba paskolų priemonėmis, nustatant ilgus grąžinimo terminus ir tokias kainas, užstato reikalavimus arba kitas sąlygas, kokių pakankamai nesiūlo rinkos subjektai arba kiti viešieji šaltiniai;

c) parama operacijoms, su kuriomis susijusi rizika yra didesnė nei rizika, kurią paprastai prisiima įgyvendinantysis partneris vykdydamas savo įprastą veiklą, arba parama įgyvendinantiesiems partneriams, kuri viršija nuosavus pajėgumus teikti paramą tokioms operacijoms;

d) dalyvavimas rizikos pasidalijimo mechanizmuose, skirtuose politikos sritims, kuriose įgyvendinantysis partneris patiria didesnę riziką nei ta, kurią paprastai prisiima jis pats arba kurią galėtų ar norėtų prisiimti privatūs finansų subjektai;

e) parama, kuri paramos iš „InvestEU“ fondo nulemto signalo efekto paskatina arba sutelkia papildomą privatųjį arba viešąjį finansavimą ir papildo kitus privačiuosius ir komercinius šaltinius, ypač jei tą finansavimą suteikia tradiciškai rizikos vengiantys investuotojai arba instituciniai investuotojai;

f) parama teikiama pasitelkus finansinius produktus, kurių nėra arba kurių nepakankamai siūloma tikslinėse šalyse arba regionuose dėl to, kad ten nėra rinkos, ji menkai išvystyta arba nepakankama.

Per tarpininkus vykdomų finansavimo ir investavimo operacijų, visų pirma skirtų MVĮ remti, atveju papildomumas tikrinamas tarpininko, o ne galutinio gavėjo lygmeniu. Papildomumo sąlyga laikoma tenkinama, jei „InvestEU“ fondas finansų tarpininkui teikia paramą naujam didesnės rizikos paskolų portfeliui formuoti arba veiklai, kuri jau yra labai rizikinga, palyginti su rizika, kurią šiuo metu tikslinėse šalyse arba regionuose galėtų arba norėtų prisiimti privatieji ir viešieji finansų subjektai, plėsti.

ES garantija neteikiama refinansavimo operacijoms (kuriomis, pavyzdžiui, pakeičiami esami paskolų susitarimai arba kitų formų finansinė parama projektams, kurie jau iš dalies arba visiškai įgyvendinti) remti, išskyrus konkrečias išimtines ir gerai pagrįstas aplinkybes, kuriomis įrodoma, kad operacija, kuriai prašoma suteikti ES garantiją, sudarys sąlygas naujoms investicijoms kurioje nors iš II priede nurodytų sričių, kuriose gali būti vykdomos finansavimo ir investavimo operacijos, ir tų investicijų suma, papildanti įgyvendinančiojo partnerio arba finansų tarpininko įprastą veiklos apimtį, bus ne mažesnė už operacijos, kuri atitinka šiame reglamente nustatytus tinkamumo gauti finansavimą kriterijus, sumą. Tokios refinansavimo operacijos turi atitikti šio priedo A skirsnyje nustatytus reikalavimus, susijusius su rinkos nepakankamumo ir neoptimalios investavimo aplinkos problemomis ir papildomumu.

B. Nefinansuojama veikla

„InvestEU“ fondo lėšomis neremiama:

1) veikla, kuria ribojamos asmens teisės ir laisvės arba pažeidžiamos žmogaus teisės;

2) su gynyba susijusios veiklos srityje – pagal taikytiną tarptautinę teisę draudžiamų gaminių ir technologijų naudojimas, kūrimas arba gamyba;

3) su tabaku susiję gaminiai ir veikla (gamyba, platinimas, apdorojimas ir prekyba);

4) veikla, nefinansuojama pagal atitinkamas Programos „Europos horizontas“ reglamento nuostatas: žmonių klonavimo reprodukcijos tikslais moksliniai tyrimai; veikla, kuria siekiama keisti žmogaus genetinį paveldą, jei tokie pakeitimai gali tapti paveldimi; veikla, kuria siekiama kurti žmogaus embrionus tik mokslinių tyrimų arba kamieninių ląstelių gavimo tikslais, įskaitant somatinių ląstelių branduolių perkėlimą;

5) lošimų veikla (su gamybos, statybos, platinimo, apdorojimo, prekybos ar programine įranga susijusi veikla);

6) prekyba sekso paslaugomis ir susijusi infrastruktūra, paslaugos ir žiniasklaida;

7) veikla, susijusi su gyvų gyvūnų naudojimu eksperimentiniais ir mokslo tikslais, jei negali būti užtikrinta atitiktis Europos konvencijai dėl eksperimentiniais ir kitais mokslo tikslais naudojamų stuburinių gyvūnų apsaugos ([1]);

8) nekilnojamojo turto plėtojimo veikla (pavyzdžiui, veikla, kuria siekiama tik renovuoti ir pernuomoti arba perparduoti esamus pastatus, taip pat statyba pagal naujus projektus); tačiau su konkrečiais 3 straipsnio 2 dalyje nurodytais programos „InvestEU“ tikslais ir su II priede nurodytomis sritimis, kuriose gali būti vykdomos finansavimo ir investavimo operacijos, susijusi nekilnojamojo turto sektoriuje vykdoma veikla, kaip antai investicijos į energijos vartojimo efektyvumo projektus arba socialinį būstą, yra tinkama finansuoti;

9) finansinė veikla, pavyzdžiui, finansinių priemonių pirkimas arba prekyba jomis. Visų pirma nefinansuojami intervenciniai veiksmai, susiję su išparduodamo turto išpirkimu arba pakeitimo kapitalu, skirtu išparduodamam turtui išpirkti;

10) veikla, kuri draudžiama pagal taikytinus nacionalinės teisės aktus;

11) atominių elektrinių eksploatacijos nutraukimas, eksploatacija, pritaikymas arba statyba;

12) investicijos, susijusios su kietojo iškastinio kuro ir naftos kasyba arba gavyba, perdirbimu, skirstymu, saugojimu ar deginimu, taip pat investicijos, susijusios su dujų gavyba. Ši nefinansavimo nuostata netaikoma:

    a) projektams, kurių atveju nesama perspektyvios alternatyvios technologijos;

    b) projektams, susijusiems su taršos prevencija ir kontrole;

    c) projektams, kuriuos vykdant įrengiami anglies dioksido surinkimo ir saugojimo arba anglies dioksido surinkimo ir panaudojimo įrenginiai; pramonės ir mokslinių tyrimų projektams, kurie padeda labai sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, palyginti su taikytinais ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos lyginamaisiais rodikliais;

13) investicijos į infrastruktūrą, skirtą atliekoms šalinti į sąvartynus. Ši nefinansavimo nuostata netaikoma investicijoms į:

    a) objekto vietoje įrengiamą sąvartyno infrastruktūrą, kuri yra pramonės ar kasybos investicinio projekto papildomas elementas, jei įrodoma, kad sąvartynas yra vienintelė perspektyvi pasirinktis siekiant tvarkyti pramonines ar kasybos atliekas, susidarančias vykdant pačią atitinkamą veiklą;

    b) esamą sąvartyno infrastruktūrą, siekiant užtikrinti sąvartyno dujų naudojimą ir skatinti sąvartynų kasybą ir kasybos atliekų perdirbimą;

14) investicijos į mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius. Ši nefinansavimo nuostata netaikoma investicijoms, kuriomis siekiama modifikuoti esamus mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius energijos gavimo iš atliekų tikslais arba rūšiuotų atliekų perdirbimo, pavyzdžiui, kompostavimo ir anaerobinio skaidymo, tikslais;

15) investicijos į deginimo įrenginius, skirtus atliekoms tvarkyti. Ši nefinansavimo nuostata netaikoma investicijoms į:

    a) įrenginius, išimtinai skirtus neperdirbamoms pavojingoms atliekoms tvarkyti;

([1]) OL L 222, 1999 8 24, p. 31.

b) esamus įrenginius, jei tomis investicijomis siekiama didinti energijos vartojimo efektyvumą, surinkti išmetamąsias dujas siekiant jas saugoti ar panaudoti arba išgauti medžiagas iš deginant susidariusių pelenų, su sąlyga, kad dėl tokių investicijų nepadidės įrenginių atliekų apdorojimo pajėgumai.

Įgyvendinantieji partneriai atsako už tai, kad atitinkamo susitarimo pasirašymo metu finansavimo ir investavimo operacijos nebūtų netinkamos finansuoti pagal šiame priede nustatytus nefinansavimo kriterijus, taip pat už tokio reikalavimo vykdymo stebėseną projekto įgyvendinimo metu ir už tai, kad prireikus būtų imtasi tinkamų taisomųjų priemonių.

ISSN 1977-0723 (elektroninis leidimas)
ISSN 1725-5120 (popierinis leidimas)

Europos Sąjungos
leidinių biuras
L-2985 Liuksemburgas
LIUKSEMBURGAS

LT